

mef.hr

PROSINAC 2005

Godina 24, broj 2

- Medicinski fakultet u europskim obrazovnim procesima 3
- Priznanje projektu doktorskog studija 16
- Povratak u obnovljeni prostor ŠNZ-a 28
- Medicinska nastava u Zagrebu prije otvorenja Medicinskog fakulteta 40

Riječ dekana

Akadska godina 2004./2005. protekla je u znaku prilagodbe studijskih programa hrvatskih visokoobrazovnih ustanova Bolonjskom procesu, dakle procesu harmonizacije studija unutar europskog prostora visokog obrazovanja (European Higher Education Area, EHEA). Promovira se u Hrvatskoj nikada dovoljno razvijen binarni sustav: sveučilišni i veleučilišni; na sveučilišnoj razini afirmiraju se studijski ciklusi: preddiplomski (koji završava stupnjem bakalaureusa ili prvostupnika), diplomski (u slučaju 5-godišnjih studija završava stupnjem magistra, dok 6-godišnji studij medicine, izvođen u najvećoj većini europskih zemalja u jednom zajedničkom ciklusu, završava stupnjem doktora medicine) te treći, postdiplomski ciklus - doktorski studij. Počinje se primjenjivati europski sustav prijenosa bodova (ECTS) stečenih ukupnim radom studenta u studiju, suplement diplomi definira se najvažnijim dokumentom koji jamči kompetencije stečene studij-

Prof. dr. Nada Čikeš

jskim programom, spoznaje se odgovornost u osiguranju kvalitete, utvrđuju se uvjeti za izgradnju mobilnosti studenata i nastavnika. U najnovije vrijeme, kao i u drugim europskim zemljama, i u nas se prepoznaje potreba stvaranja nacionalnog okvira kvalifikacija kao temelja europskog krovnog okvira kvalifikacija. Raspravljaju se osobitosti doktorskog studija i cijeloživotnog učenja.

(nastavak na 3. stranici)

RIJEČ UREDNIKA • *"Nihil est annis velocius"* (Ništa nije brže od godina) bez obzira bila pritom riječ o „starenju“ našega fakulteta ili pak urednika fakultetskog glasila. Godina uistinu brzo prođe i naprosto nije za vjerovati da će uskoro biti godinu dana od našega redovitog broja „mef.hr“. Tijekom 2005. godine objavili smo poseban broj „mef. hr“ posvećen Hrvatskom institutu za istraživanje mozga i, eto, sada je, dragi čitatelji, pred Vama jedini redoviti broj našega glasila za 2005. godinu (mogli bismo mef.hr nazvati godišnjakom). Držimo da će opsegom i raznolikošću sadržaja ovaj broj opravdati navedeni naziv. S obzirom na mnogobrojne događaje i živa previranja, fizička i intelektualna, na našem fakultetu, nemoguće je to obuhvatiti i u broju-godišnjaku. Od završetka rekonstrukcije Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“, što smatram bitnim događajem 2005. godine na našem fakultetu, potom zahuktale obnove i rekonstrukcije stare i nove zgrade Dekanata, pa do intelektualno nemjerljiva truda u implementaciji Bolonjskog procesa i dobivanja dopusnice za studij medicine te daljnjeg razvoja doktorskog studija - zaista je ove, 2005. godine bilo burno. Krajem ove i početkom sljedeće kalendarske godine očekuju nas novi naponi vezani uz prijavu znanstvenih projekata i domaćih i europskih, koji su nam sada umnogome dostupniji, naravno uz odgovarajuću pripremu i povezivanje s međunarodnim znanstvenim skupinama i ustanovama.

U skladu s tvrdnjom s početka ovoga teksta, došlo je vrijeme, dragi čitatelji i kolege, da se od Vas oprostim u svojstvu glavnog urednika i da uređivanje „mef.hr“ prepustim novoizabranom glavnom uredniku doc. dr. Goranu Šimiću i nezamjenjivom članu uredništva i grafičkom uredniku gospodinu Branku Šimatu. Znam da „mef. hr“ ostaje u dobrim rukama i to me veseli kao i svaki, pa i najmanji napredak naše škole. Opraštam se s poznatom zagrebačkom uzrečicom: „Najte kaj zameriti!“

Akademik
Marko Pečina

Vaš Marko Pečina

Preuređenje dekanata

Dekanat Medicinskog fakulteta u Zagrebu

Šalata 3b

Opis radova:

uređenje pročelja i krovišta

Prijedlog uređenja:

Branko Kincl, dia; Luka Kincl, dia; Nikša Ninić, dia

Izvođač radova:

Tehnika, Zagreb

Nadzor:

Interkonzalting, Zagreb

Rok dovršenja:

ožujak 2006.

Medicinski fakultet u europskim obrazovnim procesima

(nastavak s naslovnice)

U Medicinskom fakultetu, u kojem je već prije dvadesetak godina objavljen katalog znanja i vještina, spoznali smo nužnost aktualne definicije znanja, vještina i stavova koji se stječu programom nastave pojedinih predmeta; njihovo usklađivanje na razini medicinskih fakulteta Hrvatske svakako je preduvjet za definiciju kompetencija koje hrvatski doktori medicine stječu završenim studijskim programima. Na temelju vlastite tradicije, a po uzoru na najuglednije nacionalne dokumente Nizozemske i Švicarske, u tijeku je izrada zajedničkog kataloga znanja i vještina. Definicija kompetencija, nastavnog opterećenja, razine obrazovanja, ishoda učenja i profila nužna je za izradu okvira komparabilnih i kompatibilnih kvalifikacija u sustavu visokog obrazovanja prema zahtjevima Bolonjskog procesa, na temelju zaključaka donesenih u Kopenhagenu 2005. godine. Izrada Europskog okvira kvalifikacija također je rezultat dogovora šefova vlada održanog u Bruxelles-u u ožujku 2005, nakon čega je u rujnu 2005. objavljena i Direktiva o profesionalnim kvalifikacijama u reguliranim zanimanjima među koje se ubraja i medicina. Kvalifikacije se u tim dokumentima definiraju kao formalni izraz strukovnih ili profesionalnih sposobnosti zaposlenika. Kvalifikacija daje službeno priznanje vrijednosti na tržištu rada i daljnjem obrazovanju, može biti zakonsko pravo za prakticiranje profesije, stječe se kad ovlaštena institucija odredi da je učestalost pojedinca dosegla standard znanja, vještina i širih sposobnosti, a standard ishoda učenja potvrđuje se postupkom ocjenjivanja i uspješnim završetkom studijskog programa.

Novi program diplomskog studija

U Europi danas postoje vrlo raznoliki studijski programi na medicinskim fakultetima. Uz različite kombinacije uglavnom se razlikuju tradicionalna kurikula te inovativna koja se odlikuju predmetima integrirane nastave. Studijski program (o kojem u daljnjem tekstu piše prodekan za nastavu prof. dr. Anton Šmalcelj) koji smo prošle akademske godine predložili na odobrenje i dobili dopusnicu za njegovu izvedbu, po svojoj je strukturi tradicionalan s elementima integrirane, modulske nastave.

Pri koncipiranju programa poštovane su preporuke međunarodnih liječničkih strukovnih udruga (većinom članica UEMS-a, Europske udruge liječnika specijalista) o sadržaju znanja, vještina i kompetencija koje student medicine mora steći u određenoj disciplini. Jezgra kurikuluma (*core curriculum*), koja definira kompetencije hrvatskog doktora medicine, dakle nacionalni kvalifikacijski okvir, sastavljena je u suradnji svih četiriju medicinskih fakulteta. Definiranje izbornih predmeta koje će (kao svoje najkvalitetnije posebnosti) svaki fakultet ponuditi ostalima, preduvjet je mobilnosti studenata medicine u Hrvatskoj. Ostvarenje navedenih principa na nacionalnoj razini pretpostavka je za kvalitetnu pokretljivost studenata na međunarodnoj razini.

Po metodama podučavanja studijski je program Medicinskog fakulteta u Zagrebu usporediv s programima većine uglednih inozemnih visokih učilišta, jer će biti usmjeren prema studentu ("student centered"); od danas dominantnog podučavanja usmjerit će se prema učenju-studiranju (manje "teaching", više "learning"). U program će se uključiti više problemski orijentirane nastave i e-učenja, kontakt s bolesnicima ostvarit će se već u nastavi prve godine studija zajedno s učenjem komunikacijskih vještina. Povećat će se udio izbornih predmeta. Predloženi program uvest će i najsuvremenije metode procjene znanja, na primjer objektivni strukturirani klinički ispit (tzv. OSCE). Osiguranje kvalitete imat će sve važniju ulogu u studijskom programu.

Doktore medicine koji završe studij na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu predloženi bi studijski program trebao osposobiti za dobro definirana znanja, vještine i stavove:

- imaju široke temelje teorijskog znanja i praktičkih vještina, što ih kvalificira za svaku vrstu postdiplomske edukacije i suradnju s drugim stručnjacima u zdravstvu,
- imaju znanstveno obrazovanje koje omogućuje znanstveni način razmišljanja,
- stekli su medicinsko-etička znanja,
- pripremljeni su za daljnji razvoj i napredak medicine,
- stekli su sistematičan način razmišljanja i strukturirani pristup medicinskim problemima tijekom svog obrazovanja,

- ispunjavaju zakonske uvjete za rad u medicinskoj profesiji i za daljnje obrazovanje te su spremni preuzeti odgovornost povezanu s medicinskim zvanjem,
- posjeduju znanje o prikladnom dijagnostičkom algoritmu,
- donose prikladne terapijske odluke,
- upoznati su sa strukturom, organizacijom i financiranjem zdravstva.

Doktori medicine:

- upoznati su s procesom znanstvenih metoda,
- sposobni su djelovati u skladu s racionalnim znanstvenim konceptima i principima,
- upoznati su sa znanstvenim teorijskim konceptima biomedicine,
- imaju nepristran stav prema novim znanstvenim procesima u medicini.

Doktori medicine:

- posjeduju medicinsko etičke stavove,
- spremni su posvetiti se medicinskoj profesiji i prihvatiti odgovornost za tjelesno, psiho-mentalno i socijalno blagostanje bolesnika,
- liječe bolesnike s poštovanjem, bez obzira na spol, dob, rasu, društveni i ekonomski status, obrazovanje, kulturu, vjeru ili svjetonazor,
- poštuju prava bolesnika da u potpunosti sudjeluju u odlukama o liječenju, uključujući i pravo da odbiju liječenje ili sudjelovanje u procesu nastave, odnosno znanstvenim istraživanjima,
- sposobni su izraziti se i komunicirati na način koji je razumljiv i prihvatljiv bolesniku,
- suosjećaju s bolesnicima u njihovu psihosocijalnom okruženju.

Doktori medicine:

- spremni su prihvatiti odgovornost i donijeti odgovarajuće medicinske odluke,
- upoznati su s unapređenjem zdravlja i prevencijom bolesti i spremni su promovirati takvo stajalište u medicinskoj profesiji,
- moraju biti samokritični prema vlastitim postupcima,
- spremni su surađivati s drugim zdravstvenim stručnjacima,
- sposobni su ostvariti uspješan timski rad te vještine rukovođenja,
- svjesni su nužnosti trajnog učenja i trajnog usavršavanja u vlastitom životu da bi održali visoku razinu medicinske kompetencije,

Dekanica prof. dr. sc. Nada Čikeš u svojem uredu okružena svakodnevnim zadaćama

Dekanično izlaganje studentima Fakulteta tijekom tribine o Bolonjskom procesu održane 19. travnja 2005.

- voljni su podučavati kolege i razvijati vlastite vještine podučavanja,
- otvoreni su za mjere osiguranja kvalitete i povremenu procjenu vlastite medicinske kompetencija i standarda znanja,
- voljni su konstruktivno odgovoriti na ishod procjene – kritiku i pohvalu.

Doktori medicine:

- spremni su razmišljati o promjenama socioekonomskih čimbenika u liječenju,
- ispunjavaju zakonske standarde u odnosu na trajno teorijsko i praktično usavršavanje.

Fakultet će posebnu pozornost posvećivati trajnoj edukaciji svojih nastavnika o umijeću nastave.

Poslijediplomski studiji

Uz provođenje nastave doktorskog studija te uvođenje bodovnih skupina u vrjednovanju nastavnih sadržaja, Medicinski fakultet je u protekle dvije godine organizirao i dvije međunarodne konferencije o harmonizaciji doktorskog studija u području biomedicine i zdravstva. Na svim tim iskustvima temelji se prijedlog suvremenijeg programa doktorskog studija koji smo predložili na odobrenje i zatražili dopusnicu za njegovo izvođenje. Premda je proces harmonizacije doktorskog studija još u tijeku, u međunarodnoj akademskoj zajednici postignuta je suglasnost da u tom najvišem stupnju obrazovanja znanstveni rad mora imati dominantnu komponentu u studiju, mora se bolje definirati uloga mentora, doktorski studiji moraju povezivati Europski prostor visokog obrazovanja i Europski istraživački prostor.

O novom programu i ustrojstvu doktorskog studija te predloženim specijalističkim studijima napisala je prodeka-

nica za poslijediplomsku nastavu prof. dr. Smilja Kalenić.

Budući da je prema zaključcima ministarskih konferencija održanih u Berlinu i Bergenu, jedan od sljedećih koraka u implementaciji Bolonjskog procesa izrada kvalitetnih programa cjeloživotnog obrazovanja u zemljama potpisnicama, nadam se da će interes Medicinskog fakulteta za daljnji razvoj trajne edukacije liječnika na Fakultetu, naići na potporu Sveučilišta i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Programi specijalizacija liječnika

Ministar zdravstva i socijalne skrbi doc. dr. sc. Neven Ljubičić potpisao je 3. svibnja 2005. godine Sporazum o suradnji s dekanima medicinskih fakulteta u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku. Tim se sporazumom fakulteti obvezuju savjetima i izravnim radom pomoći u izradi planova i programa koji imaju za cilj najkvalitetnije specijalističko usavršavanje zdravstvenih djelatnika utemeljeno na međunarodnim standardima te standardima europskih i svjetskih stručnih društava.

Ministarstvo je već fakultetima predalo programe koje su dosad učinila povjerenstva Ministarstva. U daljnjem postupku koji će se provoditi prema preporukama Europske udruge liječnika specijalista (UEMS), definirat će se kompetencije koje će se steći specijalizacijom uključujući procedure i zahvate koje specijalizant mora svladati, ili samostalno obraditi bolesnike; predložit će se uvjeti za institucije u kojima će se provoditi edukacija specijalizanata, uvjeti za mentore specijalizanata, izradit će se nova specijalizantska knjižica, predložiti mehanizmi evaluacije rada specijalizanta i mentora.

Pravni temelji za obavljanje djelatnosti Medicinskog fakulteta

Nakon donošenja Statuta Sveučilišta u Zagrebu stečeni su uvjeti za donošenje statuta sastavnica Sveučilišta. Tu je mogućnost Medicinski fakultet iskoristio te je, nakon provedene rasprave, na sjednici Fakultetskog vijeća održanoj 14. lipnja 2005. godine donesen Statut Medicinskog fakulteta, na koji je Senat Sveučilišta u Zagrebu dao suglasnost. Novi statut usklađuje djelatnosti na Fakultetu prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju te Statutu Sveučilišta u Zagrebu. Od bitnijih promjena Statutom su regulirani novi odnosi oko organizacije i ustroja nastave te statusa studenata u obrazovnom procesu. Također, Statutom su regulirani i novi uvjeti za izbore nastavnika te bitni preduvjeti za kvalitetnije održavanje nastave. Nakon stupanja na snagu Statuta Medicinskog fakulteta stekli su se uvjeti za izradu općih akata, a poglavito se to odnosi na pravilnike o ustrojstvu diplomskih i poslijediplomskih studija te uvjete i postupke izbora u zvanja.

Novim Statutom Sveučilišta u Zagrebu promijenjena je i struktura upravljanja Sveučilištem kao i ovlasti tijela Sveučilišta. Uvedena su i nova tijela koja dosad nisu postojala; to se prije svega odnosi na Vijeće područja, mjesto na kojemu se omogućuje tješnja suradnja i koordinacija sveučilišnih aktivnosti, važna za određeno znanstveno područje. Medicinski fakultet ima svoje predstavnike u Odboru za proračun, Uredu za pravne poslove, Povjerenstvu za preustroj sveučilišnih studija, Vijeću područja biomedicine, Senatu i Rektorskom kolegiju u širem sastavu.

Nada Čikeš

IZVJEŠĆE PRODEKANA ZA UPRAVU I POSLOVANJE

Pri kraju opsežna obnova fakultetskih prostora

Uprava Medicinskog fakulteta u Zagrebu morala je svoje aktivnosti u financijskom smislu ograničiti na već započete i planirane radove.

To je ponajprije obnova Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ te obnova dekanata. Da bi se ti radovi mogli uspješno privesti kraju, bilo je potrebno dobiti sve nužne suglasnosti ovlaštenih ustanova, ali i osigurati dodatna sredstva te prenamijeniti jedan dio kredita Zagrebačkog sveučilišta.

Obnova Škole narodnog zdravlja bliži se svome kraju. Dosada su već djelomično prizeti neki prostori (potkrovlje, III. kat, I. kat), a uređena su ulazna stubišta i djelomično okoliš. Najveći dio preostalih radova odnosi se na II. kat (laboratorijski prostor), a priključivanje na plin, struju i vodu upravo je u tijeku. Nadamo sa da će useljenje u zgradu započeti krajem ove godine. Što se tiče opreme, dio staroga namještaja je obnovljen, a računalna je oprema već isporučena (120 računala, 2 servera). Za laboratorijski i ostali namještaj natječaj je proveden.

Obnova dekanata odvija se vrlo intenzivno. Promijenjeno je gotovo 200 velikih prozora na staroj zgradi, a žbukanje fasade u završnoj je fazi. U „novoj“ zgradi izvedeno je novo grijanje/hlađenje i već je u funkciji. Također je završena čelična konstrukcija za krov te zgrade, a montaža staklene fasade je u tijeku.

Što se tiče opreme na Medicinskom fakultetu, najviše sredstava troši se na informatičku opremu (osobna računala, LCD-projektori, serveri, pisači). Danas na Fakultetu imamo 25 servera, te 8 kompjutorskih učionica sa 220 računala te preko 600 umreženih računala. Samo tijekom 2005. godine kupljeno je više od 50 LCD-projektorima tako da su danas sve dvorane opremljene s fiksno ugrađenim LCD-projektorima. Osim toga, od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa izravno smo dobili 20 vrlo kvalitetnih osobnih računala.

U tijeku je natječajni postupak za nabavu informatičke opreme u vrijednosti preko 1.000.000 kuna iz sredstava znanstvenih projekata, a prema izraženim potrebama nositelja projekata.

Tijekom 2005. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa odobrilo je za nabavu male opreme 1.103.000 kuna. Od toga je dosad realizirano 680.000 kuna, ali će do kraja tekuće godine nabava biti u potpunosti okončana. Za nabavu kapitalne opreme Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa odobrilo je 300.000 kuna, što je i realizirano.

Uočeno je da i nadalje postoji organizacijski problem u nabavnoj službi. Stoga je od 1.10.2005. godine ustrojen ured za nabavu (s troje djelatnika). Nadamo se da će tako nabavna služba biti djelotvornija, a ipak usklađena s najnovijim propisima o nabavi iz sredstava državnog proračuna. Kao što smo i najavili, nabava iz sredstava znanstvenih projekata i posebnih prihoda ostvaruje se samo uz provjeru sredstava i njihovo namjensko trošenje.

Odlukom Dekanskog kolegija ove akademske godine našim znanstvenim novacima (130 novaka) fakultet će stipendirati polovicu školarine za doktorski studij, te će iznositi 7.500 kuna, od čega Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Obje zgrade dekanata pokazat će se u punome sjaju, obnovljene, već početkom nove, 2006. godine

plaća 3.000 kuna. Novaci, dakle, plaćaju samo 4.500 kuna. To je velika pomoć novacima, ali i znatno financijsko opterećenje za Fakultet.

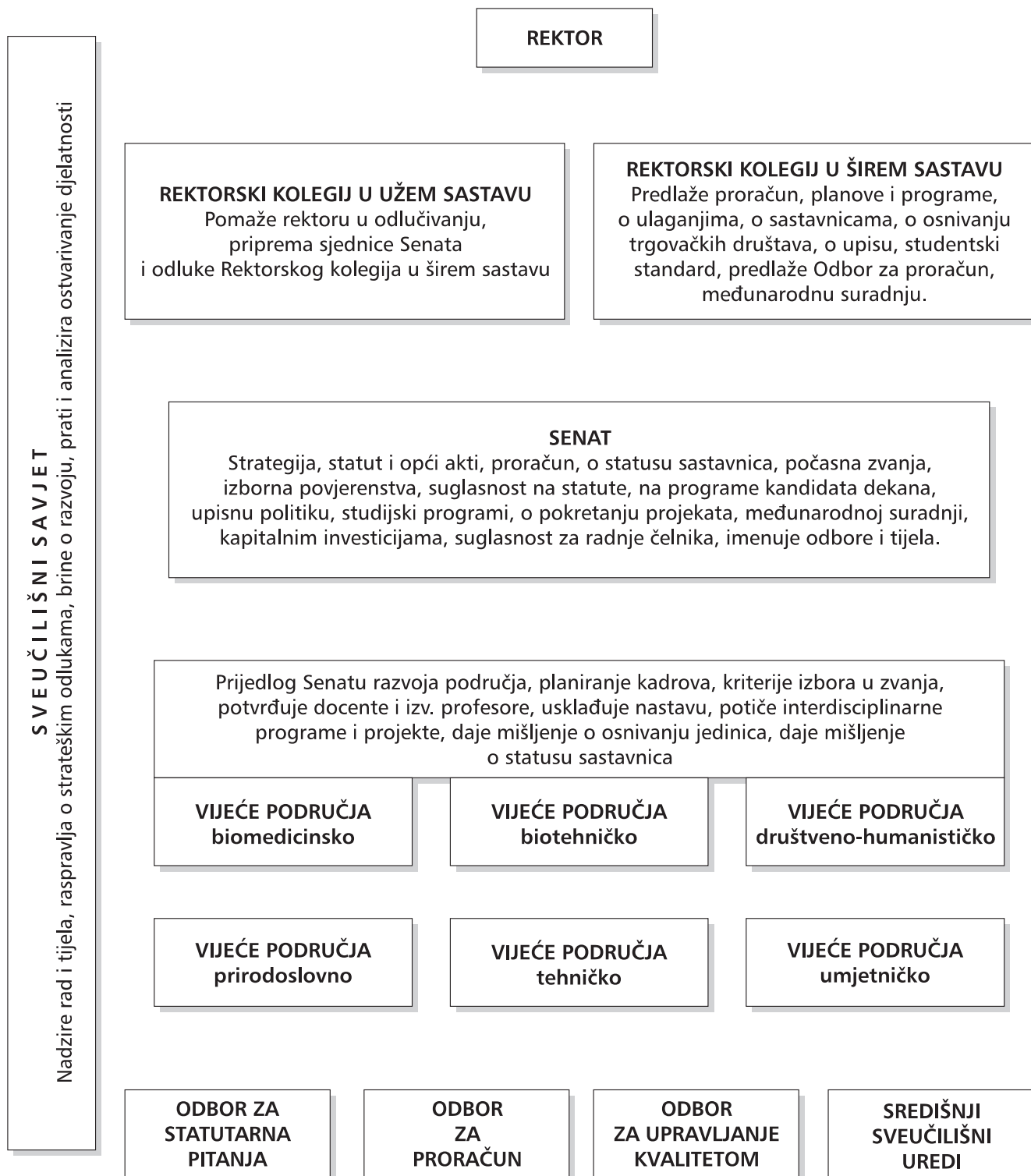
Tijekom 2005. godine doneseni su brojni pravni akti, koji su usklađeni sa Statutom Sveučilišta. Naši administrativni djelatnici prisustvovali su seminarima i tečajevima u organizaciji Sveučilišta kako bismo spremno dočekali iduću godinu, u kojoj će započeti provedba financiranja iz cjelovitog proračuna (LUMP SUM).

Juraj Geber

Upravljanje Sveučilištem u Zagrebu

Sveučilište u Zagrebu iskoristilo je zakonske mogućnosti da se, uz propisana tijela (rektor, Senat i Sveučilišni savjet), utvrde i dodatna tijela s posebnim ovlastima.

Ovim smo prikazom nastojali pojednostaviti uvid u nazive i ovlasti tijela Sveučilišta u Zagrebu.

Izbori u zvanja

Usporedba starog i novoga postupka

I. UVOD

Stupanjem na snagu Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti i visokom obrazovanju¹ te Pravilnika^{2,3,4} i Odluka^{5,6,7} donesenih na temelju istog, stekli su se uvjeti za izbore u znanstvena, znanstveno-nastavna i suradnička zvanja prema novim uvjetima i postupku izbora.

U nastavku će biti detaljnije opisan postupak izbora prema novim propisima uz usporedbu starih i novih uvjeta za izbor u zvanja.

II. IZBORI U ZNANSTVENA ZVANJA

Izbori u znanstvena zvanja ne ovise više o radnome mjestu i pokreće ga osoba koja smatra da ispunjava uvjete za izbor u odgovarajuće znanstveno zvanje. Kao novost, propisano je da i znanstvena organizacija u kojoj radi osoba koja ispunjava uvjete za izbor u odgovarajuće zvanje, može pokrenuti postupak na ovlaštenoj ustanovi za izbor u zvanje. Međutim, za zaposlenike koji rade u znanstvenoj organizaciji koja je ovlaštena za provođenje dijela postupka izbora u znanstvena zvanja, ta znanstvena organizacija je isključivo ovlaštena za provedbu postupka. Ako znanstvenik koji radi u znanstvenoj ustanovi koja je ovlaštena za izbor u odgovarajuće znanstveno zvanje smatra da postoje sukobi interesa ili neki drugi raz-

lozi zbog kojih bi se na otežavajući način mogao završiti njegov postupak izbora u zvanje, može tražiti od Nacionalnog vijeća za znanost da odredi drugu organizaciju ovlaštenu za njegov postupak izbora u zvanje. Posebno valja istaknuti da se u postupcima izbora u znanstvena zvanja koje pokreću znanstvene organizacije ili osobe, uvijek primjenjuju minimalni uvjeti Nacionalnog vijeća za znanost. Nadalje, budući da je za izbor u odgovarajuće zvanje propisan samo minimalan broj radova, osobe mogu i preskakati odgovarajuća znanstvena zvanja ako imaju zadovoljene uvjete za izbor u više zvanje.

Sam postupak izbora u zvanje pokreće se na temelju zahtjeva uz kojega se prilažu odgovarajući dokazi o ispunjavanju uvjeta za izbor, a Zakonom je propisano da se o podnošenju zahtjeva mora obavijestiti i odgovarajući ovlašteni matični odbor. Ovlaštena znanstvena organizacija dužna je u roku 30 dana od zaprimanja zahtjeva za izbor u znanstveno zvanje, imenovati stručno povjerenstvo sastavljeno od članova koji imaju najmanje isto znanstveno zvanje za koje se daje mišljenje u postupku izbora. Stručno povjerenstvo dužno je u roku od 30 dana podnijeti izvješće Fakultetskom vijeću, koje u daljnjem roku od 30 dana donosi mišljenje o ispunjavanju uvjeta za izbor u odgovarajuće znanstveno zvanje i prijedlog matičnom odboru da se osoba izabere u to zvanje za koje

Tablica 1. Usporedba uvjeta za izbor u znanstvena zvanja

	Znanstvena zvanja	
	ZZID ⁸	ZZIDIVO ⁹
Znanstveni suradnik	DR.SC. Radove u časopisima (2 rada u CC-u)	DR.SC. Radove koji ga afirmiraju kao priznatog znanstvenika (3 rada ¹⁰)
Viši znanstveni suradnik	DR.SC. značajne radove koji su pridonijeli razvoju, nove radove, 3 godine (4 rada u CC-u)	DR. SC. bitan doprinos znanosti (6 radova)
Znanstveni savjetnik	DR.SC. 3 godine, veći broj radova koji su utjecali na razvoj znanosti, projekti i programi, novi radovi (8 radova u CC-u)	DR.SC. bitno unaprijedio znanost, međunarodna afirmacija i priznatost, značenje u okviru nac. sadržaja (12 radova)

¹ Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04)

² Pravilnik o ustroju i načinu rada područnih vijeća i matičnih odbora (Narodne novine, br. 76/05)

³ Pravilnik o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama (Narodne novine, br. 76/05)

⁴ Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (Narodne novine, br. 84/05)

⁵ Odluku o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (Narodne novine, br. 129/05)

⁶ Odluku o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (Narodne novine, br. 129/05)

⁷ Odluku o obliku i načinu provedbe nastupnog predavanja za izbor u znanstveno-nastavna zvanja, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja (Narodne novine, br. 129/05)

⁸ Zakon o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti (»Narodne novine«, br. 59/96.)

⁹ Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04)

¹⁰ Za izbor u znanstvena zvanja pristupnici moraju imati znanstvene radove objavljene u časopisima koji su zastupljeni u Current Contentsu ili Science Citation Index – Expandedu, od čega dvije trećine radova trebaju biti zastupljene u Current Contentsu.

Područno vijeće ne priznaje u kvotu radova one koji imaju više od deset autora, no redosljed autora nije bitan.

Sažeci kongresnih priopćenja objavljenih u časopisima koji su zastupljeni u Current Contentsu i Science Citation Index – Expandedu ne priznaju se u procesu izbora u znanstvena zvanja.

ispunjava uvjete. Sam matični odbor dužan je u roku 60 dana od zaprimanja mišljenja i prijedloga znanstvene organizacije potvrditi mišljenje i prijedlog ili provesti postupak izbora u zvanje ili vratiti predmet na ponovni postupak ovlaštenoj znanstvenoj organizaciji. Odluka matičnog odbora je konačna te protiv nje zainteresirana osoba može pokrenuti isključivo upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Za razliku od dosadašnjih propisa, znanstveno zvanje je trajno, a prestaje isključivo izborom i prelaskom osobe u više zvanje odnosno njegovim oduzimanjem. Oduzeti se može zvanje isključivo ako znanstvenik u trenutku njegova izbora u odgovarajuće znanstveno zvanje nije ispunjavao propisane uvjete, ako se utvrdi da su znanstveni radovi na temelju kojih je izvršen izbor plagijati ili ako su rezultati radova krivotvoreni te ako postoje teške povrede etičkog kodeksa.

III. IZBOR U ZNANSTVENO-NASTAVNA ZVANJA

Izbor u znanstveno-nastavna zvanja i na radna mjesta obavlja se na temelju natječaja koji se objavljuje u Narodnim novinama, dnevnom tisku i na službenoj internetskoj stranici Fakulteta. Najkasnije 3 mjeseca od isteka roka na koji je nastavnik izabran mora se pokrenuti postupak njegova izbora u isto, odnosno više znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto. Posebno valja istaknuti da se docenti i izvanredni profesori mogu u isto zvanje birati najviše dva puta uzastopce. Ako se na objavljeni natječaj za izbor u znanstveno-nastavno zvanje jave osobe koje nemaju odgovarajuće propisano znanstveno zvanje, tada se moraju prethodno provesti njihovi izbori u znanstveno zvanje koje je odgovarajuće za izbor u znanstveno-nastavno zvanje. Zakonom je propisano da se u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora može izabrati osoba koja je izabrana u znanstveno zvanje višeg znanstvenog suradnika ili znanstvenog savjetnika, dok se u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora može izabrati osoba izabrana u znanstveno zvanje znanstvenog savjetnika. Dakle, ako se na natječaj jave osobe koje nisu izabrane u znanstveno zvanje, a ispunjavaju uvjete za izbor, tada se mora zastati sa daljnjim postupkom izbora u znanstveno zvanje dok se ne okonča postupak izbora svih pristupnika u odgovarajuće znanstveno zvanje.

Sukladno odluci Fakultetskog vijeća, u postupcima izbora u znanstveno-nastavna zvanja mišljenje o ispunjavanju uvjeta za izbor u znanstveno zvanje te mišljenje o ispunjavanju uvjeta za izbor u znanstveno-nastavno zvanje daje u pravilu isto stručno povjerenstvo, na način da za osobe koje nemaju izbor u znanstveno zvanje sačinjava izvješće o ispunjavanju uvjeta za izbor u znanstveno zvanje i prijedlog da se osoba izabere u odgovarajuće znanstveno zvanje. U drugom izvješću daje se mišljenje o ispunjavanju uvjeta Rektorskog zbora te dodatnih uvjeta propisanih od strane Fakulteta Pravilnikom o uvjetima i postupku izbora u zvanja. Na natječaj se po Zakonu bira osoba koja u najvećoj mjeri udovoljava uvjetima natječaja. Posebno valja istaknuti, ako se na natječaj izabere druga osoba od one za koju je pokrenut postupak izbora odnosno reizbora, tom se nastavniku po Zakonu mora ponuditi drugo prikladno radno mjesto ili se mora pokrenuti postupak redovitog osobno uvjetovanog otkaza. Slično se događa ako nastavnik ne podnese prijavu za ponovni izbor ili za izbor u više zvanje ili ako nastavnik ne bude izabran zbog neispunjavanja uvjeta, tada se također po Zakonu mora pokrenuti postupak redovitog osobno uvjetovanog otkaza bez obveze ponude drugoga mjesta. Zakonom je propisano da se

za nastavnike koji nakon drugog izbora ne budu izabrani u više zvanje, može sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme do pet godina (dakako, ako postoji nastavna potreba). Kao i dosada, redoviti profesori i znanstveni savjetnici nakon drugog izbora nemaju više ponovni izbor u zvanje. Sveučilište u Zagrebu je kao novost Statutom propisalo da se docenti i izvanredni profesori potvrđuju na odgovarajućem Vijeću područja.

IV. IZBOR U NASTAVNA ZVANJA

Izbor u nastavna zvanja obavlja se ako se izvodi stručni studij, za potrebe toga studija, te ako je riječ o predmetu koji ne zahtijeva znanstveni pristup.

U nastavno zvanje predavača i odgovarajuće radno mjesto može biti izabrana osoba koja ima završen diplomski studij ili stručni specijalistički studij, ispunjene nužne uvjete koje propisuju Rektorski zbor, najmanje tri godine radnog iskustva u struci, pozitivno ocijenjeno nastupno predavanje pred nastavnicima i studentima, ako se prvi put izabire na nastavno radno mjesto, te ispunjene uvjete propisane statutom, odnosno općim aktom.

U nastavno zvanje višeg predavača i odgovarajuće radno mjesto može biti izabrana osoba koja ima završen diplomski studij ili stručni i specijalistički studij, ispunjene nužne uvjete koje propisuju Rektorski zbor, objavljene stručne radove, najmanje pet godina rada u struci, pozitivno ocijenjeno nastupno predavanje pred nastavnicima i studentima ako se prvi put izabire na nastavno radno mjesto te ispunjene uvjete propisane statutom, odnosno općim aktom.

V. IZBOR U SURADNIČKA ZVANJA

Suradnička su zvanja na Fakultetu asistent i viši asistent. U suradničko zvanje asistenta mogu se birati osobe koje su završile diplomski studij kao najuspješniji studenti. Asistenti se biraju natječajem na vrijeme od šest godina, u kojem roku moraju steći akademski stupanj doktora znanosti. Nakon što asistenti steknu akademski stupanj doktora znanosti, njima se može ponuditi ugovor o radu do deset godina računajući od prvoga dana izbora u zvanje asistenta. Zakon je kao novost propisao da se asistenti i viši asistenti svake godine ocjenjuju po uvjetima propisanim općim aktom Fakulteta, a po pisanom mišljenju mentora. Ako Fakultetsko vijeće na temelju negativnog mišljenja mentora donese negativnu ocjenu o radu asistenta, odnosno višeg asistenta, istome se mora dati otkaz ugovora o radu.

VI. IZBORI ZNANSTVENIH NOVAKA ASISTENATA – VIŠIH ASISTENATA

Znanstveni novaci se odobravaju na temelju zahtjeva voditelja projekta i uz suglasnost Fakulteta, koji se podnosi na propisanom obrascu, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa. Nakon što Ministarstvo odobri izbor znanstvenog novaka, on se bira na temelju javnog natječaja. Po izboru na Fakultetskom vijeću, znanstveni novak sklapa ugovor o radu u suradničkom zvanju asistenta odnosno višeg asistenta. Valja napomenuti da znanstveni novaci imaju ista prava i obveze kao i asistenti, odnosno viši asistenti u pogledu sudjelovanja u nastavi, znanosti, znanstvenog usavršavanja na doktorskom studiju te po pitanju stjecanja doktorata znanosti.

Darko Bošnjak

IZVJEŠĆE PRODEKANA ZA DIPLOMSKU NASTAVU

Diplomska nastava u akademskoj godini 2004./2005.

Bolonjski nastavni program u središtu zanimanja

Akademsku godinu 2004/5. obilježila je izrada novoga, tzv. «**bolonjskoga**» **nastavnoga programa**, koji smo bili obvezatni predložiti Sveučilištu na odobrenje u nerealno kratkom roku. Nakon prvotne nevjerice da je tako zahtjevan posao uopće moguće učiniti za jedva nešto više od pola godine, svjesni pritom da je organizacija nastave na Fakultetu otežana uz tri već postojeća paralelna nastavna programa, posao je ipak obavljen bez kašnjenja, sustavno i u cijelosti. Temeljna je premisa bolonjskog procesa otvorenost sustava visokog obrazovanja u Europi harmoniziranjem programa i njegovanjem kvalitetnih lokalnih posebnosti kako bi se ne samo omogućila nego i poticala pokretljivost studenata među sveučilištima. Pretpostavilo se da prvo treba omogućiti pokretljivost studenata među medicinskim fakultetima u Hrvatskoj, a potom suradnju proširiti.

Izrađen katalog znanja i vještina

Stoga je kao polazište u koordinaciji s medicinskim fakultetima u Rijeci, Splitu i Osijeku izrađen **katalog znanja i vještina za sva četiri medicinska fakulteta u Hrvatskoj**. Bio je to temelj za izradu nastavnih programa, slično odgovarajućim dokumentima u Nizozemskoj i Švicarskoj. «Bolonjski» nastavni programi obuhvaćaju *core curriculum* usklađen («harmoniziran») na sva četiri medicinska fakulteta u Hrvatskoj kako bi se uz jednake temeljne kompetencije diplomiranih doktora medicine u Hrvatskoj u jedinstvenom diplomskom ciklusu «0+6», omogućilo da studenti kolegije koje smatraju najboljima mogu studirati na bilo kojem od medicinskih fakulteta u Hrvatskoj. Za početak se to preferira u izornoj nastavi, koja je u novim «bolonjskim» programima, u skladu sa suvremenim kretanjima u me-

dicinskoj edukaciji, dobila na značenju. Pokretljivosti studenata pridonijet će i bodovanje po ECTS sustavu, koji je razrađen za sva četiri medicinska fakulteta u Hrvatskoj.

Glede koncepcije i strukture kurikula bilo je očigledno da prvi «bolonjski» kurikulum ne može biti inovativni jer bi njegova primjena uz elaboriranu koncepcijsku razradu zahtijevala velike organizacijske promjene na fakultetima (restrukturiranje sustava katedara, potreba za velikim brojem nastavnika) koje u sadašnjim okolnostima nisu moguće. Integracije su, međutim, predviđene u izornoj nastavi te u modulima «hitna medicina», «kliničko prepoznavanje» i »racionalna terapija» koji su prihvaćeni na sva četiri medicinska fakulteta u Hrvatskoj. Integracije su predviđene i u izvedbi nastave.

Preustroj kabineta vještina

Jasno je uočena i izražena potreba za revitalizacijom, ustrojavanjem i opremanjem Kabineta vještina kako bi vještine deklarirane u Katalogu studenti doista mogli i usvojiti. Ustrojavanje i opremanje toga kabineta je u tijeku, prema uzoru na vrhunske medicinske fakultete u svijetu. Manjkavosti u usvajanju praktičnih vještina uočene su kao problem suvremene medicinske edukacije ne samo u nas nego i u svijetu (am. «hyposkillia»). Dobro opremljen i organiziran Kabinet vještina, uz dobro organiziran praktični klinički rad, temeljna je pretpostavka da se uistinu i ostvare deklarirani nastavni program s jasno definiranim kompetencijama diplomiranih liječnika.

Evaluacija i kontrola nastave te povezivanje sa srodnim fakultetima

Evaluaciji i kontroli kvalitete nastave, u skladu s bolonjskim procesom i procesom razvoja suvremene medicin-

ske edukacije, pridavat će se na sva četiri medicinska fakulteta u Hrvatskoj posebna pažnja. Sustav evaluacije kvalitete ne bi trebao samo ograničiti formalno-administrativni aspekt nego i odražavati bit nastavnoga procesa.

Usporedo s izradom novoga «bolonjskog» nastavnog programa koji je nakon povoljne recenzije dobio «**propusnicu**» na Sveučilištu te po kojemu je već upisana prva generacija studenata, u protekloj akademskoj godini **intenzivno se radilo u povezivanju četiri fakulteta biomedicinskog područja Sveučilišta u Zagrebu**. Održano je više sastanaka i u resoru nastave, na kojima su razmotrene mogućnosti unapređenja procesa nastave i integracije Sveučilišta, a koji su konkretizirani u zajedničkim izbornim predmetima. Definiran je i cilj proširenja suradnje na fakulteta izvan biomedicinskog područja, ponajprije «**FER**», «**PMF**» i humanističke savjetnice Filozofskog fakulteta.

Tijekom protekle akademske godine posebna se pažnja pridavala **kontinuiranoj evaluaciji procesa nastave i praćenju prolaznosti studenata**, što su temeljne sastavnice samoevaluacije. Uloženo je mnogo napora, moglo bi se ustvrditi i s dosta uspjeha u pravodobnom rješavanju «tekućih» problema i ispravljanju pogrešaka. Održano je više sastanaka sa studentima što s njihovim predstavnicima što sa čitavim godištim. Boljem sagledavanju «studentstkih problema» umnogome je pomogao i Ured za pomoć studentima. Načelo orijentacije prema studentu («**student centered**») nije prihvaćeno samo deklarativno nego se nastoji provoditi što cjelovitije.

Anton Šmalcelj

Novi doktori medicine

Promocije

27. siječnja 2005. godine

Nabil Abed-Ali
Maša Bel
Zvonimir Bendeković
Živka Dika
Igor Franić
Mirko Gulan
Dunja Ivanović
Željka Josić
Iva Karačić
Josipa Marić
Igor Marković
Zlatko Marušić
Dražen Milević
Tomislav Novosel
Tajana Rogina
Josip Sekovanić
Luka Simetić
Kristina Šemanjski
Ana Šimić
Toni Tominić

Davorka Dušek
Nives Džeko
Maruška Gabrić
Tajana Geršić
Anton Glasnović
Rajna Golubić
Irma Goršić
Mireia Hančević
Biljana Ignatovska
Lidija Igrčić
Mira Ivković
Danica Juričić
Ivana Jurić
Maja Jurić
Darko Jurišić
Krešimir Karlović
Iva Kirac
Mirna Kliček
Renata Kmet

Marko Milić
Sanja Mitrović-Hamzić
Ranka Motušić
Ana Muldini
Mirjana Novoselec
Slaven Ovčariček
Nikola Pavlović
Marina Peklić
Aleksandra Perenčević
Jasenka Perkušić
Petra Petranović
Vlatka Petrić
Ivana Petrović
Miljana Pintar
Zita Pinter
Tomislav Radočaj
Vlena Radošević
Petra Radulović
Svjetlana Rajič
Duje Tomašević

6. srpnja 2005. godine

Slaven Abdović
Ana Marija Alduk
Marko Balenović
Ognjen Barčot
Ada Barić
Barbara Barun
Kristina Baškot
Danko Batinić
Ivo Bilopavlović
Marko Boban
Elizabeta Bochr
Aleksandra Bogdanović
Petar-Vuk Boljević
Damir Borčić
Martina Brus
Branimir Bukša
Vlatka Bušić
Mislav Čavka
Mirela Čelić
Daniela Deronja
Tihana De Sadeleer
Margareta Dobrenić

Siniša Ajkholt
Ivana Jovanović
Stanka Koncul
Ivanka Kos
Kristina Koščak
Diana Koudela
Božidar Kovačević
Jasmina Kovačević
Zrnka Kovačić
Izabela Kranjčec
Ivana Križić
Monika Kukuruzović
Fadila Kulenović
Tomislav Kuliš
Dubravka Lazo
Ivana Lerotić
Ljerka Lešević
Doroteja Lipšinić
Marko Loparić
Jana Ljubas
Nikica Ljubas
Ida Makovec
Gorana Maksić
Irena Mandić
Marcel Marjanović Kavanagh

8. srpnja 2005. godine

Sanja Draganović
Katarina Pućo
Ivana Rajnpreht
Ivan Ramčić
Hrvoje Ravlić
Željka Roje
Mihael Rudeš
Iva Rukavina
Krunoslav Sabol
Karla Sabolek
Sanja Sakan
Filip Sedlić
Tihana Sertić
Marko Sever
Hana Skala
Mirsala Solak
Jelena Stipišić
Tihana Šanjek
Verica Šarić
Ana Šepac
Ivan Šeparović
Milan Šijan
Ana Marija Šimundić
Jakša Škugor
Katarina Šprung

6. srpnja 2005. godine

Svjetlana Dolovčak
Martina Dubravica

7. srpnja 2005. godine

Tomislav Cerovečki
Marijana Matas
Irena Mihić

8. srpnja 2005. godine

Jerolima Martinić
Marija Požgaj
Antonia Puljić

Promocija novih doktora medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održana 30. 09. 2005. godine

Na promociji doktora medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održanoj 30. 09. 2005. godine, promotori su bili uz dekanicu prof. dr. Nadu Čikeš, doc. dr. Nives Pećina-Šlaus i akademik Marko Pećina

Violeta Rezo
Maja Špac
Petra Šulentić
Ivana Šunić
Antonija Šušnjar
Ana Šverko
Gordana Tomac
Zrinka Tomac
Zdenka Treščec
Goran Uzelac
Vedran Velagić
Mario Vinko
Ozren Vinter
Ivana Vodopivec
Ana Vujaklija
Lina Zgaga
Martina Zidanić
Ana Zovak
Martina Zrno
Igor Žabić
Tamara Žarković
Tomislav Žigman
Spomenka Žulj

21. srpnja 2005. godine

Petra Berneš
Irena Borojević
Ivan Brlečić
Marija Budigam
Mijana Čikeš
Jerolima Čorkalo
Ana Gašpar
Sandra Jagnjić
Vedran Karabeg
Tomislav Kelava
Stella Pavić
Ana Posavec
Nikolina Radaković
Valentina Raić

Lea Rukavina
Sandra Stanić
Ivana Štinić
Tanja Šimek
Kristina Špoljarec
Anita Tadić
Karlo Tomičić
Mario Udovičić
Natalija Živković

29. rujna 2005. godine

Anastazija Bilić
Marko Borojević
Andrijana Bošnjak
Petra Brkljačić
Zvezdana Brodarić
Boris Bumber
Iva Lucija Burnać
Vlatka Cimerman
Branislav Čingel
Borut Dobričić
Danica Domazet
Alma Dubravić
Martina Dvorščak
Ivan Fijala
Tomislav Gajšak
Mladen Grgurević
Morana Gromača
Tonko Gulin
Koraljka Hat
Nino Sinčić

29. rujna 2005. godine

Duje Barišić
Katijela Gomerčić
Zrinka Grgić

Stjepan Ivanković
Ana Jakir
Ivan Kajinić
Ana Kocijan
Ante Legac
Jelena Marunica
Marko Matoić
Maja Mikša (Jadek)
Ivana Mišić
Goran Mušterić
Ivan Pinjatela
Marija Radočaj
Ivana Sabolić
Sandra Spacapan

30. rujna 2005. godine

Lina Al Mahmoudi
Ana Brkljačić
Irena Damjanović
Tomislav Duvančić
Vera Gardijan
Tanja Kladnički
Željko Kučić
Antonela Ljubičić
Ivana Medunić
Robert Roher
Damir Štarčević
Sonja Šimunović
Iva Škvorc
Patricija Topić
Irena Veliki
Željka Vlastelica
Josip Vrapčenkaj
Helena Vrbanus
Miroslav Weiss
Venera Zahariev

SVEUČILIŠNI STUDIJ MEDICINE NA ENGLISKOM JEZIKU

Sadašnjost i perspektive »Engleskog studija«

Prošlo je više od tri godine otkad je naš fakultet osnovao Studij medicine na engleskom jeziku. Stoga je možda upravo sada trenutak da se ukratko osvrnem na ono što je dosad učinjeno kao i na to što nas čeka u budućnosti. Začetak Studija bio je na radnome sastanku (radionici) održanoj od 6. do 7. veljače 2002. godine. Uz kolege sa Sveučilišta Ludwig Maximilian iz Münchena sudjelovao je i naš gostujući profesor Ivan Damjanov (Sveučilište u Kansasu), koji je tom prigodom izabran na čelo Međunarodnog savjetodavnog odbora Studija. Sveučilište je odobrilo Studij na sjednici Senata održanoj 16. rujna 2002. godine (stoga u nazivu „sveučilišni“). Sam Studij započeo je 25. rujna 2003. predavanjem tadašnjeg dekana prof. dr. Borisa Labara o prošlosti, sadašnjem trenutku i budućnosti Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Te godine upisano je i 20 studenata (pretežito iz Kanade i SAD).

U međuvremenu je u Europi krenuo proces usaglašavanja (harmonizacije) u području visokoškolske izobrazbe (poznat pod nazivom Bolonjski proces), u što se aktivno uključio naš fakultet, na čelu s novoizabranom dekanicom prof. dr. sc. Nadom Čikeš. Uslijedio je opsežan posao da se plan i program Studija medicine na hrvatskom, a također i engleskom jeziku uskladi sa standardima i smjernicama postavljenim u „okviru Bolonje“. Rezultat napora na reviziji plana i programa popularno zvanog „Engleskog studija“, bio je 29. lipnja 2005. prispjeće dopusnica kojom je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa dalo zeleno svjetlo nastavku Studija. Također su održani sastanci s pročelnicima i koordinatorima Studija prve, druge i treće godine, tije-

kom kojih su postavljene pretpostavke za ustroj i odvijanje nastave na navedenim studentskim godinama.

Trenutačno Studij polazi 51 student. Znatno broj studenata došao je iz Kanade, SAD, Njemačke, Australije, ali i Hrvatske (slika 1., grafikon 1.).

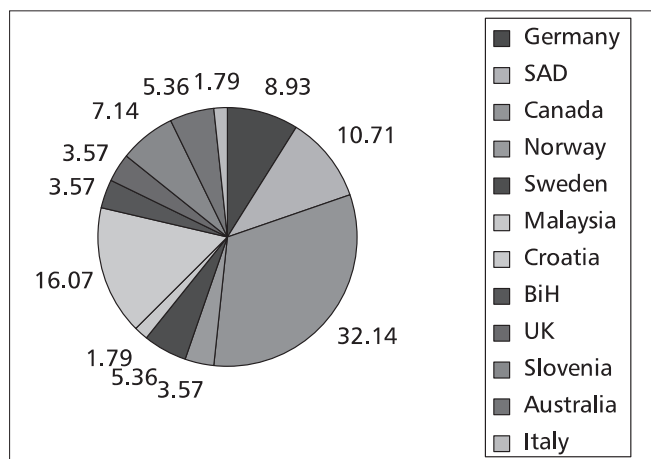
Vrijedno je spomenuti da više od 30% polaznika Studija ima stupanj prvostupnika (Bachelor of Science) iz područja biologije, biokemije, fiziologije i sl. (grafikon 2.).

U promidžbu Studija aktivno se uključila i naša dijaspora. Tako je u lipnju 2005. osnovan neformalni „Klub prijatelja MSE“ (MSE - Medical Studies in English). Na prvome sastanku sudjelovao je jedan broj članova „kluba“ (od kojih su neki liječnici koji rade u Kana-

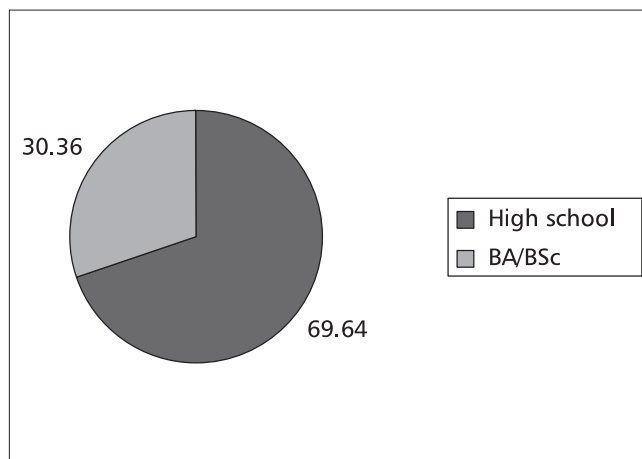
di), te su dali dragocjene sugestije za daljnje odvijanje Studija (slika 2).

U sklopu promidžbenih aktivnosti za spomenuti je već tradicionalno predstavljanje Studija na Međunarodnoj smotri sveučilišta u Beču te na smotri Sveučilišta u Zagrebu. Spomenute aktivnosti odvijaju se u suradnji sa Službom za međunarodnu suradnju našega Sveučilišta koje je dalo tiskati poseban promidžbeni letak povodom predstavljanja Studija medicine na engleskom jeziku (slika 3).

Studij je dao i poticaj za izbor gostujućih nastavnika Fakulteta. Jedan od njih, prof. dr. David Oliver sa Sveučilišta u Kentu, zajedno s našom profesoricom Anicom Jušić pokrenuo je inicijativu za odvijanje zajedničkog elektivnog kolegija iz palijativne skrbi.

Grafikon 1. Podrijetlo studenata medicine na engleskom jeziku (%).

Grafikon 2. Postignuti stupanj izobrazbe studenata u trenutku upisa u Studij.

Predviđa se da bi kolegij bio održan u mjesecu lipnju 2006. Kolegij će također biti ponuđen i studentima našega hrvatskog programa, a odvijat će se na engleskome jeziku (osim praktičnog rada s pacijentima). U planu je pokretanje još jednog elektivnog kolegija sa Sveučilištem u Hamburgu. Zajednički elektivni kolegiji trebali bi, u skladu s Bolonjskim procesom, otvoriti mogućnost za veću mobilnost studenata i nastavnika koji bi bili uključeni u nastavu našega fakulteta. „Engleski studij“ ima i važnu ulogu u izobrazbi naših asistenata i znanstvenih novaka koji su uključeni u nastavu. Oni također spremaju nastavu na engleskom jeziku te tijekom seminara i vježbi svakodnevno komuniciraju sa stranim studentima. Tijekom proteklih triju godina svoga postojanja Studij je uložio određena sredstva (u skladu s mogućnostima) u infrastrukturu Fakulteta. Tako je obnovljena jedna predavaonica, kupljen je manji instrumentarij, lutka za vježbe oživljavanja i sl.. Nastavnicima koji sudjeluju u nastavi, nabavljeni su najnoviji međunarodni udžbenici, dodatna literatura te edukacijski CDovi.

Već je spomenuto da je Studij bio neka vrsta katalizatora za izbor gostujućih nastavnika Fakulteta (inače priznatih međunarodnih stručnjaka – naših kolega s američkih i europskih sveučilišta). Osim toga, Studij je stvorio perspektive za kadrovsko proširenje naših katedara mlađim kolegama koji dobro govore engleski jezik, vrsni su stručnjaci, ali formalno nisu suradnici pri našim katedrama. Zbog svojega međunarodnog karaktera, Studij i Medicinski fakultet uvršteni su u više baza podataka (koje se nalaze na WEBu), što omogućuje daljnju međunarodnu afirmaciju našega fakulteta i Sveučilišta.

Slika 1. *Studenti prve godine Studija (treća generacija) zajedno s dekanicom prof. dr. Nadom Čikeš i prodekanom za nastavu prof. dr. Antonom Šmalceljom. U prvom je redu, izdvojen, pritisnut brojnim zadaćama, voditelj studija prof. dr. Davor Ježek.*

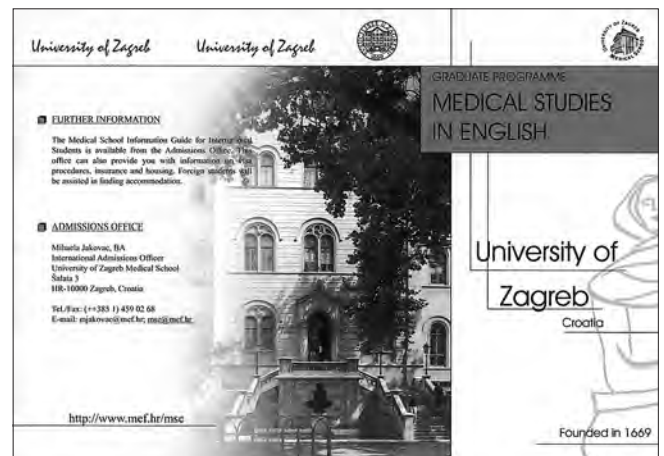
Kako dalje? Ostaje još dosta toga što treba unaprijediti. Studij bi se trebao službeno registrirati u Kanadi i SAD. Kao jedan od neposrednih zadataka, pred nama je ustroj četvrte godine. U suradnji sa Sveučilištem trebalo bi osnovati ured koji bi prihvaćao strane studnete i pružio im potporu na jednome mjestu (dozvola boravka, stambeno pitanje, „iksica“, ZET, itd.). Valjalo bi razmisliti i o mini-kampusu za studente medicine, možda upravo na Šalati (dormitorij, pošta, još jedan studentski restoran, studentska ambulanta i sl.)...

Na kraju, iskoristio bih ovu prigodu da srdačno ZAHVALIM svim našim nastavnicima, suradnicima, sunastavnom i pomoćnom osoblju na sudjelovanju u Studiju medicine na engleskom jeziku. Nadam se da su im iskustva u radu sa stranim studentima bila pozitivna i od koristi te se radujem budućoj suradnji, sve na dobrobit našega fakulteta!

Davor Ježek

Slika 2. *Prijatelji Medical Studies in English došli su iz Kanade, SAD, Danske i susjedne nam Slovenije.*

Slika 3. *Promidžbeni letak koji predstavlja studij medicine na engleskom jeziku*

IZVJEŠĆE PRODEKANICE ZA POSLIJEDIPLOMSKU NASTAVU

Godišnje izvješće o radu za školsku godinu 2004./2005.

Tijekom školske godine 2004./2005. održano je 10 sjednica Fakultetskog Vijeća u sastavu za pitanja poslijediplomske nastave. Pojedini odjeli ovog odsjeka radili su na redovnim sjednicama Odbora za magisterije, Povjerenstva za stalno medicinsko usavršavanje te Povjerenstva za bodovanje.

Najveći zadatak koji je ove školske godine bio postavljen pred odsjek, bio je prilagodba svih postojećih stručnih (sada specijalističkih) studija te znanstvenih studija Bolonjskom procesu.

1. Doktorski poslijediplomski studij MEDICINA I ZDRAVSTVO

Studenti

U prvu godinu studija upisano je 82 studenata, u drugu godinu redovnih 47, razlikovnih (po natječaju) 46, a u treću godinu 110 studenata. Ukupno je u studiju 285 studenata.

Sastanci

U travnju je u Zagrebu organiziran II. Simpozij „European Conference on Harmonisation of PhD Programmes in Biomedicine and Health Sciences“. Tijekom rada simpozija osnovan je ORPHEUS, kojemu je za predsjednika izabran prof. dr. sc. Zdravko Lacković. Neposredno prije toga u HAZU je organiziran sastanak o harmonizaciji doktorskih studija na području biomedicine u Hrvatskoj.

Doktorski studij natjecao se i dobio sredstava za organizaciju ovih sastanaka od Nacionalne zaklade za znanost.

Prilagodba Studija Bolonjskom procesu

Prilagođeni (u pojedinostima znatno izmijenjen) studij predan je na ocjenu Sveučilištu. Sredinom rujna Senat Sveučilišta prihvatio je studij bez primjedaba i poslao ga na prihvatanje Nacionalnom vijeću za znanost.

Istodobno je predložen novi doktorski studij Medicinskog fakulteta „Neuroznanost“, kojemu je voditelj prof. dr. sc. Ivica Kostović.

2. Stručni studiji

Studenti

U prvu godinu upisani su sljedeći studiji (u zagradi je broj polaznika): Dječja i adolescentna psihijatrija (24), Ultrazvuk u medicini – gastroenterologija i hepatologija (12), Ultrasound in medicine – gynecology and obstetrics (9), Epidemiologija (22), Hitna i intenzivna medicina (8), Javno zdravstvo (22), Klinička neurologija (23), Klinička pedijatrija (17), Klinička farmakologija s toksikologijom (8), Menadžment u zdravstvu (53), Medicinska mikrobiologija (18), Obiteljska medicina

(174), Oftalmologija (9), Otropedija (8), Patologija (11), Psihoterapija (18), Radiologija (17). Ukupno je u prvu godinu upisano 455 studenata.

Prijavljeno je ukupno 67 tema za magistarski rad. Istovremeno, obranjena su 94 magistarska rada. Obavljena je promocija 92 magistra (znanstvenih i stručnih magisterija).

Prilagodba studija Bolonjskom procesu

Prilagođeni studiji, prema popisu, predani su Sveučilištu na ocjenu kao specijalistički studiji. To su: Anesteziologija, reanimatologija i intenzivno liječenje, Dermatovenerologija, Dječja i adolescentna psihijatrija, Epidemiologija, Fizikalna medicina i rehabilitacija, Hitna i intenzivna medicina, Infektologija, Javno zdravstvo, Klinička citologija, Klinička farmakologija, Klinička neurologija, Klinička onkologija, Klinička pedijatrija, Medicina rada i športa, Medicinska mikrobiologija s parazitologijom, Menadžment u zdravstvu, Obiteljska medicina, Otorinolaringologija i kirurgija glave i vrata, Oftalmologija, Perinatologija, Psihoterapija, Radiologija, Školska medicina, Ultrazvuk u kliničkoj medicini: smjer ginekologija i porodništvo, Zaštita majke i djeteta.

Do 30. rujna 2005. godine, specijalistički studiji Hitna i intenzivna medicina te Klinička citologija prihvaćeni su na Sveučilištu i poslani na ocjenu Nacionalnom Vijeću za znanost.

Od specijalističkih studija, poslanih na ocjenu u proljeće 2004. godine, sljedeći su studiji prošli recenziju Sveučilišta i poslani na ocjenu Nacionalnom Vijeću za znanost: Anesteziologija, reanimatologija i intenzivno liječenje, Dermatovenerologija, Medicina rada i športa, Ortopedija, Radiologija, Zaštita majke i djeteta, Epidemiologija, Klinička farmakologija s toksikologijom, Menadžment u zdravstvu, Otorinolaringologija i kirurgija glave i vrata, Psihoterapija, Dječja i adolescentna psihijatrija, Fizikalna medicina i rehabilitacija, Ultrazvuk u ginekologiji i porodništvu, Medicinska mikrobiologija s parazitologijom.

Studij Medicinska mikrobiologija s parazitologijom prošao je i recenziju te je prihvaćen u rujnu 2005. u Nacionalnom Vijeću za znanost.

Naime, stručni studiji su promijenjeni i poslani kao specijalistički na ocjenu u proljeće 2004. godine; isti ti studiji, prilagođeni Bolonjskom procesu, poslani su u proljeće 2005. godine ponovno na ocjenu. Oni studiji koje bude prihvatilo Nacionalno Vijeće iz godine 2004., neće se ponovno ocjenjivati.

3. Stalno medicinsko usavršavanje

- tiskan je **Program stalnog medicinskog usavršavanja Medicinskog fakulteta** za akademsku godinu 2004/05., s ponuđenih/planiranih **216 tečajeva**. Od toga je **201** poslijediplomski tečaj prve i druge kategorije (**146** „stručnih“ i **55** granskih predmeta znanstvenog poslijediplomskog studija ponuđenih kao tečajevi stalnog usavršavanja) te **15** tečajeva individualne edukacije.

Realizacija planiranih tečajeva u akad. god. 2004/05.

Od **planiranih 201** tečaja (tečajevi individualne edukacije nisu održavani stoga što je pokrenuta inicijativa da sve katedre, ovisno o edukaciji, imenuju povjerenstva koja bi izradila odnosno definirala kriterije za mentorstvo i kriterije za pohađanje te vrste edukacije) **realizirano je 128** (64%) sa **2497 polaznika**.

Od **128** realiziranih tečajeva njih **117 su I. kategorije** i pohađalo ih je **1510** polaznika, dok je **11 tečajeva iz obnove znanja** i pohađalo ih je **987** polaznika.

Napomena: Na manji postotak realizacije planiranih tečajeva utjecalo je više faktora, između ostalog, voditelji prijave tečaj za objavu u knjižici, ali ga (iz subjektivnih odnosno objektivnih razloga) ne održe, te već navedeni problem individualne edukacije

Planirani tečajevi u akad. god. 2005./06.

- Tiskan je **Program stalnog medicinskog usavršavanja Medicinskog fakulteta** za tekuću akademsku godinu 2005./06., uz osjetno povećanu ponudu tečajeva tako da su ponuđena/planirana **363 tečaja**. Od toga je **346** poslijediplomskih tečajeva prve i druge kategorije (**189 „stručnih“** i **157** granskih predmeta znanstvenog poslijediplomskog studija ponuđenih kao tečajevi stalnog usavršavanja) te **17** tečajeva individualne edukacije.

Napomena: Za razliku od prijašnjih godina, ove je godine u ponudu tečajeva stalnog medicinskog usavršavanja umjesto dosadašnjih izabranih **55** predmeta, ponuđeno svih **157** granskih predmeta znanstvenog poslijediplomskog studija.

Tablica 1. Brojčani pokazatelji stalnog medicinskog usavršavanja na Medicinskom fakultetu

Akadska godina	2003/04.	2004/05.	2005/06.
Broj tečajeva	121	128	363 ¹
Broj polaznika	2023	2497	-

¹ Planirani broj tečajeva

- Svi tečajevi, odnosno prijedlozi tečajeva do svojega su prihvaćanja prolazili postupak recenzije, evaluiranja od Fakultetskog povjerenstva za stalno medicinsko usavršavanje te odobrenje Fakultetskog vijeća u sastavu za pitanja poslijediplomske nastave. Odjel za SMU osigurava pravilno i transparentno administrativno i financijsko praćenje svakog tečaja.
- Trenutačno se radi na dopunama i izmjenama Pravilnika o stalnom medicinskom usavršavanju sukladno izmjenama drugih normativnih akata Fakulteta (Statut).
- Pravilnikom o mjerilima i načinu korištenja posebnih prihoda regulirani su načini financiranja i raspodjela sredstava ostvarenih održavanjem tečajeva (zasada se Pravilnik pokazao stimulativnim za organizatore, voditelje tečajeva i predavače).
- Financijsko praćenje poslovanja tečajeva odvija se u načelu putem Financijsko-računovodstvenog odsjeka Fakulteta.
- Potaknuta veća angažiranost katedara Fakulteta na povećanju broja i kvalitete tečajeva stalnog usavršavanja i izradi preciznijih kriterija za pojedine oblike edukacije.

- Povećanjem broja tečajeva i polaznika ostvaren je i znatan financijski prihod izravno Fakultetu, ali i indirektno preko prihoda koji su ostvarili voditelji i predavači, a koji je uz honorare upotrijebljen i za nabavku materijalnih sredstava i opreme Fakulteta.

Brošuru Program stalnog medicinskog usavršavanja, dosad najopsežniju, i ove su godine pripremili i uredili prof. dr. Damir Nemet i Mario Cvek, dipl. nov.

- U organizaciju tečajeva uključen je velik broj nastavnika, a povećanje broja tečajeva i velik broj polaznika stvorio je povećane zahtjeve za Odjel za stalno medicinsko usavršavanje (što nužno iziskuje i kadrovsko popunjavanje u skoroj budućnosti).
- U uporabi je poseban kompjuterski program za sortiranje i sređivanje prijava za tečajeve kako bi se svi potencijalni polaznici mogli na vrijeme izvjestiti o tečajevima za koje su izrazili interes. Također je izrađena baza podataka o tečajevima i svim polaznicima.
- Kao sastavni dio poslijediplomske nastave, sustav stalnog medicinskog usavršavanja uključen je i u "mrežu" znanstvenog i stručnog poslijediplomskog studija, s ciljem da se studentima i drugim polaznicima omogući nesmetano kretanje kroz sve oblike poslijediplomske edukacije, a tečajevi se boduju određenim brojem ECTS bodova.
- Svojim djelovanjem u Hrvatskoj liječničkoj komori i Hrvatskom liječničkom zboru Fakultet nastoji provesti harmonizaciju sustava trajne medicinske izobrazbe u Republici Hrvatskoj.
- Trenutačno naš fakultet ima organizacijski, kvalitativno i kvantitativno najznačajniji pojedinačni program stalnog poslijediplomskog usavršavanja liječnika u Republici Hrvatskoj.

Smilja Kalenić

Priznanje projektu doktorskog studija našega fakulteta

Nacionalna zaklada za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske nagradila projekt doktorskog studija Medicinskog fakulteta u Zagrebu

Nacionalna zaklada za znanost i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa organizirali su javnu prezentaciju rezultata natječaja na program Potpora reformi visokog obrazovanja - "Uspostavljanje programa III. ciklusa (doktorskih studija)". U ponedjeljak 17. siječnja 2005. u auli Sveučilišta u Zagrebu upriličena je svečanost službenog potpisivanja ugovora o financiranju, na kojoj su uz ministra doc. dr. Dragana Primoraca, prisustvovali i brojni rektori, prorektori i dekani sa naših Sveučilišta.

Da je baš projekt uspostave doktorskih studija bila prva javno vidljiva akcija Nacionalne zaklade može se smatrati potezom gotovo vidovitim jer će oblikovanje sadržaja i kriterija doktorskih studija odlučujuće utjecati na generacijska «obnavljanja» nastavnika i znanstvenika na sveučilištima, institutima i u gospodarstvu. Ministar doc. dr. Dragan Primorac istaknuo je da o tome u velikoj mjeri ovisi kakva će nam znanost i sveučilišta biti sutra. U tom kontekstu jasno je naglasio da doktorski studiji ne smiju biti samo preslika dosadašnjih magistarskih studija već jedan novi iskorak koji uključuje jačanje međunarodne suradnje naših sveučilišta, prilagodbu naših kriterija i sl. pri čemu stvaranje generacija kvalitetnih znanstvenika treba biti naš najvažniji cilj.

Prof. dr. Siniša Volarević govorio je o nekim općim načelima kojih bi se trebalo držati pri osnivanju doktorskih studija. Naglasio je kako se nužno treba zauzimati za visoke kriterije, u skladu s kojima bi se Doktorski studij temeljio na vrhunskom znanstveno istraživačkom radu.

Također nadahnuo, ali i kritički, prof. dr. sc. Branko Jeren govorio je o projektima doktorskih programa Europske udruge sveučilišta (EUA – European University Association). Nažalost, u njegovu izlaganju bilo je teško ne zamijetiti i činjenicu da su hrvatska sveučilišta nedovoljno zastupljena u tim projektima.

Predsjednik Zaklade prof. dr. sc. Pero Lučin među ostalim je prikazao i strateška usmjerenja ove nove institucije u razvoju hrvatske znanosti i obrazovanja te prikazao napore koji se čine radi stroge, ali što objektivnije ocjene projekata

U nazočnosti ministra za znanost, tehnologiju i šport doc. dr. sc. Dragana Primoraca ugovor o nagrađenom projektu potpisali su u ime Zaklade prof. dr. sc. Pero Lučin i u ime Medicinskog fakulteta dekanica prof. dr. sc. Nada Čikeš i voditelj Studija prof. dr. sc. Zdravko Lacković

koje će svojim sredstvima pomagati zaklada. U skladu s visokim kriterijima Zaklade prof. Lučin je prisutne izvijestio da je od 19 pristiglih prijedloga nagrađeno njih pet.

Nagrađeni prijedlozi projekata

1. *Međunarodni doktorski studij iz fiziologije i fiziološke genomike*, voditelj prof. dr. sc. Željko Dujić, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu
2. *Doktorski interdisciplinarni sveučilišni studij: jezik i kognitivne neuroznanosti*, voditelj prof. dr. sc. Melita Kovačević, Sveučilište u Zagrebu
3. *Doktorski poslijediplomski studij Biomedicina i zdravstvo*, voditelj prof. dr. sc. Zdravko Lacković, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
4. *Razvoj kurikulumata poslijediplomskog doktorskog studija «Biomedicina»*, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci
5. *Priprema poslijediplomskog studija statistike*, voditelj doc. dr. sc. Miljenko Huzak, Odjel za matematiku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U svom je izlaganju predstavnik Medicinskog fakulteta prof. dr. Zdravko Lacković pohvalio rad Zaklade i ostale nagrađene projekte, no, istakao je da u zemlji (a takvih je u Europi mnogo) u kojoj je doktorat znanosti preduvjet znanstvenog i nastavnog napredovanja u svim strukama (u svim specijalizacijama u medicini), najveći problem je upravo to što treba naći rješenja za sve. Pritom je dodao da, ako si postavimo čak umjereni cilj postupnog približavanja razvijenim zemljama, Hrvatskoj bi ali i većini drugih zemalja jednostavno nedostajala kritična masa znanstvenika koja bi vrhunski pokrila sva područja medicinskih istraživanja. Vizija jedinoga mogućeg rješenja je u uspostavi suradnje između srodnih fakulteta ne samo u RH već i u međunarodnim razmjerima. Naš je fakultet dobio 200.000 kn i ta bi sredstva trebala biti utrošena ponajprije za organizaciju Druge europske konferencije o harmonizaciji doktorskih studija u području medicine u zdravstva, organizaciju sastanaka s drugim fakultetima i ukupno za jačanje suradnje našega doktorskog studija sa srodnim fakultetima u Hrvatskoj i Europi.

Branka Frleta

Magistri i magistri znanosti

- Neva Giroto – 2.11.2004.
 Martina Bregar – 4.11.2004.
 Zdenko Beck – 5.11.2004.
 Sandra Vuk Pisk – 16.11.2004.
 Petar Drviš – 17.11.2004.
 Danijela Lazarić-Zec – 23.11.2004.
 Mario Bilić – 23.11.2004.
 Gordana Pavliša – 24.11.2004.
 Miroslav Lesar – 24.11.2004.
 Jadranka Skurić – 25.11.2004.
 Alemka Puntarić – 1.12.2004.
 Ladislav Pavlović – 2.12.2004.
 Nataša Klepac – 7.12.2004.
 Mirjana Miksić – 8.12.2004.
 Ines Lakoš Jukić – 9.12.2004.
 Željko Bočina – 9.12.2004.
 Miljenko Franić – 13.12.2004.
 Sanja Borovečki-Jakovljević – 13.12.2004.
 Maja Batinica – 14.12.2004.
 Iris Zavoreo Husta – 14.12.2004.
 Ivana Mareković – 14.12.2004.
 Oktavija Đaković Rode – 16.12.2004.
 Srećko Sabalić – 16.12.2004.
 Marina Stilinović – 21.12.2004.
 Mirjana Jerčić – 21.12.2004.
 Eliana Krstić – 22.12.2004.
 Bahrija Lenz – 23.12.2004.
 Jadranko Kovjanić – 23.12.2004.
 Zorana Barbarić – 28.12.2004.
 Mladen Lešin – 28.12.2004.
- Jasminka Peršec – 13.1.2005.
 Marija Radonić – 31.1.2005.
 Dušan Čelan – 1.2.2005.
 Branka Petrić Miše – 11.2.2005.
 Slavica Jurčević – 15.2.2005.
 Mara Tripković – 21.2.2005.
 Miroslav Venus – 22.2.2005.
 Ljiljana Bačun-Ivček – 25.2.2005.
 Željko Dubovečak – 7.3.2005.
 Zlatko Vlajčić – 18.3.2005.
 Dragan Lepur – 21.3.2005.
 Velimir Altabas – 24.3.2005.
 Andrea Milević Malenica – 24.3.2005.
 Zvonko Baklan – 4.4.2005.
 Alan Medić – 5.4.2005.
 Lovorka Grgurević – 6.4.2005.
 Alek Popović – 7.4.2005.
 Zajim Čustović – 19.4.2005.
 Martina Tomić – 27.4.2005.
 Igor Tomašković – 28.4.2005.
 Slobodan Galić – 3.5.2005.
 Gordana Kaić – 6.5.2005.
 Njetočka Gredelj Šimec – 13.5.2005.
 Davor Mikas – 17.5.2005.
 Maja Ostojić – 25.5.2005.
 Kristina Vrljičak – 25.5.2005.
 Suad Crnica – 30.5.2005.
 Stanislava Stojanović-Špehar – 1.6.2005.
 Sanja Kušec – 7.6.2005.
 Nevenka Vinter-Repalust – 10.6.2005.
- Ljiljana Čengić – 13.6.2005.
 Ivana Glumbić – 16.6.2005.
 Edita Sušić – 17.6.2005.
 Maja Tomić-Paradžik – 21.6.2005.
 Ana Barišin – 23.6.2005.
 Lorena Lazarić Stefanović – 28.6.2005.
 Ivo Afrić – 29.6.2005.
 Davor Vidović – 30.6.2005.
 Igor Puljić – 1.7.2005.
 Ivana Tonković Đurišević – 14.7.2005.
 Sanja Mazić – 14.7.2005.
 Željko Majdančić – 15.7.2005.
 Nevenka Skendžić – 15.7.2005.
 Suzana Janković – 18.7.2005.
 Neven Kauzlarić – 19.7.2005.
 Stojan Kariž – 29.8.2005.
 Dragutin Petković – 31.8.2005.
 Ivo Blaće – 6.9.2005.
 Borislav Spajić – 8.9.2005.
 Željka Barić – 9.9.2005.
 Anita Pavičić Bošnjak – 12.9.2005.
 Vladimira Đukić – 19.9.2005.
 Jesenka Borošak-Ivanec – 20.9.2005.
 Antun Ilijaš – 22.9.2005.
 Gorana Trgo – 22.9.2005.
 Damir Košutić – 30.9.2005.
 Miro Kalauz – 3.10.2005.
 Boro Nogalo – 5.10.2005.
 Damjana Verša Ostojić – 11.10.2005.
 Darko Tomica – 26.10.2005.

RADOSNE BOŽIĆNE BLAGDANE TE SRETNU I USPJEŠNU NOVU, **2006.** GODINU
 ŽELIMO SVIM DJELATNICIMA I UMIROVLJENICIMA FAKULTETA I NJIHOVIM OBITELJIMA,
 POSEBICE NAŠIM VRLIM PISCIMA I SURADNICIMA ŽELIMO TRAJNO NADAHNUĆE
 KAKO BI I DALJE POMAGALI PRI STVARANJU SVIMA NAMA DRAGOG ČASOPISA.

UREDNIŠTVO

IZVJEŠĆE PRODEKANA ZA ZNANOST

Prioritet potpori i pomnom praćenju mladih znanstvenika

U akademskoj godini 2004/2005 postavljene su sve aktivnosti koje su već bile uhodane u protekloj ili proteklih godinama, tj. od javnih rasprava prijave teme doktorskog rada, održavanja znanstvenih tribina, nabave sitne i kapitalne opreme u okviru znanstvenih projekata, aplikacije za nove projekte i za nove znanstvene novake na projektima. Isto tako izabrani su i dekanski znanstveni novaci na određenim katedrama. Nastavljeno je i djelovanje zaklade "Miroslav Čačković".

Disertacije

Ukupno je tijekom akademske godine prijavljeno 39 tema doktorskih radova, održano je 8 javnih rasprava o 34 prijavljene teme. Obranjeno je 36 disertacija.

Znanstvene tribine

Znanstvenih tribina je održano ukupno 7, tj. prema predviđenom godišnjem planu i programu. Stalno se bilježi vrlo dobra posjećenost znanstvenim tribinama, i to većim dijelom od mlađe publike.

Znanstveni projekti

Tijekom akademske godine MZOŠ je proveo evaluaciju znanstvenih projekata nakon dvogodišnjih izvješća i na Medicinskom fakultetu je zanemarivo mali broj projekata dobio neprolaznu ocjenu. Trenutačno na Fakultetu ima 107 odobrenih projekata MZOŠ-a i nažalost samo tri međunarodna projekta. Odo-

brena financijska sredstva na projektima MZOŠ-a su zadovoljavajuća, ali upravo u drugoj polovici akademske godine došlo je do zastoja u pritjecanju navedenih sredstava u Fakultet.

Znanstvena oprema

Na natječaj za znanstvenu opremu, kojim je zasebno obuhvaćena sitna i srednja oprema te kapitalna oprema, dobiveno je sitne i srednje opreme na 11 projekata u iznosu preko 1.100.000,00 kuna, a za kapitalnu opremu ostvarena je tijekom akademske godine samo nabavka ultramikrotoma.

Znanstveni novaci

Ukupno je na Medicinskom fakultetu do isteka akademske godine bilo zaposleno 123 znanstvena novaka, i to na znanstvenim projektima 93 i na katedrama (dekanski novaci) 30 znanstvenih novaka.

Zaklada "Miroslav Čačković"

Upravni odbor Zaklade u dva je navrata podijelio financijsku pomoć mladim znanstvenicima i znanstvenim novacima, i to pretežno kao pomoć za sudjelovanje na međunarodnim znanstvenim skupovima i za kratkotrajna znanstvena usavršavanja. Tijekom akademske godine financijski je poduprto 22 mlada znanstvenika i znanstvenih novaka.

U svibnju 2005. godine održana je zadnja sjednica Zakladne uprave u starome sastavu budući da je isteklo izbor-

no razdoblje članovima Uprave. Na istome sastanku prihvaćene su i izmjene Statuta i Pravilnika Zaklade i donesena je odluka o pokretanju izbora članova nove Zakladne uprave. Taj je proces uspješno okončan do kraja akademske godine, tj. izabrana je nova Zakladna uprava.

Program rada za akademsku godinu 2005./2006.

Poticati kolaborativne projekte, jer je to i politika MZOŠ-a, uključiti se ili, bolje rečeno, intenzivno se pripremiti za prijavu nacionalnih, pogotovo međunarodnih projekata u sljedećem trogodišnjem razdoblju. Posvetiti veću institucionalnu (fakultetsku) brigu o znanstvenim novacima uz dužno poštovanje mentora. Potrebno je sustavno praćenje uvjeta rada i napredovanja znanstvenih novaka, pri čemu se misli i na reguliranje dobivanja i plaćanja specijalizacija. Katalogiziranje značajnije znanstvene opreme i objava na Intranetu njezine dostupnosti također je jedan od prioritarnih zadataka, pogotovo s obzirom na uvedenu praksu MZOŠ-a da se povremeno kontrolira upotrijebljenost i iskorištenost dobivene znanstvene opreme.

Nužna je i daljnja potpora razvoju HIIM-a, Centra za funkcionalnu genomiku i svih prepoznatih laboratorija unutar zavoda i klinika. Unutar Medicinskog fakulteta potrebna je nova jedinstvena organizacija Odjela za znanost, poslijediplomski i doktorski studij i tečajeve trajnog usavršavanja.

Marko Pećina

Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske

Državne nagrade za 2004. godinu nastavnima našega fakulteta

Prof. dr. sc. HRVOJE BANFIĆ, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dobio je **godišnju nagradu za znanost**

Nagrada se podjeljuje za svako znanstveno područje, i to za:

- značajno znanstveno dostignuće,
- znanstveno otkriće,
- primjenu rezultata znanstvenoistraživačkog rada.

Prof. dr. sc. MATKO MARUŠIĆ, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dobitnik je **godišnje nagrade za popularizaciju i promidžbu znanosti**, koja se podjeljuje se za sva znanstvena područja. Godišnja nagrada za popularizaciju i promidžbu znanosti podjeljuje se za doprinos u širenju spoznaja o znanosti koji se očituje u popularnoj prezentaciji vrijednih stručnih i znanstvenih publikacija i drugim oblicima prezentacije.

SASTANAK ZNANSTVENIH NOVAKA NA MEDICINSKOM FAKULTETU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU 24. LISTOPADA, 2005.

„Na mladima svijet ostaje“

Više od 120 znanstvenih novaka na Medicinskom fakultetu, tj. preko ¼ svih novaka u Republici Hrvatskoj iz područja biomedicine značajna je skupina mladih potencijalnih nastavnika i znanstvenika, ili bi trebala biti značajna, i to ne samo u brojčanom smislu. U svrhu boljeg upoznavanja i pogotovo pokušaja rješavanja problema navedene skupine zaposlenika našega Fakulteta, provedena je anketa, i to među znanstvenim novacima i njihovim mentorima. Uz malo dodatnog napora uspjelo se prikupiti anketne listove gotovo cjelokupne populacije. Na temelju podataka iz ankete sami znanstveni novaci obavili su analize, ponajprije kolega Ozren Polašek, koji će i u nastavku ovoga članka šire obrazložiti anketom dobivene podatke. To isto učinio je i na sastanku znanstvenih novaka, održanom u Novoj vijećnici Medicinskog fakulteta 24. listopada 2005. godine. Sastanku, pod vodstvom prodekana za znanost akademika Marka Pećine uz sudjelovanje dekanice prof. dr. sc. Nade Čikeš i svih članova Dekanskog kolegija, nazočilo je preko 90 znanstvenih novaka, što samo po sebi govori da je bilo krajnje vrijeme da se održi ovakav skup. Nakon pozdravnih riječi gospođe dekanice prikazani su rezultati ankete, a potom je dekanica iznijela kako Uprava Fakulteta predlaže rješenje nekih gorućih problema znanstvenih novaka. Pokušava se preko Ministarstva zdravstva riješiti problem razlike u plaći znanstvenih novaka na specijalizaciji izjednačujući ih s drugim specijalizantima. Razgovaralo se i o statusu novaka na pretkliničkim katedrama. Zatim je riješeno da znanstveni novaci plaćaju doktorski studij 50% od cijene studija, s time da se u tih 50% računa i iznos koji se dobiva od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Ujedno je svim voditeljima znanstvenih projekata na kojima rade novaci preporučeno da oni uplate iznos potreban

za plaćanje dokorskog studija, a Fakultet bi tim voditeljima dao neke financijske pogodnosti. Nadalje je potvrđeno da znanstveni novaci imaju obvezu sudjelovanja u nastavi i da trebaju sudjelovati u radu Katedara na kojima se nalaze ili u sklopu znanstvenog projekta voditelja ili mentora. Dogovoreno je da se ovakvi sastanci znanstvenih novaka održavaju jednom u semestru, jer je iznimno plodna i konstruktivna rasprava i na ovome sastanku pokazala korisnost međusobnog susreta.

Prisutni su obaviješteni da slijedi sastanak s voditeljima projekata, tj. njihovim mentorima; na tom sastanku pobliže će se definirati dužnosti i prava znanstvenih novaka, ali isto tako i njihovih mentora.

Marko Pećina

Rezultati ankete provedene u lipnju 2005. godine

U anketi je sudjelovalo 117 znanstvenih novaka, od ukupno 123 novaka koji su zaposleni na Medicinskom fakultetu (95%). U području temeljnih znanosti zaposleno je 43 novaka, na kliničkim predmetima 61 novak, a u javnome zdravstvu njih 19. Najviše je novaka zaposleno tijekom 2004. godine, njih čak 27.

Prosječno trajanje novačkog zaposlenja nije se razlikovalo među novacima na temeljnim, kliničkim i javnozdravstvenim područjima, a iznosilo je oko 3 godine. Trajanje novačkog staža do dobivene specijalizacije je bilo jednako u sve tri grupe, a iznosilo je prosječno 2 godine. Ukupno 58 novaka (47%) bilo je u trenutku provođenja an-

kete na specijalizaciji ili je imalo završenu specijalizaciju.

Jedna od zadaća znanstvenih novaka je stjecanje stupnja doktora znanosti, za koji je najvažnija znanstvena produkcija. Zbog toga je dio ankete bio posvećen dosadašnjim znanstvenim i stručnim aktivnostima znanstvenih novaka; sudjelovanjima na kongresima, te odlascima na stručno i znanstveno usavršavanje. Ipak, najvažniji i najobjektivniji pokazatelj znanstvene aktivnosti jest broj objavljenih radova, osobito u časopisima koji su indeksirani u *Current Contents* (CC). U skladu s prijašnjim radom o znanstvenoj produkciji među nastavnicima Medicinskog fakulteta¹, uočili smo velike razlike u broju znan-

stvenih radova među novacima, a taj broj je varirao od niti jednog objavljenog rada u časopisima indeksiranim u *Current Contents* u više od 6 godina zaposlenja, do 7 CC radova u jednoj godini novačkog zaposlenja.

Zbog različitog broja zaposlenih novaka po skupinama, te zbog različitog trajanja novačkog staža u svakoj od skupina znanstvenih novaka, ukupan smo broj radova izrazili kao broj radova po novaku po godini zaposlenja. Na taj način dobili smo indekse prosječne godišnje znanstvene produkcije znanstvenih novaka.

Rezultati upućuju na gotovo jednak broj radova po godini zaposlenja u časopisima koje indeksira Index Medi-

	Temeljni predmeti	Klinički predmeti	Javnozdravstveni predmeti
Broj novaka	43	61	19
Ukupan broj godina zaposlenja	127	181	54
Broj objavljenih radova u časopisima citiranim u CC	72	73	60
Prosječan broj objavljenih CC radova (u cijeloj skupini)	1,7	1,2	3,2
Prosječan broj CC radova po godini zaposlenja novaka	0,6	0,4	1,1
Broj objavljenih radova u časopisima citiranim u Index Medicus (IM)	43	60	19
Prosječan broj objavljenih IM radova (u cijeloj skupini)	0,4	0,7	0,8
Prosječan broj IM radova po godini zaposlenja novaka	0,3	0,3	0,4

cus, te veliku razliku u broju publikacija u časopisima koji su indeksirani u Current Contents. Za razliku od rezultata prijašnje studije, znanstveni novaci na javnozdravstvenim predmetima imali su najveći broj radova u časopisima indeksiranim u CC-u.

U anketi je jedna trećina novaka izrazila različite primjedbe, najčešće vezane uz uvjete usavršavanja, uvjete rada i plaćanje poslijediplomskog studija.

Istodobno su mentori znanstvenih novaka dobili anketu u kojoj su trebali ocijeniti rad novaka. Mentorske ankete

uglavnom su upozorile na slične probleme koje imaju znanstveni novaci. Mentori su najčešće komentirali uvjete usavršavanja, uvjete rada i problem plaćanja visoke cijene poslijediplomskog studija.

Ozren Polašek

Obranjene doktorske disertacije akademska godina 2004.-2005.

Bruno Splavski, "Prosudba posttraumatskog mozgovnog krvnog optjecaja primjenom transkranijjskog dopplera", 19. listopada 2004

Gorka Vuletić, "Generacijski i transgeneracijski čimbenici kvalitete života vezane za zdravlje studentske populacije", 21. listopada 2004.

Jasna Tekavec Trkanjec, "Aktivnost enzima laktat dehidrogenaze, alkalne fosfataze i angiotenzin konvertaze u bronhoalveolarnom lavatu bolesnika s bolestima plućnog intersticija", 21. listopada 2004.

Tvrtko Hudolin, "Imunohistokemijska ekspresija karcinom/testis tumorskih antigena u bolesnika s rakom prostate", 3. studenog 2004

Dino Pavičić, "Populacijska struktura antropogenetičkog izolata (otok Vis) procijenjena analizom kompleksnih svojstava", 9. studenog 2004.

Petra Šimić, "Učinkovitost i oralna primjena koštanog morfologenetskog proteina - 6 (bmp-6) u štakorskom modelu osteoporoze", 16. studenog 2004

Ranko Stevanović, "Zdravstvene, sociopsihološke i genetske osobitosti autohtonog stanovništva otoka Suska", 22. studenog 2004

Josip Pavan, "Utjecaj α -hormona koji stimulira melanocite na cijeljenje etanolom izazvanih ozljeda rožnice u štakora", 09. prosinca 2004.

Ivica Lucijanić, "Trodimenzionalna korekcija hallus valgusa distalnom osteotomijom prve metatarzalne kosti-vlastita metoda", 10. prosinca 2004.

Zagorka Boras, "Citokinski profil limfocita T iz krvi i bronhoalveolarnog ispirka u bolesnika s plućnom tuberkulozom", 14. prosinca 2004.

Željka Petelin, "Apoptoza limfocita u krvi i cerebrospinalnom likvoru bolesnika s multiplom sklerozom", 16. prosinca 2004.

Lana Ružić, "Razlike između izvornih i dirigitiranih taksona karakteristika i sposobnosti sportaša različitih sportova", 16. prosinca 2004.

Radovan Radonić, "Uloga određivanja laktata u krvi i diferencijalnoj dijagnostici akutne boli u prsištu", 16. prosinca 2004.

Promocija doktora znanosti na Sveučilištu u Zagrebu dne 26. listopada 2005. godine. Promotori (slijeva): prodekan akademik Marko Pečina, prorektor prof. dr. Vjekoslav Jerolimov i prof. dr. Slobodan Vukičević

Ante Tonkić, "Citoprotekcija i adaptivna citoprotekcija između želuca duodenuma te kolona", 21. prosinca 2004.

Anto Bekić, "Vrednovanje bronholoških postupaka u dijagnostiranju primarnog karcinoma bronha i njegove proširenosti na pluća i sredoprse", 22. prosinca 2004.

Srdana Čulić, "Serumski citokini u djece i odraslih s akutnom autoimunom trombocitopenijom", 22. prosinca 2004.

Gea Forempoher, "Klinička važnost otkrivanja proliferacijskih i antiproliferacijskih pokazatelja ljudskih meningeoma", 08. veljače 2005.

Tija Žarković Palijan, "Značajke osobnosti alkoholičara počinitelja i nepočinitelja kaznenih djela", 03. ožujka 2005.

Milanka Mrčela, "Angiogeneza cervikalnih intraepitelnih neoplazija (cin): kvantitativna morfometrijska analiza", 21. ožujka 2005.

Ladislav Pavić, "Mr-volumetrija hipokampalne formacije u oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja", 22. travnja 2005.

Ivica Sjekavica, "Uloga obojenog i pulsirajućeg doplera u procjeni aktivnosti crohbove bolesti temeljem protoka u gornjoj mezen-teričnoj arteriji i u zadebljanoj stijenci crijeva", 3. svibnja 2005.

Marijana Čorić, "Intratumska heterogenost ekspresije katepsina d, ciklina d1, nm23 i nm23 h1 gena u planocelularnom karcinomu grkljana", 24. svibnja 2005.

Peter Predič, "Kvantitativna scintigrafska analiza perfuzije zgloba kuka u bolesnika s idiopatskom aseptičnom nekrozom glave femura", 24. svibnja 2005.

Ulla Marton, "Značaj trodimenzionalnog ultrazvuka i trodimenzionalnog obojenog doplera u procjeni ishoda izvantjelesne oplodnje", 21. lipnja 2005.

Branka Gršković, "Obilježja krvotvornih matičnih stanica krvi iz pupčane vrpce", 29. lipnja 2005.

Martina Šunić-Omejc, "Značajke mioelektrične aktivnosti želuca zdravih ispitanika", 04. srpnja 2005.

Marina Samardžija, "Povezanost polimorfizma cyp2c9 s dozom i komplikacijama terapije oralnim antikoagulansom varfarinom", 2. rujna 2005.

Anko Antabak, "Oštećenje periostalne cirkulacije nakon osteosinteze pločicama", 5. rujna 2005.

Ivan Krešimir Lukić, "Mehanizmi nastanka koštanog fenotipa u generaliziranom limfoproliferativnom poremećaju u miša", 6. rujna 2005.

Održane javne rasprave – prijave teme

6. prosinca 2004.

dipl. inž. mol. biol. Patrik Stanić, "Utjecaj zamrzavanja i odmrzavanja na pokretljivost, građu, plazmatsku ovojnicu i arkosom spermija čovjeka"

mr. sc. Azra Huršidić-Radulović, "Radno mjesto kao uzrok veće učestalosti hiperbilirubenije u zaposlenih"

mr. sc. Marica Miletić-Medved, "Zoonoze u srednjoj posavini"

18. siječnja 2005.

mr. sc. Zrinka Biloglav, "Demografske odrenice genetske strukture stanovništva otoka lastova, mljeta, raba, suska i visa"

mr. sc. Đurđica Lazić, "Prevenција multimorbiditeta i značajke komorbiditeta kroničnih bolesti u populaciji u skrbi liječnika obiteljske medicine"

mr. sc. Dražen Pulanić, "Genetske i okolišne odrednice vrijednosti fibrinogena u zemjopisno izoliranoj populaciji"

30. svibnja 2005.

dr. med. Andrija Krivić, "Utjecaj stabilnog peptida bpc 157 na cijeljenje ahilove tetive za petnu kost u štakora"

dr. med. Dinko Mitračić, "Razvoj kaudalnog dijela zametka u mišjih mutanata splotch i truncate"

dr. med. Marija Alilović, "Kvaliteta života bolesnika s bolestima plućnog intersticija i kroničnom opstruktivnom plućnom bolesti (kopb)"

mr. sc. Davor Tomas, "Miofibroblastična reakcija strome i izražajnost tenascina-c i laminina u adenokarcinomu prostate"

27. lipnja 2005.

mr. sc. Jasminka Kopic, "Usporedba sevofluranske anestezije i tiva-e s obzirom na hemodinamske i biokemijske pokazatelje srčane disfunkcije nakon velikih abdominalnih operacija"

mr. sc. Slobodan Mihaljević, "Fotoplektizmografsko mjerenje učinka simpatičke

blokade izazvane lumbalnom epiduralnom anestezijom bupivacainom i s (+) ketaminom"

mr. sc. Višnja Ivančan, "Učinak primjene kortikosteroida na upalni odgovor i rani poslijeoperacijski tijek nakon operacijskog zahvata totalne korekcije prirodne srčane greške uz primjenu izvantjelesnog krvotoka"

4. srpnja 2005.

mr. sc. Zrinjka Mišak, "Razrada postupnika za dijagnozu celijakije u djece mlađe od dvije godine"

dr. med. Goran Benčić, "Usporedba mjerenja aksijalne duljine očne jabučice ispunjene silikonskim uljem pomoću ultrazvučne biometrije i magnetske rezonancije"

mr. sc. Pavao Petrović, "Aerobni kapacitet u osoba s početnim promjenama u plućnom intersticiju"

dr. med. Darko Marčinko, "linički i biološki parametri suicidalnosti u shizofreniji"

mr. sc. Nataša Kovačić, "Uloga sustava fas/fas-ligand u apoptozi osteoblasta i osteoklasta"

12. rujna 2005.

mr. sc. Slavica Kvolik, "Sfingomijelinski put prijenosa signala kao mehanizam indukcije apoptoze u tumorskim stanicama izloženim inhalacijskim anestetima"

mr. sc. Marija Šarić, "Utjecaj prehrambenih čimbenika na koštanu masu mladih štakora"

mr. sc. Robert Kolundžić, "Utjecaj polimorfizma u genima za interleukin 6 (il-6), tumor-nekrotizirajući čimbenik – alfa 1 (tnf- α 1) i transformirajući čimbenik rasta – beta 1 (tgf- β 1) na stabilnost endoproteza zgloba kuka"

mr. sc. Stjepan Barišić, "Učinak levosimendana na globalnu funkciju miokarda tijekom aortokoronarnog premoštenja

praćen metodom transezofagusne ehokardiografije i termodilucije"

dr. med. Wiku Andonotopo, "Morphological and dynamic assessment of fetal growth restriction by 3-dimensional and 4-dimensional sonography"

10. listopada 2005.

mr. sc. Gordana Pavliša, "Dinamika faktora rasta i citokina nakon korekcije teške hipoksemije u bolesnika s kroničnom opstruktivnom plućnom bolesti"

mr. sc. Diana Krmpotić, "Utjecaj dnevnih koncentracija odabranih plutačnata u zraku na hitne hospitalizacije odraslih bolesnika s bolestima dišnih putova u gradu zagrebu"

mr. sc. Lidija Bach-Rojevsky, "Antinociceptivno djelovanje botulinum toksina tipa a"

dr. med. Marko Bergovec, "Kardiovaskularno opterećenje ortopeda tijekom operacijskih zahvata ugradnje totalne endoproteze zgloba kuka"

mr. sc. Marija Ćurlin, "Izražaj gena *stam2* određen na miševima preinačenim genetskom zamkom"

7. studenog 2005.

mr. sc. Saša Živković, "Neurološke komplikacije u bolesnika nakon transplantacije pluća"

mr. sc. Dragan Lepur, "CO₂ reaktivnost moždanih arterija u infekcijama središnjeg živčanog sustava"

mr. sc. Vedran Čorić, "Usporedba moždanog natriuretskog peptida i euro-score bodovnog sustava u predikciji mortaliteta nakon kirurške revaskularizacije miokarda"

dr. med. Ana Borovečki, "Proteinska ekspresija diferencijacijskih gena, translokacija t(14;18) (q32; q21) i abnormalnosti regije 3q27 u primarnom difuznom b velikostaničnom i folikularnom limfomu-fl3b suptip"

Zaklada Miroslava Čačkovića

Svi slušaju gradonačelnika (slijeva: prim. dr. Hrvoje Minigo, gradonačelnik Milan Bandić, dekanica prof. dr. Nada Čikeš i tajnik Darko Bošnjak, dipl. iur.

Tajnica dekanova ureda Maja Hrnjak, upr. pravnik i dva prodekana prof. dr. Juraj Geber i akademik Marko Pečina

Sjednica Zakladne uprave Zaklade Miroslava Čačkovića održana je 28. studenog 2005. godine. Na sjednici su odobreni zahtjevi o dodjeli financijske potpore iz sredstava zaklade u ukupnom iznosu od 46.622,00 kn. Sastanak Zakladne uprave održan je u novome sazivu. Dio članova Zakladne uprave razriješen je dužnosti, a novi članovi, izabrani i potvrđeni od strane Fakultetskog vijeća su: g. Milan Bandić, dipl. pol., gradonačelnik Grada Zagreba, prim. dr. Viktorija Bradić, predsjednica Uprave Croatia zdravstvenog osiguran-

ja d.d., g. Darko Marinac, predsjednik Uprave Podravka d.d., prim. dr. Hrvoje Minigo, predsjednik Hrvatske liječničke komore.

Sjednici Zakladne uprave prisustvovali su dekanica prof. dr. sc. Nada Čikeš, prodekan za znanost akademik Marko Pečina, prodekan za upravu i poslovanje prof. dr. sc. Juraj Geber, gradonačelnik g. Milan Bandić, prim. dr. sc. Hrvoje Minigo, g. Darko Bošnjak, dipl. iur.

Gradonačelnik Milan Bandić i prim. dr. sc. Hrvoje Minigo pokazali su veliko zanimanje za rad Zaklade te je već do-

govorena financijska potpora od Grada Zagreba i Hrvatske liječničke komore. Preostali novi članovi Zaklade unaprijed su se ispričali za svoj nedolazak zbog neodgovornih obveza (g. Darko Marinac) i bolesti (prim. dr. sc. Viktorija Bradić). Sastanak je protekao u ugodnom i nadasve konstruktivnom razgovoru i dogovoru. Potpora Zaklade mladim istraživačima od velike je važnosti i značenja, a uz angažman novih članova Zakladne uprave ta će se potpora moći i nadalje kontinuirano provoditi.

Maja Hrnjak

Znanstvene tribine

28. travnja 2005. godine
TRANSPLANTACIJA JETRE

Predavač: Doc. dr. sc. Leonard Patrlj i suradnici
Klinika za kirurgiju, KB Merkur, Zagreb

16. svibnja 2005. godine
INTEGRATIVE, CELLULAR
AND MOLECULAR EFFECTS OF EXERCISE
IN HEALTH AND DIABETES

Predavač: Prof. dr. sc. Mladen Vranić
Department of Physiology, University of Toronto, Canada

3. lipnja 2005. godine
THE NEED FOR FROZEN SECTIONS
IN PANCREATIC PATHOLOGY

Predavač: Prof. dr. sc. Günter Klöppel
Department of Pathology, University of Kiel, Germany i gostujući
nastavnik Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

14. lipnja 2005. godine
PREIMPLATACIJSKA GENETSKA DIJAGNOZA

Predavač: Prof. dr. sc. Borut Peterlin
Odsjek medicinske genetike, Odjel ginekologije i porodništva,
Sveučilišni medicinski centar, Ljubljana, Slovenija

4. listopada 2005. godine
GENETICS OF X-LINKED MENTAL RETARDATION

Predavač: Dr. J.Chelly
profesor Med.fakulteta Cochin-Port Royal u Parizu i direktor
Institut Cochin i INSERM,

8. studenog 2005. godine
SOCIOECONOMIC INEQUALITIES IN HEALTH:
A CHALLENGE TO EUROPEAN PUBLIC HEALTH

Predavač: Prof. dr. sc. J.P. Mackenbach
Department of Public Health, Erasmus University, Rotterdam,
Netherlands

6. prosinca 2005.

"HRVATSKI SJEVER I JUG – POSTOJE LI RAZLIKE U ČIMBENICIMA RIZIKA ZA ATEROSKLEROTSKU BOLEST KORONARNIH ARTERIJA?"

Predavač: Prof. dr. sc. Mijo Bergovec,
Kardiološki odjel, Interna klinika Medicinskog fakulteta, KB Du-
brava, Zagreb.

PRIM. DR. SC. RAJKA LIŠČIĆ, DR. MED., SPEC. NEUROLOG, ZNANSTVENA SURADNICA,
INSTITUT ZA MEDICINSKA ISTRAŽIVANJA I MEDICINU RADA U ZAGREBU

Iskustva Fulbright stipendista s Washington University in St. Louis

U sklopu suradnje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH i Vlade SAD boravila sam na Washington University, School of Medicine, ADRC (Alzheimer's Disease Research Center) (u nastavku Centar), St. Louis, MO, SAD u svojstvu Fulbright stipendista tijekom školske godine 2004.-05. (12 mjeseci). Taj centar jedan je od 29 centara u SAD koje financira NIA (National Institute on Aging) s ciljem usavršavanja u području istraživanja klinike, genetike, neuropatologije, neuroanatomije, biomedicine, neuropsihologije i psihosocijalnog aspekta Alzheimerove bolesti. Centar osim u istraživanjima aktivno sudjeluje u edukaciji studenata medicine, specijalizanata gerijatrije, psihijatrije i neurologije, kao i postdokorskog studija u području demencija, te međunarodnoj suradnji. Ove godine Centar je proslavio 20-godišnjicu uspješnoga rada i jedan je od najeminentnijih centara u SAD koji se bave istraživanjem u području demencija i starenja. Direktor Centra, profesor dr. JC Morris i profesor dr. Ronald C. Petersen, direktor Mayo Clinic Alzheimer Disease Center, Rochester, Minnesota, ove su godine dobitnici cijenjene Potamkin nagrade, koja se često naziva «Nobelova nagrada u neurologiji», za dugogodišnji rad u području ranog otkrivanja Alzheimerove bolesti. Naime, profesor Morris je autor CDR (Clinical Dementia Rating), kliničkog stupnjevanja Alzheimerove bolesti, koje je u primjeni širom svijeta u svrhu rane dijagnostike, praćenja bolesti i odgovora na terapiju. Zasluga profesora Petersona je uvođenje termina MCI (Mild cognitive impairment), u ranoj, pretkliničkoj fazi Alzheimerove demencije.

Rezultat uspješnog rada je sudjelovanje Centra u novoj ADNI (Alzheimer's Disease Neuroimaging Initiative) studiji, koja je u tijeku u SAD. Cilj je istraživanje uspješnosti neuroimaging metoda u ranom otkrivanju nakupina amyloida (početni uzrok bolesti) primjenom PET imaginga i kontrastnog sredstva PIB (Pittsburgh compound B) u živome čovjeku. To je jedan od pokušaja otkrivanja tzv. biomarkera za rano otkrivanje bolesti. Također, Centar sudjeluje u novoj kliničkoj studiji (Faza I, II) primjene pasivne imunizacije s amyloid antitijelima. Naime, prije nekoliko godina u Europi započeta studija s aktivnom imunizacijom morala je, zbog nuspojave meningoencefalitisa u 13 slučajeva, biti obustavljena. Sada se nadamo da će pasivna imunizacija biti uspješnija uzročna terapija u borbi protiv ove bolesti.

Washington University in St. Louis School of Medicine ustanova je sa 113-godišnjim iskustvom u području istraživanja, obrazovanja, liječenja i brige za bolesnika. Od najranijih početaka prevladalo je uvjerenje da su istraživanje i praktični rad s bolesnicima jednakovrijedni u svakodnevnom radu ove institucije. Nedavno je US News & World Report uvrstio ovu uglednu instituciju među prvih pet u SAD. Sveukupno Medicinski fakultet ima 1585 aktivnih članova te 1012 studenata. Tijekom studija studenti se mogu opredijeliti za jedan od četiri programa za stjecanje diplome: četverogodišnji program za titulu MD, ili petogodišnji program MA/MD program, te MD/PhD program. Program MD/PhD, poznat pod imenom Medical Scientist Training Program (MSTP) najopsežniji je program u SAD. Godišnja školarina je 38.330 do-

Profesor JC Morris predaje Diplomu o obavljenoj 12-mjesečnoj istraživačkoj praksi iz područja Alzheimerove bolesti, ostalih demencija i kliničkoj praksi iz gerijatrijske neurologije

lara (za akademsku godinu 2003.-04.). Iznimni dometi članova ovoga fakulteta u području istraživanja dosada su okrunjeni izvanrednim uspjesima. Laureati Nobelove nagrade čak su 18 članova Medicinskog fakulteta; 13 članova Fakulteta članovi su prestižne National Academy of Sciences; 72 člana Fakulteta nosioci su nagrada za istraživanje koju daje National Institutes of Health (NIH). Potonja institucija i najvećim dijelom financira istraživanja na Medicinskom fakultetu, iako se privatne donacije nikako ne mogu zanemariti. Tijekom 2003. g. Medicinski je fakultet od NIH dobio 368,4 milijuna dolara za projekte, pa je time postao druga institucija (među 121 medicinskom ustanovom u SAD) po sveukupnom iznosu financijske potpore koju pruža NIH. Taj je novac bio namijenjen za 775 projekata, od toga 691 istraživačkih projekata, a ostatak za razna područja edukacije i obrazovanja.

Na kraju htjela bih izraziti osobito zadovoljstvo jednogodišnjim boravkom u ovoj eminentnoj instituciji, iznimnim gostoprimstvom, napose mojega mentora prof. JC Morrisa, te mogućnosti usavršavanja stjecanjem novih spoznaja i uspostavom kontakata s kolegama diljem svijeta. Samo u proteklih 5 godina kolege iz Čilea, Filipina, Japana, Južne Koreje, Kanade, Kine, Singapura i Hrvatske uspješno su završili edukaciju iz gerijatrijske neurologije i područja demencije na ovoj poznatoj instituciji. Sljedeći je korak uspostava suradnje na zajedničkoj projektu.

Rajka Liščić

IZVJEŠĆE PRODEKANA I VODITELJA UREDA ZA MEĐUNARODNU SURADNJU

Misija međunarodne suradnje Medicinskog fakulteta i pregled aktivnosti Ureda za međunarodnu suradnju

Sveučilište u Zagrebu u svojim je strateškim dokumentima Iskorak 2001. i International Mission and Policy, koje je Senat Sveučilišta u Zagrebu prihvatio u srpnju 2002. godine, istaknulo opredjeljenje za internacionalizaciju svojega djelovanja i programa. U skladu s time međunarodna suradnja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu odraz je dinamičkog procesa internacionalizacije u području visokog školstva. Medicinski fakultet u Zagrebu doživljava internacionalizaciju kao jednu od konstitutivnih sastavnica svoje proaktivne strategije promjena na području cjelokupnog akademskog života i rada u specifičnim uvjetima odgojno-obrazovnog i stručno-znanstvenog rada u području biomedicine i zdravstva.

Takvo aktivno shvaćanje internacionalizacije katalizator je započetih procesa preobrazbe općeg preustroja Fakulteta koji obuhvaća sve bitne pojavnosti akademskog djelovanja kao što su dodiplomska nastava i reforma nacionalnog medicinskog nastavnog plana, poslijediplomska nastava i trajna izobrazba, te znanost koja svoju prepoznatljivost traži u međunarodnom natjecanju. Kao osobitost vezanu uz proces internacionalizacije u području visokog školstva, Medicinski fakultet uvodi diplomski studij na engleskom jeziku, utemeljen na međunarodno priznatim standardima organizacije nastavnog plana i nastave, koji također, stalnim suodnosom i kompeticijom s nacionalnim programom, unapređuje kulturu nastave i studiranja medicine na Medicinskom fakultetu u Zagrebu.

Imajući na umu navedenu stratešku orijentaciju i usvojene dokumente, Medicinski fakultet razvoj procesa internacionalizacije vidi na sljedećim područjima:

- razvoj diplomskog studija medicine u skladu sa započetim procesom prilagodbe preporukama „Bologna declaration“ organizacije studija medicine, s ciljem jasnog definiranja nastavnih ciljeva i ishoda učenja i definiran-

MEDICINSKI FAKULTET: MEĐUNARODNA SURADNJA 2004. – 2005.

Prijedlozi međusveučilišne suradnje s udjelom medicine

Partner sveučilište	Partner institucija	Modaliteti	Datum prijedloga
Sveučilište Helsinki	Medicinski fakultet	studenti, nastavnici, reforma curr., projekti, CME, PGS, CMJ	02.12.2004
Université Libre de Bruxelles	Medicinski fakultet	studenti, nastavnici, reforma curr.,projekti, CME, PGS, CMJ	06.12.2004.

Potporna prijedlozima međusveučilišne suradnje drugih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu

Partner sveučilište	Partner institucija	Modaliteti	Datum prijedloga
Sveučilište Amsterdam	Filozofski fakultet		17.02.2005
Sveučilište Tromso, Norveška	PMF		24.02.2005.
Sveučilište Al Baath, Sirija	Rudarsko-geološko-naftni fakultet		31.03.2005.
Indiana University Bloomington, USA	Filozofski fakultet		11.04.2005
Indian State University, USA	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		11.04.2005.
Purdue University Indiana, USA	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet		10.10.2005.

Bilateralna suradnja/ugovori

Partner Sveučilište	Partner institucija	Modaliteti	Datum prijedloga
Sveučilište u Hamburgu	Medicinski fakultet Prof. H. J. Seitz	studenti, nastavnici, reforma curr., projekti, CME, PGS, obnovljen radni plan suradnje: 2005-2007.	05.05.2004.
Sveučilište u Prištini	Medicinski fakultet	studenti, nastavnici, reforma curr., projekti, CME, PGS, obnovljen radni plan suradnje: 2004-2006.	2004.
Sveučilište Kent	Medicinski fakultet Dr. David Oliver	studenti, nastavnici, reforma curr., projekti, CME, PGS,CMJ radni plan suradnje: 2005-10	27.01.2005.
Sveučilište u Tuzli	Medicinski fakultet dekan: Husref Tahirović	Razmjena studentata, nastavnika i istraživača: 2005-07	27.01.2005.
Sveučilište u Ljubljani	Medicinski fakultet dekan: M. Žargi	studenti, nastavnici, reforma curr., projekti, CME, PGS, CMJ	01.02.2005.
	Ecole National de la Santé Publique-ENSP, Rennes	studenti, nastavnici, PGS, projekti	13.09.2005.

Regionalne inicijative

Partner Sveučilište	Partner institucije	Modaliteti	Datum prijedloga
Sveučilište u Hamburgu Koordinator: H. J. Seitz	Medicinski fakulteti u regiji SEE	Reforma i harmonizacija kurikuluma, utvrđivanje zajedničkih standarda kvalitete, studenti, nastavnici, CME, PGS	Višegodišnja inicijativa
Sveučilište u Grazu Koordinator: Medicinski fakultet Sveučilišta u Grazu Prof. H. Lechner Prof. G. F. Walter	Medicinski fakulteti u regiji SEE	Medical competence network of SEE medical schools Sastanci: lipanj 2004. i 2005.	(27.12.2004.)

CME – continuous medical education; PGS – postgraduate studies; CMJ – Croatian Medical Journal

ja cjelovitog kataloga vještina koji je u skladu s najnovijim zahtjevima medicinske struke;

- afirmaciju bodovnog sustava ECTS, kao jedinstvenog obrasca kvantifikacije i vrjednovanja nastavnog i studentskog opterećenja;
- povećanje broja studenata u razmjeni i jačanje interkulturalne i obrazovne komponente kroz međunarodnu udrugu studenata CroMSIC;
- povećanje broja nastavnika u razmjeni i njihova znatnijeg aktivnog udjela u drugim oblicima međunarodne suradnje, te obvezatnu evidenciju kroz

Tempus program

TEMPUS je međunarodni program koji je pokrenula Europska komisija s osnovnim ciljem usklađivanja sustava visokog obrazovanja sa sustavima zemalja članica EU. TEMPUS program nastoji pridonijeti:

1. Razvoju i reformi sustava visokog obrazovanja
2. Reformi upravljanja sustavom visokog obrazovanja
3. Razvoju nastavnih programa
4. Razvoju administrativne i institucionalne strukture
5. Rastu povezanosti s lokalnom i regionalnom privredom
6. Povećanju regionalne suradnje

Aktivnosti koje se predlažu u okviru programa TEMPUS moraju biti u skladu s nacionalnim prioritetima Hrvatske i s načelima Bolonjske deklaracije. TEMPUS je instrument za provedbu reforme visokog obrazovanja, te omogućuje uključivanje Hrvatske u tzv. Europski prostor visokog obrazovanja (European Higher Education Area).

U okviru TEMPUS programa razlikujemo tri vrste aktivnosti:

1. Zajedničke europske projekte – Joint European Projects (JEP)

U suradnji visokih učilišta na zajedničkim projektima postoje tri projektne podlinije:

- Curriculum Development – razvoj studijskih programa
  - University Management – upravljanje sveučilištima
  - Institutional Building – osposobljavanje za institucionalnu izgradnju
2. Strukturne i komplementarne mjere – Structural and Complementary Measures (SCM)
  3. Individualne stipendije za mobilnost - Individual Mobility Grants (IMG)

Postoji mogućnost korištenja tri tipa stipendija:

- Priprema za predlaganje TEMPUS projekata (1-2 tjedna)
- Sudjelovanje na skupovima, konferencijama, seminarima u svrhu ostvarivanja ciljeva vezanih za TEMPUS program (1-2 tjedna)
- Studijski boravci, usavršavanje, širenje informacija (1-8 tjedana)

Stipendija pokriva putne troškove i troškove boravka (iznos od 840 Eura tjedno za razdoblje do najviše 8 tjedana)

Zainteresirane upućujemo da za sve detaljnije informacije o TEMPUS programu kontaktiraju web stranicu: www.europa.eu.int/comm/education/programmes/tempus

TEMPUS PROJEKTI S KOMPONENTOM MEDICINE

Naziv projekta	Nositelji suradnje - MF	Trajanje
TEMPUS JEP Development of Quality Assurance System in Higher Education	Prof.dr.sc. Nada Čikeš	2002. - 2004.
TEMPUS JEP Moving Ahead with the Bologna Process in Croatia	Prof.dr.sc. Nada Čikeš	2004. - 2007.
TEMPUS SCM Strategic Management of Staff Development at the University	Prof.dr.sc. Nada Čikeš	2004. - 2005.
TEMPUS JEP Curriculum Reform in Medicine at the University of Prishtina	Prof.dr.sc. Davor Ježek	2002. - 2005.

postojeći sveučilišni program evidencije međunarodne suradnje;

- povećanje kompetitivnosti znanstvenika medicinske naobrazbe na području prijava za projekte Europske unije (Šesti i Sedmi okvirni program) i održavanje kontinuiteta započetih međunarodnih znanstvenih i organizacijskih projekata;
- trajni rad na prikazivanju Medicinskog fakulteta na web-stranicama uz svakodnevno aktualiziranje hrvatskih i engleskih web-stranica, te održavanje zasebne stranice namijenjene studentima medicine na engleskom jeziku – Medical Studies in English;
- proširenje Ureda za međunarodnu suradnju koji će koordinirati i sustavno pratiti sve oblike međunarodnog djelovanja;
- snažnije afirmiranje Ureda kao referalnog mjesta za unapređenje medicinskog obrazovanja i inovacija na području nastavnog plana i nastave;
- zadržavanje postojeće razine i unapređenje trajne suradnje s Uredom za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu, uz još bolju koordinaciju u svezi s raspodjelom informacija o međunarodnim programima i inicijativama;

RASPODJELA INFORMACIJA O PROJEKTIMA EUROPSKE UNIJE

Sudjelovanje nastavnika Medicinskog fakulteta i prof. Drage Horvata, voditelja Ureda za međunarodnu suradnju, u radionicama vezanim uz izradu projektnih prijedloga, menadžment i razvoj projekata u sklopu 6. okvirnog programa Europske unije:

- Videokonferencija o znanstvenoi-straživačkim i razvojnim programima i inicijativama Europske unije, Zagreb, 14. listopada 2004.
- EC Project Development Workshop, Budimpešta 6.-10. veljače 2005.
- FP6 Info dan, Zagreb, 24. veljače 2005.
- FP6 videokonferencija, Zagreb, 3.- 4. svibnja 2005.(organizacija MZOŠ),
- Info dan o ulasku RH u Šesti okvirni program, Zagreb, 21. rujna 2005. (organizacija MZOŠ)

U svezi s planiranjem prijave i razmišljanjem o budućim projektima, Medicinski fakultet se ponajprije priprema za podizanje pripravnosti i kompetitivnosti na razini EU projekta i na po-

dručju znanosti i na području obrazovanja. To se ponajviše odnosi na projekte unutar Šestog i Sedmog okvirnog programa te na specifične instrumente koji se primjenjuju u njegovim „podlinijama“ (INCO), Socrates, Erasmus te program Leonardo da Vinci koji ponajprije podupire trajno učenje i podizanje razine profesionalnog natjecanja na globalnom europskom tržištu rada.

PRIMJENA BOLONJSKOG PROCESA

- Kongres AMEE (International Association for Medical Education), Amsterdam (30. 8.–4. 9. 2005.) s referatom *Curricula changes at Zagreb Medical school due to Bologna Declaration*;
- Međunarodna konferencija projekta VIRTUS – Virtual academic information service: Scholarship info.www.stipendije info: The role of scholarship in raising academic mobility, Jurij Strossmayer University of Osijek (30. IX 2005).
- CARDS 2002 Project Higher Education Mobility: Diploma Recognition Policy and Legislation, Zagreb, trodnevni seminar za fakultete iz područja biomedicinske, prirodosnastvene i tehničke grupacije:12.–14. listopada 2005. *The Establishment and Achievement of Learning Outcomes: Laboratory Based Subjects*.

INFORMACIJE O MOGUĆNOSTIMA PROJEKATA SAD – REPUBLIKA HRVATSKA

- Videokonferencija o znanstvenoi-straživačkoj suradnji RH – SAD i mogućnostima financiranja projekata sukladno Sporazumu o znanstvenoj suradnji RH – SAD iz rujna 2004. g., Zagreb, 11. siječnja 2005.

OSTALE AKTIVNOSTI

- Svakodnevne aktivnosti: raznolik spektar poslova vezan uz područje pomoći našim diplomantima (uključujući i liječnike iz Osijeka i Splita) koji izravno ili neizravno kontaktiraju Medicinski fakultet zbog vrlo zamršene procedure dobivanja licence u nekoj od saveznih država SAD (verification of educational credentials). Procjenjuje se da je u posljednjih 10 godina 3–5% studenata svake generacije pokrenulo postupak dobivanja liječničke licence u SAD-u (USMLE).

- Kontinuiran rad na promicanju međunarodne prepoznatljivosti Medicinskog fakulteta putem trajnog obnavljanja internetskih stranica (hrvatska i engleska inačica), te stvaranje posebne stranice o Studiju medicine na engleskom jeziku, obojačene nizom poveznica o Hrvatskoj te o akreditaciji medicinskih programa u inozemstvu.
- U sklopu Ureda za međunarodnu suradnju ustrojen je i Ured za unapređenje medicinske edukacije i primjene inovacija u području medicinskog nastavnog plana i nastave. Ured pruža organizacijsko-logističku potporu provedbi novih interkatedarskih modula (Bolesti muskuloskeletnog sustava, Racionalna farmakoterapija i Urgentna medicina).
- Organizacija individualnih boravaka studenata iz EU u sklopu jednodnevnih elektivnih kliničke prakse koju oni provode na klinikama Medicinskog fakulteta. Organizacija stručnih boravaka liječnika iz Prištine, koji svoju naobrazbu stječu na temelju Ugovora o suradnji između dvaju fakulteta.

NAGRADE

- ARCA 2005 – 3. međunarodna izložba inovacija, novih ideja proizvođača i tehnologija, Zagreb, 13–18. 9. 2005.). Srebrna medalja za sudjelovanje i pet posebnih priznanja znanstvenim novacima i nastavnicima Medicinskog fakulteta
- Priznanje za poticanje međunarodne suradnje Sveučilišta u Zagrebu za 2004./2005. akademsku godinu za priznanje studentskoj udruzi CROMSIC Zagreb za doprinos u promicanju međunarodne suradnje (Zagreb, 24. 10. 2005).
- Priznanje za poticanje međunarodne suradnje Sveučilišta u Zagrebu za 2004./2005. akademsku godinu za promicanje međunarodne suradnje u području razvoja visokog obrazovanja i promocije Sveučilišta (Zagreb, 24. 10. 2005).

Želimir Bradamante,
prodekan za međunarodnu suradnju
Drago Horvat,
voditelj Ureda
za međunarodnu suradnju

IZVJEŠĆE O RADU DIREKTORA HIIM-A MEDICINSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU ZA AKAD. GOD. 2004.-2005.

Petnaesta godina rada Instituta

Organizacijske jedinice razvijene ili osnovane tijekom izvještajnog razdoblja

Hrvatski institut za istraživanje mozga jedna je od glavnih istraživačkih i nastavnih jedinica Medicinskog fakulteta u skladu sa Statutom Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na poticaj HIIM-a, Statutom Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, od svibnja 2005. godine i odlukama znanstveno-nastavnog vijeća Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu osnovan je Centar za istraživanje perinatalne etiopatogeneze neuroloških i kognitivnih bolesti. Svi odjeli HIIM-a imaju međunarodne i domaće projekte, zamjetnu znanstvenu produkciju, a posebno je uspostavljen Laboratoriju za konfokalnu mikroskopiju u sklopu Laboratorija za neuromorfometriju Zavoda za neuroznanost. Nabavljena je oprema za intracelularno snimanje neurona i uspostavljen Laboratorij za celularnu neurofiziologiju.

Koordinacija nastave

Nastavnici HIIM-a sastavili su **prijedlog novog poslijediplomski doktorskog studija iz neuroznanosti** koji je prihvatilo znanstveno-nastavno vijeće Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Senat. Istodobno je predložen «**Združeni studij**» iz neuroznanosti sa Sveučilištem u Ljubljani. Taj projekt je prihvaćen i financiran od Nacionalne zaklade za znanost. U okviru smjera neuroznanosti nastavnici koji rade na HIIM-u sudjelovali su u poboljšanju postojećeg doktorskog studija «Biomedicina i zdravstvo». Koordinacija diplomске nastave provodi se preko Zavoda za neuroznanost i Vijeća predmeta Temelji neuroznanosti.

Znanstveni programi i projekti

Osim dugoročnog programa pod nazivom «Neurobiologija kognitivnog razvitka i kognitivnog poremećaja» koji nije financiran u ovom razdoblju, na HIIM-u se izvodi financirani kolaborativni projekt «**Razvitak, plastičnost i oporavak mozga nakon perinatalnog oštećenja**» koji obuhvaća 25 projekata podijeljenih u tematske jedinice:

- ETIOLOGIJA I PATOFIZIOLOGIJA
- STRUKTURNA I KEMIJSKA REORGANIZACIJA
- NEURORAZVOJNI ISHOD I KOGNITIVNE FUNKCIJE
- MOLEKULARNI MEHANIZMI

Uz kolaborativni projekt pri HIIM-u se izvodi još 14 individualnih projekata.

Dugoročni ugovori o znanstvenoj i stručnoj suradnji sa klinikama

HIIM ima preko Medicinskog fakulteta dugoročni ugovor o znanstvenoj i stručnoj suradnji s KBC-om na Rebru za primjenu magnetske rezonancije i razvitak Sveučilišnog centra za funkcionalni slikovni prikaz mozga. Dugoročni ugovor o znanstveno-istraživačkoj suradnji HIIM ima i s Centrom za unapređenje i zaštitu mentalnog zdravlja KBC-a i Medicinskog fakulteta. Na-

dalje, HIIM ima zajedničke projekte s Centrom za kliničku primjenu neuroznanosti i Poliklinikom «Neuron».

Pozivi na predavanja inozemnih predavača

Pri HIIM-u su održana predavanja više istaknutih inozemnih predavača u suradnji s Hrvatskim društvom za neuroznanost.

Obljetnica Instituta

U prisustvu ministra znanosti, obrazovanja i športa, pod vodstvom dekana Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu je dne **16. ožujka 2005. radno proslavljena 15. obljetnica osnutka Instituta**. Tom je prigodom održano predavanje člana Međunarodnog znanstvenog savjeta prof. dr. sc. Krešimira Krnjevića pod naslovom «Kuda GABA?».

Sveukupni pregled dosadašnjih postignuća i organizacije HIIM-a objavljen je u **specijalnom broju «mef.hr»**, vol. 24, No. 1 uz bitnu pomoć uredništva Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Odnosi s javnošću i promidžba neuroznanosti

Kao i proteklih godina, HIIM je u zajednici s Hrvatskim društvom za neuroznanost uspješno organizirao **Tjedan mozga** u Hrvatskoj, s velikim brojem glavnih događaja uz koordinaciju na nacionalnoj razini (sudionici iz svih kliničkih bolnica i Medicinskih fakulteta u Osijeku, Rijeci i Splitu).

Međunarodna znanstvena suradnja

Svi laboratoriji imaju međunarodnu suradnju koja obuhvaća razmjenu znanstvenika, zajedničke publikacije i zajedničke projekte.

Posebno ističemo suradnju u okviru 6th Framework programa na projektu GENDEP, sastanak međunarodnog znanstvenog savjeta u okviru IBRO/FENS ljetne škole Zadar-Zagreb 2005. i gostujuće pozicije naših profesora (Judaš) i asistenata (Krsnik) na Yale Sveučilištu, New Haven.

Najvažniji doprinos HIIM-a međunarodnim znanstvenim aktivnostima jest **organizacija Ljetne škole i praktikuma u Zadru i Zagrebu od 24.9.–1.10 2005.** pod pokroviteljstvom i uz potporu dviju vodećih svjetskih organizacija: International Brain Research Organization (IBRO) i Federation European Neuroscience Societies (FENS). Škola pod nazivom «Development and Plasticity of Human Cerebral Cortex» uključila je vodeće svjetske znanstvenike iz 17 zemalja i participante iz 20 zemalja svijeta.

Osnovni problem u daljnjem razvitku suradnje s klinikama u okviru kolaborativnog projekta i budućih istraživanja jest nabavka novog uređaja za magnetsku rezonanciju.

Ivica Kostović

IZVJEŠĆE DIREKTORA ŠKOLE NARODNOG ZDRAVLJA „ANDRIJA ŠTAMPAR“ ZA AKAD. GOD. 2004./2005.

Povratak u obnovljeni prostor

Studenti, te članovi i suradnici Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ još se jednu školsku godinu, treću za redom, proveli izvan „svoje“ zgrade. Nastavu, istraživanje i druge poslove zbog rekonstrukcije i obnove zgrade obavljali smo posvuda po gradu. Najveći dio diplomske i poslijediplomske nastave odvijao se je u učionicama na Šalati, uz veliku strpljivost i razumijevanje katedara pretkliničkih znanosti i uprave Fakulteta. Dio poslijediplomske nastave odvijao se je u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, a znanstveni, stručni i administrativni rad odvijao se je u Kliničkoj bolnici Dubrava i Poliklinici Hipokrat na Ksaveru.

Školu, poslovnu jedinicu Medicinskog fakulteta, čine sljedeće jedinice:

- Katedra za medicinsku statistiku, epidemiologiju i medicinsku informatiku
- Katedra za socijalnu medicinu i organizaciju zdravstvene zaštite
- Katedra za obiteljsku medicinu
- Katedra za medicinsku sociologiju i ekonomiku zdravstva
- Katedra za zdravstvenu ekologiju i medicinu rada
- Katedra za bakteriologiju, virologiju i parazitologiju
- Zavod za nastavnu tehnologiju (Edukacijski Multimedijski Centar – EMC)
- Knjižnica “Andrija Štampar”
- Tajništvo i tehnička služba

Protekle školske godine Katedra za bakteriologiju, virologiju i parazitologiju je reorganizirana tako da su predmeti te katedre postali dio pretkliničke i kliničke nastave, te je ta katedra sada izvan sastava katedara i zavoda Škole.

NASTAVA

Sljedom odredbi novoga Zakona o visokom obrazovanju i sukladno odlukama Znanstveno-nastavnog vijeća i Uprave Fakulteta izvršena je velika reorganizacija programa cjelokupnog studija medicine uključujući i predmete koje izvode katedre Škole. Članovi Škole bili su u tom procesu vrlo aktivni i ažurni, tako da je cjelokupni posao završen u planiranim rokovima. Diplomatska i poslijediplomska nastava uredno je održavana prema izvedbenim

Najveći dio obnove Škole je završen, preostali su još pojedini radovi na postavi instalacija

planovima. Održana je i nastava na engleskom jeziku u okviru medicinskog studija na engleskom jeziku.

Velik je posao obavljen i na obnovi programa poslijediplomskih studija koji čine javnozdravstvenu skupinu studija. Izrađen je modularni sustav nastavnih programa, tako da su svi predmeti (moduli) podijeljeni u tri skupine, i to:

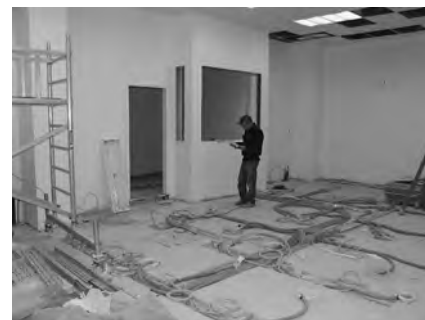
- a) Zajednički
- b) Specifični
- c) Izborni

Zajedničke predmete (module) upisivat će i zajedno pohađati studenti svih specijalističkih studija kojima su oni obavezni dio programa. Specifični su moduli namijenjeni studentima određenog studija, dok će izborne predmete odabrati sami studenti (uz suglasnost voditeljstva studija). Planira se da će ta skupina predmeta biti zastupljena s oko 20% ECTS-bodova. Novi poslijediplomski programi izrađeni su u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Bolonjskom deklaracijom, te su upućeni Sveučilištu na recenziju i prihvaćanje.

Izrađeni su programi za sljedeće poslijediplomske specijalističke studije:

- a) Epidemiologija
- b) Javno zdravstvo
- c) Obiteljska medicina
- d) Medicinska informatika
- e) Školska medicina
- f) Medicina rada
- g) Zdravstveni menadžment
- h) Environmental Health
- i) Human Rights and Ethics
- j) Gerontologija

Cilj modularnog sustava je bolja prilagodljivost i osposobljenost za praksu,

studentima će omogućiti lakšu horizontalnu i vertikalnu prohodnost, a nastavnicima će omogućiti postizanje veće kvalitete nastave.

U poslijediplomskom doktorskom studiju nastavnici i suradnici Škole nositelji su više predmeta, izrađeno je nekoliko novih, a također je izrađen program smjera Javno zdravstvo.

OBNOVA ZGRADE

Rekonstrukcija i obnova zgrade Škole privodi se kraju, tako da se nadamo da ćemo početkom 2006. godine, od proljetnog semestra, nastavu i sve ostale aktivnosti moći obavljati u obnovljenoj zgradi. Za djelatnike Škole to će biti novi poticaj i novi izazov za unapređenje nastave i drugih djelatnosti. Sredstava za obnovu zgrade osigurana su kreditom Razvojne banke Vijeća Europe i Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske, grad Zagreb, te Zagrebačko Sveučilište.

Zgrada Škole temeljito je obnovljena: uređeno je potkrovlje (čime je dobiveno oko 1000 m² novoga radnoga prostora), potpuno su obnovljeni laboratoriji i radne prostorije na drugome katu, uređena je predavaonica za 300 slušača, uređene su podrumске prostorije (sanirana vlaga), telekonferencijska učionica, obnovljeni su dormitorij, knjižnica, restoran, terasa, grijanje, struja i druge instalacije.

Kabinet vještina

Sukladno dogovorima Stručnog kolegija Škole, Edukacijskog medijskog cen-

tra, Katedre za obiteljsku medicinu i Uprave Fakulteta prihvaćeno je proširenje postojećeg kabineta vještina (koji je sada smješten u neprikladnim prostorima na Šalati) i njegov smještaj u Školu. Kabinet vještina bit će usmjeren ponajprije na osposobljavanje studenata medicine i liječnika na specijalizaciji iz obiteljske medicine. Katedra za obiteljsku medicinu, temeljem Pravilnika o raspodjeli posebno prihodovanih sredstava iz poslijediplomskog stručnog studija Obiteljske medicine, donijela je odluku da se dio sredstava namijeni opremanju i kupnji modela za uvježbavanje kliničkih vještina. Kabinet vještina opremio bi se ponajprije onim vrstama modela koji su u funkciji obrazovanja polaznika poslijediplomskog studija obiteljske medicine, a kasnije i modelima potrebnima za polaznike drugih poslijediplomskih studija, ali i modelima namijenjenih studentima dodiplomske nastave.

Nastava u kabinetu održavala bi se cjelodnevno, bio bi potreban angažman dvaju nastavnika, te dodatno određeni broj demonstratora.

Prostor zapadnog dijela podruma (uz postojeći i određeni dodatni namještaj) odgovarao bi u potpunosti potrebama Kabineta vještina. Taj bi se prostor opremio i uređajima za funkciju filmskog multimedijskog studija (uglavnom uz postojeću opremu dosadašnjeg studija) i radionicu za uvježbavanje snimanja i montažu video i audio nastavnih proizvoda za nastavnike Medicinskog fakulteta.

Riječ je o velikoj novoj investiciji u takvu nastavnu metodu, te se nadamo da će novi Kabinet vještina umnogome pridonijeti kvaliteti znanja i praktičnoj osposobljenosti doktora medicine, specijalista obiteljske medicine i drugih zdravstvenih profesionalaca.

Laboratorij za ekogenetiku i molekularnu biotehnologiju

Uz dosad rađene laboratorijske analize (voda, teški metali, radni okoliš druge) koje će se nastaviti i u obnovljenim prostorima, izgrađen je i novi ispitni laboratorij u kojem se predviđaju raditi analize PCR-a, zatim hibridizacije i elektroforeze, te na kraju snimanja dijelova DNA po kojima bi se razlučilo postoji li polimorfizam. Za takve analize predviđaju se dva radna stola te prostor za potrebnu aparaturu (PCR za 96 uzoraka) hibridizacijska kupelj, set mikropipeta, DNA *chip* tehnologija, elektroforeza – hlađeno, hladnjak s frizerom. Ista aparatura upotrebljava se i u analitici drugih molekularnih markera bilo u ne-

koj izloženoj populaciji ili ukontrolnim skupinama te općim populacijama.

Cijeli niz kemijskih tvari (anorganski otrovi, biološki toksini, otapala i druge tvari), kojima su izloženi radnici i opća populacija, potrebno je testirati na toksičnost. Za to je predviđen eko-toksiološki laboratorij u kojemu se ispituje toksičnost na bakterije i niže organizme. Laboratorij će biti opremljen akvarijem s kontroliranim prozračivanjem, temperaturom i svjetlom.

U ispitnim laboratorijima obavljat će se i analize koje su posebno važne u javnome zdravstvu. Jedna od njih je i kontrola koncentracije joda u komercijalnim solima koje se upotrebljavaju u prehrani ljudi i stoke. Ta je analiza osobito važna pri uvozu prehrambenih artikala, te bi trebala postati rutinska, a trenutačno je u Hrvatskoj nitko ne radi. U suradnji sa Sanitarnom inspekcijom planiramo uvesti tu analizu u laboratoriju Škole. Obnovljeni laboratoriji Škole moći će se akreditirati, jer će zadovoljavati sve propise.

KADROVSKA OBNOVA

U prošloj školskoj godini u Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ izabrana su:

- 2 docenta u zvanja izvanrednih profesora
- 3 asistenta u zvanje docenta
- 28 suradnika obiteljske medicine u zvanje predavača
- 2 novaka u znanstveno istraživačke projekte

MEĐUNARODNA SURADNJA

Prošle školske godine odvijala se živa međunarodna suradnja:

- Sklopljen je ugovor o suradnji s Ecole Nationale de la Santé Publique - ENSP iz Rennes Cedex-a, Francuska;
- Sklopljen je ugovor o suradnji s South Carelia Polytechnic iz Finske;
- Održan je međunarodni tečaj HIV/AIDS (u suradnji s WHO);
- Započeta je suradnja s University of Iowa u okviru Fogarty centra.

Članovi Škole bili su članovi više međunarodnih organizacija:

- EUROSIM Executive Board – Europska udruga društava za simulacijsko modeliranje (prof. dr. Jadranka Božikov, predsjednica Hrvatskog društva za simulacijsko modeliranje)
- EFMI Council – Europska federacija za medicinsku informatiku (prof. dr. Josipa Kern, predsjednica Hrvatskog društva za medicinsku informatiku)
- IMIA – Međunarodna asocijacija za medicinsku informatiku (prof. dr. Josipa Kern, predsjednica Hrvatskog društva za medicinsku informatiku)

- ASPHER (Association of Schools of Public Health in European Region)
- TTB mreža (Tipping the Balance Toward Primary Health Care)
- Europhamili program

ZNANSTVENI I STRUČNI SKUPOVI

Članovi Škole prisustvovali su međunarodnim znanstvenim skupovima, seminarima i školama. Organizirali su ili sudjelovali u organizaciji više skupova, međunarodnih i domaćih, te bili članovi organizacijskih i znanstvenih odbora:

- Skupština i konferencija ASPHER, Catlanissetta, Italija;
- Tečaj: Sustavom kvalitete do mreže medicine rada, Varaždin;
- II. hrvatski simpozij s međunarodnim sudjelovanjem „Kvaliteta transfuzijskog liječenja“, Zagreb;
- Kongres zrakoplovne medicine s međunarodnim sudjelovanjem, Ljubljana, Slovenija;
- Mobbing – strategija djelovanja – okrugli stol na Hrvatskom Saboru;
- Okrugli stol: Informacijski sustavi izvanbolničke zaštite u funkciji gospodarstva, Zagreb;
- I. hrvatski interdisciplinarni simpozij *Mobbing*, Opatija;
- Radionica: Procjena i upravljanje rizicima u zdravstvenoj ekologiji i javnom zdravstvu, Motovunska ljetna škola unapređenja zdravlja;
- Radionica: Zdrave radne organizacije, Motovunska ljetna škola unapređenja zdravlja;
- Europska konferencija o kvaliteti zdravstvene zaštite New developments in quality and care: every day applications, Zagreb;
- EUPHA Congress 2005. u Grazu (Hrvatsko društvo za javno zdravstvo suorganizator kongresa zajedno s društvima iz Austrije i Slovenije)
- 27. međunarodna konferencija ITI – Information Technology Interfaces održane u Cavtatu 20.-23. 6. 2005.
- MIE 2005 – XIX. International Congress of the European Federation of Medical Informatics, Geneva 28.-31.8. 2005.
- Telehealth 2005 - The IASTED International Conference on TELEHEALTH, Banff, Canada, 19.-21. 7. 2005.
- II. hrvatski epidemiološki kongres s međunarodnim sudjelovanjem održan 26.-29. 10. 2005. u Rovinju
- VII. simpozij Hrvatskog društva za medicinsku informatiku održan 21. 10. 2005. u Rijeci .

Luka Kovačić

FOTOREPORTAŽA

Dan Fakulteta

17. prosinca 2004.

Svečanost obilježavanja Dana Fakulteta održana je u fakultetskoj predavaonici Miroslava Čačkovića. Pozivu dekanice Medicinskog fakulteta odazvali su se mnogobrojni ugledni predstavnici hrvatske akademske i političke scene.

Studenti Nikolina Radaković i Duje Rako duhovito su i opuštено vodili svečanu sjednicu Fakultetskog vijeća. Nakon dekaničina govora skupu su se svojim programima i izlaganjima obratili predstavnici studentskih udruga, potom su podijeljene Dekanove nagrade najboljim studentima pojedinih godina. Promovirana je monografija i redizajnirana web-stranica doktorskoga studija, podijeljene su nagrade za najbolji doktorat i, na kraju je obrazložena i dodijeljena nagrada «Medicina».

U prvome redu ministar znanosti, obrazovanja i športa doc. dr. Dragan Primorac (u sredini). Do njega prof. dr. Slobodan Uzelac (lijevo) i prof. dr. Velimir Božikov (desno), državni tajnici

Članovi Uprave Fakulteta za intoniranje državne himne

Dobitnici nagrade "Medicina" prelistavaju novi broj fakultetskog glasila mef.hr

Dekanica Stomatološkog fakulteta u Zagrebu prof. dr. Jadranka Keros (druga zdesna)

Nastavnici Fakulteta tijekom ugodnog druženja u stanci svečanosti

Doajeni Medicinskog fakulteta (slijeva) akademik Ivo Padovan i prof. dr. Anton Zimolo

Doc. dr. Drago Buneta obrazlaže ovogodišnju nagradu "Medicina"

Dobitnici nagrade "Medicina"

Doc. dr. Darko Chudy prima nagradu "Medicina"

Nagrada "Medicina"

Fakultetsko vijeće Medicinskog fakulteta odlučilo je da se nagrada «Medicina» u 2004. godini dodijeli:

1. Skupini liječnika koji su se u jesen 1991. godine izložili životnoj opasnosti i konvojem, koji je krenuo iz Đakova preuzeli u sjeveroistočnoj Bosni, nedaleko od Bjeljine, konvoj ranjenika i bolesnika iz Vukovarske bolnice. U toj skupini su bili: prim. dr. Slobodan Dešković, prim. dr. mr. sc. Ivan Kujundžić, doc. dr. sc. Ante Čorošić, doc. dr. sc. Darko Chudy, dr. Mladen Predrijevac, mr. sc. dr. Mladen Lončar

2. Dr. Juraju Njavro.

Predstavnici studentskih udruga Medicinskog fakulteta

*Akademici Jelena Krmpotić-Nemanić
i Ivo Padovan*

Najbolji studenti tijekom dodjele Dekanovih nagrada

Tomislav Kuliš, najbolji student 5. godine studija

*Inga Mandac, najbolja studentica
6. godine studija*

Dekanove nagrade za akad. god. 2004./2005.

- 1. godina: Mario Šestan**
- 2. godina: Sandra Karanović, Vid Leko, Lucija Jelinić**
- 3. godina: Ljubica Odak**
- 4. godina: Tereza Gabelić, Vesna Rožanković**
- 5. godina: Rajna Golubić, Tomislav Kuliš, Mihael Rudež, Ana Vujaklija**
- 6. godina: Iva Kardum, Inga Mandac**

Dan brucoša

23. rujna 2005.

Studentima prve godine tradicionalno su se prije početka nastave obratili dekan, prodekani, nastavnici i predavači Medicinskog fakulteta.

Brucoši su tijekom ovoga skupa stekli prve dojmove o željenome studiju.

Prof. dr. Anton Šmalcelj

Doc. dr. Mirzet Žižak

Prof. dr. Zvonimir Šošić

Ozren Straža, prof.

Aleksandra Horvat, prof.

Prof. dr. Sunčana Kukulja-Taradi

FOTOREPORTAŽA

Dan športa

4. lipnja 2005.

Na sportskim terenima «Šalata» Medicinskog fakulteta održana je 4. po redu priredba Dan športa. Zamišljena kao dan druženja i međusobnog upoznavanja u sportskom natjecanju, manifestacija je iznova opravdala svoje postojanje. Uredništvo STUDMEF-a, organizator priredbe uputio je službeni prijedlog Upravi Fakulteta da se Dan športa uvrsti u kalendar službenih dana Medicinskog fakulteta.

Fotoreportažom dajemo isječak iz bogatog programa koji je obuhvaćao natjecanja u rukometu, tenisu, veslanju na ergometru, te Medicinijadu ispunjenu motorički zahtjevnim disciplinama.

Sunčano prijepodne i fakultetska športska fešta odvojili su bračni par prof. dr. Nadu Čikeš i akademika Ivu Čikeša od svakodnevnih obveza

Nastavnici i službenici Fakulteta hrabro su se ogledali sa studentima u nogometu – i pobijedili!

Muški cheer-leaderi pridonijeli su pobjedi u potezanju konopa

Prof. dr. Matko Marušić inkognito

Studentica u borbi s ergometrom, a i spremnih pripomoći nakupilo se uokrug

Prof. dr. Stipe Orešković – prikaz driblinga "skrivanje lopte"

Medicinijada – ekipa hitne pomoći snimljena u zavoju

Ženski nogomet – na snimci je zabilježen najljepši dio utakmice

***Pobjednici s priredbe
Dana športa okupili
su se na raftingu
na rijeci Krki***

DESETLJEĆE KOSTIJU I ZGLOBOVA 2000-2010.

Razgranata aktivnost Nacionalnog odbora Desetljeća kostiju i zglobova

Tijekom ove godine, posebice u mjesecu listopadu i tjednu Desetljeća kostiju i zglobova (12.-20. listopada 2005) održan je velik broj stručnih i znanstvenih skupova, te predavanja i promotivnih akcija za pučanstvo.

Na Međunarodni dan fizioterapeuta, 8. rujna 2005. g., održana je u Starogradske vijećnici 139. gerontološka tribina na temu „Indikacije za fizikalnu terapiju u starijih osoba u obiteljskoj medicini“. Predavači su bili prof. dr. Miroslav Hašpl, prof. dr. Jadranka Morović-Vergles, dr. Katarina Sekelj-Kauzlarić, prim. mr. sc. Spomenka Tomek-Roksančić, Pavica Gorupić, Vft, Mirjana Grubišić, Vft.

U HAZU je dne 11. listopada održan cijelodnevni simpozij posvećen Božidaru Špišiću, na temu zasade i razvoj ortopedije u nas.

Dan artritisa, 12. listopada 2005., obilježen je stručnim predavanjima održanim u Hrvatskom liječničkom zboru, na temu osteoartritisa. Uvodno je prof. dr. Božidar Čurković govorio o *Desetljeću kostiju i zglobova*, potom je prof. dr. sc. Đurđa Babić-Naglić govorila o biopsihosocijalnom modelu osteoartritisa, a prim. mr. sc. dr. Zoja Gjidić o kliničkoj slici i prognozi osteoartritisa. Mr. sc. dr. Porin Perić iznio je standardno liječenje osteoartritisa, a završno je prof. dr. sc. Božidar Čurković upoznao auditorij o novim, budućim mogućnostima liječenja osteoartritisa nazvavši temu svog izlaganja „Terapija osteoartritisa na obzoru“.

Dana 14. listopada obilježen je Dan traume stručnim sastankom održanim u dvorani Miroslava Čačkovića Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Teme predavanja bile su vrlo zanimljive, od prijeloma kralježnice kod osteoporoze, prijeloma kostiju šake i stopala, ozljeda kralježnične moždine i mogućnosti regeneracije, kirurškog liječenja opekline pa do radiološke dijagno-

listopad 2005.

11. listopada 2005. — 8:00 h
"Simpozij Božidara Špišića – zasade i razvoj ortopedije"
 Velika predavaonica HAZU, Strossmayerov trg 11, Zagreb

12. listopada 2005. — 10:00 h
Dan artritisa – "Osteoarthritis"
 H.L.Z. Sublova 9, Zagreb

14. listopada 2005. — 10:00 h
Dan traume
 Dvorana Čačković, Medicinski fakultet Zagreb

14.-16. listopada 2005.
7. hrvatski reumatološki kongres – Rovinj

16. listopada 2005. — 9:00 h
"Pokreni se i budi zdraviji" – Osiguranje Zagreb
 Pokazak kod tunela u Gračarima

18. listopada 2005. — 9:00 h
Dan kralježnice – "Križobolja – biopsihosocijalni aspekt"
 Multimedijska dvorana KB Sestre milosrdnice, Vinogradska c. 29, Zagreb

18. listopada 2005. — 12:30 h
"Medicinska gimnastika u bolesnika s križoboljom" – predavanje za pučanstvo
 Multimedijska dvorana KB Sestre milosrdnice, Vinogradska c. 29, Zagreb

18. listopada 2005. — 13:00 h
"Suzbijanje boli u gerontoloških bolesnika"
 Velika dvorana ZZJZZZ, Mirogajska 16, Zagreb

18. listopada 2005. — 18:00 h
"Osteogenesis imperfecta i juvenilne spondilartropatije" – predavanje za pučanstvo
 Tribina grada Zagreba, Kapci 7

20. listopada 2005. — 10:00 – 18:00 h
Dan osteoporoze – za pučanstvo
 Cvjetni trg, Zagreb

21. listopada 2005. — 9:00 h
Simpozij o osteoporezi
 The Regent Esplanade Zagreb

22. listopada 2005. — 10:00 h
"Osteoporoza" – javna tribina i druženje građana
 Dvorana Čačković, Medicinski fakultet, Zagreb

Organizator: HRVATSKI NACIONALNI ODBOR "DESETLJEĆA KOSTIJU I ZGLOBOVA"

stike ozljede skeleta, rizika i prevencije tromboembolizma u traumatologiji, prevenciji osteoporotskih prijeloma te ulozu fizikalne medicine i rehabilitacije u liječenju bolesti i ozljeda sustava organa za pokretanje. Organizator ovoga stručnoga sastanka bio je mr. sc. Ante Muljačić i kolege iz Traumatološke klinike u Zagrebu. Predavači na skupu bili su: dr. Nenad Somun, dr. Darko Perović, dr. Boris Matec, dr. Josip Tadić, dr. Hrvoje Tomičić, dr. Dina Miklič, dr. Ivan Cvjetko, dr. Ivan Benčić, dr. Dolores Car, dr. Tatjana Nikolić i dr. Gordana Tajsić.

U Rovinju je od 14. do 16. listopada održan 7. godišnji kongres Hrvatskog reumatološkog društva. Glavne teme bile su osteoarthritis i bubrežni reumatski bolesti. Predavanje u spomen Drage Čopa održao je prof. dr. sc. Ivan

Dobrić „Promjene kože u reumatskim bolestima“, a uvodna predavanja na temu osteoartritisa: doc. dr. Simeon Grazio, doc. dr. sc. Tonko Vlak, prof. dr. sc. Kristina Potočki, prof. dr. sc. Đurđa Babić-Naglić, prof. dr. sc. Božidar Čurković i prof. dr. sc. Miroslav Hašpl te na temu bubrežni reumatski bolesti: doc. dr. sc. Branimir Anić, prof. dr. sc. Krešimir Galešić i dr. med. Du-bravka Bosnić.

Dana 16. listopada, pod nazivom «Pokreni se budi zdraviji» - osiguranje Zagreb, organizirano je planinarenje na Sljeme.

Dana 18. listopada obilježen je Svjetski dan kralježnice u KB "Sestre milosrdnice", u organizaciji Klinike za reumatologiju, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju te Klinike za psihijatriju održan je simpozij pod naslovom „Križobolja – biopsihosocijalni aspekt“. Predavači su bili doc. dr. Simeon Grazio, prof. dr. sc. Danijel Buljan, Milan Mirković, prof. psihologije, dr. sc. Zoran Zoričić, dr. sc. Dalibor Karlović i dr. med. Tomislav Nemičić. Voditelji simpozija bili su doc. dr. sc. Simeon Grazio i prof. dr. sc. Danijel Buljan.

Istoga dana, u Zavodu za javno zdravstvo grada Zagreba, održano je predavanje *Suzbijanje boli u gerontoloških bolesnika*. Predavač je bila prim. dr. Marijana Persoli-Gudelj.

Također, u KB „Sestre milosrdnice“ održao je dr. Frane Grubišić i Mateja Znika, Vft predavanje za pučanstvo „Medicinska gimnastika u bolesnika s križoboljom“ u organizaciji Hrvatske lige protiv reumatizma, a u Tribini grada Zagreba u večernjim satima prim. dr. mr. sc. Lana Tambić-Bukovac i doc. dr. Darko Antičević održali su predavanja za pučanstvo na temu „Juvenilne seronegativne spondilartropatije i osteogenesis imperfecta“. Uvodnu riječ održala je prim. dr. mr. sc. Ksenija Berdnik-Gortan, predsjednica Društva reumatičara za djecu i odrasle Zagreb, u čijoj je organizaciji skup i održan.

Svjetski dan osteoporozne 20. listopada obilježen je na Preradovićevom trgu (Cvjetni trg). Na trgu je bio postavljen balon-šator s nekoliko stolova s edukacijskim materijalom. Također, bili su postavljeni ultrazvučni uređaji kojima je mjerena koštana gustoća na petnoj kosti. Odaziv građana bio je iznimno velik. Sudjelovali su članovi udruga: Hrvatskog društva protiv osteoporozne, Hrvatske lige protiv reumatizma i Društvo reumatičara za djecu i odrasle Zagreb. Održana je i laserska projekcija

sa sloganom i simbolima svjetskog Dana osteoporozne.

Dan kasnije, **21. listopada** u Hotelu Regent Esplanada održan je simpozij o **osteoporozni**, u organizaciji prof. dr. Slobodana Vukičevića. Predavači su bili prof. dr. sc. David J. Hosking, prof. dr. sc. Velimir Šimunić, prof. dr. sc. Mirko Koršić, prof. dr. sc. Slobodan Vukičević, doc. dr. sc. Željka Crnčević-Orlić, prof. dr. sc. Dubravko Orlić, mr. sc. Darko Kaštelan i dr. sc. Zlatko Giljević.

U subotu **22. listopada**, na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održana su predavanja o osteoporozni za pučanstvo u organizaciji Društva za osteoporozu, na čelu s predsjednikom gđom Jolandom Bernardis i dopredsjednikom dr. Zlatkom Giljevićem.

Marko Pećina, koordinator DKZ-a
Jadranka Morović-Vergles,
tajnica DKZ-a

Bone and Joint Decade, Annual World Network Conference

Ottawa, 26.–28. listopada 2005.

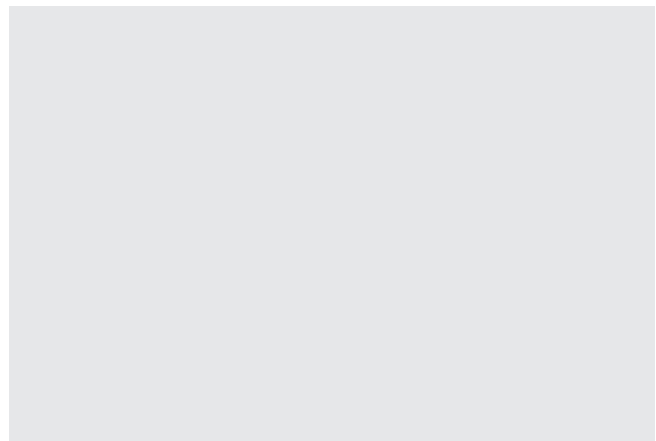
Prof. dr. Jadranka Morović-Vergles na godišnjoj konferenciji Desetljeća u Ottawi

Od 26. do 28. listopada u Ottawi je u Fairmont Chateau Laurier održana godišnja konferencija Desetljeća kostiju i zglobova (Bone and Joint Decade, Annual World Network Conference), na kojoj su sudjelovali predstavnici Nacionalnih odbora iz 58 zemalja članica. Glavne teme ovogodišnje Konferencije bile su: identificirati rizične čimbenike i strategiju za prevenciju i liječenje prijeloma kuka, suzbijanje i liječenje kronične boli te prevencija ozljeda (prometni traumatizam). Nadalje, standardizacija edukacije o mišićno-koštanim bolestima i razvoj međunarodnih standarda liječenja. Osim predavanja, organiziran je seminarski rad u malim skupinama, pri čemu smo razmatrali koji je minimum pretraga dovoljan (i može se provesti u svim zemljama članicama

Desetljeća bez obzira na razvoj, od Indije do Kanade) u dijagnozi osteoporozne te pristupu bolesniku s kroničnom boli. Na kraju prvoga radnoga dana, na večeri, riječ dobrodošlice uputio je profesor Lars Lindgren, predsjednik Desetljeća, potom je profesor dr. Kristina Akesson pojedinačno predstavila svakog predstavnika Nacionalnog odbora zemalja članica, a zatim se skupu obratila dr. Ruth Collins-Nakai, predsjednica Zbora liječnika Kanade.

Na početku drugoga radnoga dana Konferencije, prof. dr. Nick Walsh, predsjednik Odbora Desetljeća kostiju i zglobova, proglasio je prvonagrađeni poster. Prva nagrada za najbolji E-poster pripala je Hrvatskoj, tj. Hrvatskom nacionalnom odboru Desetljeća kostiju i zglobova, druga Finskoj, a treća Japa-

nu. Kao prvonagrađena imala sam čast i mogućnost izložiti i tako upoznati auditorij o glavnim projektima i ciljevima Desetljeća u našoj zemlji uz smjernice budućeg djelovanja našeg Nacionalnog odbora te planovima za suradnju na projektima s drugim zemljama, ponajprije Europe (regionalni pristup). Nadalje, upoznala sam ih i s međunarodnim skupovima koji će se idućih godina održati u našoj domovini iz područja mišićno-koštanih bolesti (Cavtat 2006. godine - međunarodni skup o morfogenetskom koštanom proteinu; Mediteranski reumatološki kongres 2007. godine, također u Cavtatu). Dugogodišnje postojanje i bogata aktivnost udruga građana u našoj zemlji bila je posebice zamijećena (izdavanje popularnih knjižica, časopisa Reuma, postojanje web-stranice Hrvatske lige protiv reumatizma). Veliko zanimanje privukao je i naš edukacijski cilj Desetljeća, tj. interdisciplinarni predmet (modul) Mišićno-koštane bolesti, koji se trajno provodi od 2003. godine i u kurikulumu je Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Zanimanje je iskazano i za program trajne edukacije liječnika (ponajprije obiteljske medicine) koja se provodi putem poslijediplomskih tečajeva trajne edukacije u organizaciji Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nakon mojeg izlaganja su prof. Kristina Akesson iz Lund University (Švedska), prof. dr. Mats Gronblad iz Univesity of Helsinki (Finska), dr. Veronica Wadey iz Laval University (Quebec, Canada), prof. dr. Girish Mody iz Južnoafričke Republike, prof. dr. Nick Walsh iz SAD izvijestili o potrebama za cjelovitom i jedinstvenom edukacijom o mišićno-koštanim bolestima u dodiplomskoj nastavi, a

prof. dr. Anthony D. Woolf govorio je o tzv. *patient partner* programu, gdje su pacijenti uključeni u „obučavanje“ liječnika i studenata. Potom se je raspravljalo o prevenciji mišićno-koštanih ozljeda kao posljedica prometnih nesreća. Posebno je bilo zanimljivo i upečatljivo izlaganje predsjednika Udruge građana žrtava prometnog traumatizma (AVITA – Traffic Victim Association) iz Rio de Janeiroa koji je govorio o odgovornosti u prometu i važnosti edukacije sudionika u prometu. Na poslijetku nas je dr. Gregory Taylor, ravna-

telj Centra za prevenciju kroničnih bolesti i javnoga zdravstva Kanade, upoznao sa strategijom i perspektivom u svojoj zemlji u pogledu mišićno-koštanih bolesti. Potom su predstavljene zemlje domaćini u kojima će se održati godišnja konferencija Desetljeća godine 2006. – Južnoafrička Republika i 2007. Australija. Zaključnu riječ uz poziv na svečanu večeru uputio je prof. dr. Lars Lindgren.

Na svečanoj večeri, koja je bila u znaku Hrvatske, uručena mi je nagrada za najbolji e-mail poster, potom je uslijedi-

lo i imenovanje novih ambasadora Desetljeća među kojima je tu titulu ponio i akademik Marko Pećina, što je također veliko priznanje za Hrvatsku i, naravno, osobno za akademika Pećinu.

U riječima zahvale po proglašenju dobitnika 1. nagrade istaknula sam kako je ova nagrada priznanje za naš rad, a nadam se da će to biti prepoznato i u našoj domovini te da ćemo ostvariti zacrtane ciljeve Nacionalnog odbora.

Jadranka Morović Vergles

Nacionalna i sveučilišna knjižnica domaćin NATO-ova skupa o telemedicini

Zagreb, 13.–14. rujna 2005.

Zagreb (ots) - Nacionalna i sveučilišna knjižnica (dvorana na polukatu) bila je 13. i 14. rujna 2005. godine, s početkom u 8.30 sati, domaćin međunarodnog NATO Advanced Research Workshop-a (NATO ARW): Remote Cardiology Consultations Using Advanced Medical Technology.

NATO ARW smatra se jednim od najviših skupova po izvrsnosti u organizaciji tog saveza, u ovom slučaju iz područja telemedicini.

Ove godine tema skupa bila je telemedicina, a Hrvatska, odabrana kao zemlja domaćin, prema već ostvarenim rezultatima u telemedicini, što jasno pokazuje da se hrvatska telemedicina nalazi u samom svjetskom vrhu, a hrvatski su liječnici priznati kao vodeći svjetski stručnjaci na tom području znanosti.

Ovom NATO ARW-u prisustvovali su najviši dužnosnici NATO saveza, zadu-

ženi za područje medicine (zapovjednik NATO COMEDS-a, general Van Hoof, pukovnik prof. dr. Ronald Poropatich i prof. dr. sc. Ivica Klapan - direktori Radionice) iz SAD i zemalja Europske unije. Nazočni su bili i predstavnici, profesori iz 18 zemalja (s predavanjima na ovom području), više ministara i pomoćnika ministara (između ostalih: mr. sc. Kolinda Grabar-Kitarović, ministrica vanjskih poslova i europskih integracija RH, doc. dr. sc. Neven Ljubičić, Ministar zdravstva i socijalne skrbi, RH, doc. dr. sc. Dragan Primorac, Ministar znanosti, obrazovanja i sporta RH, g. Berislav Rončević, Ministar obrane RH, dr. Renato Myttermayer, pomoćnik ministra zdravstva RH, prof. Petar Šimunović, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, dr. Zvonimir Šostar, pročelnik ureda za zdravstvo grada Zagreba i drugi).

Na skupu su bila iznesena iskustva u rasponu od standardne telemedicini u kardiologiji do primjene robota u telekardiologiji, virtualne realnosti i 3D-tehnologija u telemedicini.

Pokrovitelji ovoga značajnog skupa iz suvremene telemedicini su: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi RH, Ministarstvo obrane RH, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija RH, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH, Udruga za telemedicinu Zagreb, Hrvatsko društvo za telemedicinu HLZ, Grad Zagreb, Medicinski fakultet iz Zagreba, Referentni centar za kompjutoriziranu kirurgiju i telekirurgiju Ministarstva zdravstva RH i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Detaljan program možete vidjeti na web-stranici www.mef.hr/nato.zg2005

VII. svjetski kongres perinatalne medicine

Zagreb, 21. – 24. rujna 2005.

Od 21. do 24. rujna, pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Stjepana Mesića i predsjednika Vlade dr. Ive Sanadera u Zagrebu je održan VII. svjetski kongres perinatalne medicine na kojemu se okupilo više od 1300 sudionika i izlagača, te 156 pozvanih predavača iz 128 zemalja. Organizatori toga značajnoga skupa bili su Svjetska udruga perinatalne medicine i Hrvatsko društvo za perinatalnu medicinu pri Hrvatskom liječničkom zboru, u suradnji s Hrvatskom akademijom medicinskih znanosti i društvima za perinatalnu medicinu Republike Mađarske, Federacije Bosne i Hercegovine, Slovenije i Republike Srbije i Crne Gore. Mjesto održavanja kongresa bila je Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog, a satelitski simpoziji i radne sjednice održavale su se u dvoranama Hrvatske matice iseljenika i hotelu Internacional.

Tečaj «Ultrazvučni pregled u prvom tromjesečju» u organizaciji prof. Kyprosa Nicolaidesa iz Londona, koji je prethodio Kongresu, cjelovito je prikazao kako provoditi ultrazvučne preglede, kliničko savjetovanje i biokemijski probir u ranoj

trudnoći. Svi prisutni bili su upućeni u metodologiju prikaza i mjerenja nuhalnog nabora i nosne kosti te upoznati s novim spoznajama o ranoj dijagnostici prirođenih nakaznosti i genetskih sindroma.

Prijekongresni tečaj pod naslovom «Prošlost, sadašnjost i budućnost perinatalne skrbi» bio je posvećen prof. Erichu Salingu, tvorcu koncepta perinatalne medicine i njegovu 80. rođendanu, a okupio je najznačajnije govornike iz toga područja.

Tijekom radnoga dijela svečanog otvorenja sudionici su imali prigodu slušati predavanja dobitnika međunarodnih priznanja "Erich Saling" za doprinos na području perinatalne medicine, koja su im bila dodijeljena 2001., 2003. i 2005. godine: prof. Kyprosa Nicolaidesa iz Velike Britanije, prof. Roberta Romera iz SAD-a i prof. Wolfganga Holzgreva iz Švicarske. Na svečanom otvorenju dobrodošlicu su sudionicima skupa redom poželjeli predsjednik Svjetske udruge za perinatalnu medicinu i domaćin skupa prof. dr. Asim Kurjak, gradonačelnik Zagreba Milan Bandić, ministar zdravstva doc. dr. Neven Ljubičić i predsjednik Vlade dr. Ivo Sanader. Samom otvorenju Kongresa prisustvovali su ugledni gosti, predstavnici našega političkog i znanstvenog života. Nakon prigodnog programa uglednog folklornog ansambla Lado bilo je prilike izmijeniti stručna iskustva i dotaknuti se aktualnih znanstvenih problema tijekom koktela dobrodošlice koji je bio upriličen na samom kraju svečanosti.

Radni dani Kongresa bili su suvremeno koncipirani i obuhvatili su plenarna predavanja i sučeljavanje eksperata o kontroverznim i aktualnim temama u perinatologiji, te radionice i satelitske simpozije u kojima su sudjelovali pozvani govornici. Tijekom skupa održano je 120 slobodnih priopćenja i 337 prezentacija postera. Na Kongresu je usvojena i Deklaracija o perinatalnoj medicini u globaliziranom svijetu, a predstavljena je i netom osnovana Međunarodna akademija perinatalne medicine.

Zadnjih dana Kongresa, 24. i 25. rujna održani su i tradicionalni Perinatalni dani «Ante Dražančić», 22. po redu, gdje su se okupili domaći i strani perinatolozi, koji su raspravili pitanja i probleme vezane uz fetalnu i neonatalnu plućnu zrelost te treba li stav zatkom dovršiti carskim rezom ili vaginalnim porođajem.

Nakon Kongresa, 25. i 26. rujna u Dubrovniku bila je održana i Međunarodna škola ultrazvuka u kliničkoj medicini *Ian Donald* sa 60 sudionika iz 25 zemalja, na kojoj su se prikazala dostignuća iz područja dijagnostičkog ultrazvuka u ginekologiji, humanoj reprodukciji i porodništvu.

U kongresnom materijalu sudionici kongresa dobili su CD s drugim izdanjem udžbenika Perinatalna medicina (urednici Kurjak i Chervenak), knjigu sažetaka i prikaz povijesti Svjetske udruge perinatalne medicine. Svi pozvani predavači plenarnih i specijalnih predavanja dobili su i prikadne skulpture majke i djeteta, autorski rad uglednog kirurga i umjetnika prof. Dragutina Košute, a u pratećem kongresnom tiskovnom materijalu i kongresnim dvoranama dominirala je prepoznatljiva Stančićeva slika «Majka i dijete». S punim pravom možemo istaknuti da je tih dana Zagreb doista bio svjetsko središte perinatalne medicine.

Svečano otvorenje Kongresa u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog

Predsjednik Vlade dr. Ivo Sanader prigodom otvorenja 7. svjetskog kongresa perinatalne medicine

Sanja Kupešić

DESETLJEĆE KOSTIJU I ZGLOBOVA 2000-2010.

Razgranata aktivnost Nacionalnog odbora Desetljeća kostiju i zglobova

Tijekom ove godine, posebice u mjesecu listopadu i tjednu Desetljeća kostiju i zglobova (12.-20. listopada 2005) održan je velik broj stručnih i znanstvenih skupova, te predavanja i promotivnih akcija za pučanstvo.

Na Međunarodni dan fizioterapeuta, **8. rujna 2005. g.**, održana je u Starogradskoj vijećnici 139. gerontološka tribina na temu „Indikacije za fizikalnu terapiju u starijih osoba u obiteljskoj medicini“. Predavači su bili prof. dr. Miroslav Hašpl, prof. dr. Jadranka Morović-Vergles, dr. Katarina Sekelj-Kauzarić, prim. mr. sc. Spomenka Tomek-Roksandić, Pavica Gorupić, Vft, Mirjana Grubišić, Vft.

U HAZU je dne **11. listopada** održan cijelodnevni simpozij posvećen Božidaru Špišiću, na temu zasluge i razvoj ortopedije u nas.

Dan artritisa, 12. listopada 2005., obilježen je stručnim predavanjima održanim u Hrvatskom liječničkom zboru, na temu osteoartritisa. Uvodno je prof. dr. Božidar Čurković govorio o *Desteljeću kostiju i zglobova*, potom je prof. dr. sc. Đurđa Babić-Naglić govorila o biopsihosocijalnom modelu osteoartritisa, a prim. mr. sc. dr. Zoja Gjidić o kliničkoj slici i prognozi osteoartritisa. Mr. sc. dr. Porin Perić iznio je standardno liječenje osteoartritisa, a završno je prof. dr. sc. Božidar Čurković upoznao auditorij o novim, budućim mogućnostima liječenja osteoartritisa nazvavši temu svog izlaganja „Terapija osteoartritisa na obzoru“.

Dana **14. listopada** obilježen je **Dan traume** stručnim sastankom održanim u dvorani Miroslava Čačkovića Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Teme predavanja bile su vrlo zanimljive, od prijeloma kralježnice kod osteoporoze, prijeloma kostiju šake i stopala, ozljeda kralježnične moždine i mogućnosti regeneracije, kirurškog liječenja opekline pa do radiološke dijagnostike ozljede skeleta, rizika i prevencije

listopad 2005.

11. listopada 2005. — 9:00 h
"Simpozij Božidara Špišića – zasluge i razvoj ortopedije"
 Velika predavaonica HAZU, Strossmayerov trg 11, Zagreb

12. listopada 2005. — 10:00 h
Dan artritisa – "Osteoarthritis"
 H.L.Z. Šubićeva 9, Zagreb

14. listopada 2005. — 10:00 h
Dan traume
 Dvorana Čačković, Medicinski fakultet Zagreb

14.-16. listopada 2005.
7. hrvatski reumatološki kongres – Rovinj

16. listopada 2005. — 9:00 h
"Pokreni se i budi zdraviji" – Osiguranje Zagreb
 Pločnik kod sunca u Gradinama

18. listopada 2005. — 9:00 h
Dan kralježnice – "Križobolja – biopsihosocijalni aspekt"
 Multimedijna dvorana KB Sestre milosrdnice, Virovitička c. 29, Zagreb

18. listopada 2005. — 12:30 h
"Medicinska gimnastika u bolesnika s križoboljom" – predavanje za pučanstvo
 Multimedijna dvorana KB Sestre milosrdnice, Virovitička c. 29, Zagreb

18. listopada 2005. — 13:00 h
"Suzbijanje boli u gerontološkim bolesnika"
 Velika dvorana ZZJZZZ, Mirogajska 16, Zagreb

18. listopada 2005. — 18:00 h
"Osteogenesis imperfecta i juvenilne spondilartropatije" – predavanje za pučanstvo
 Tribina grada Zagreba, Kaptol 7

20. listopada 2005. — 10:00 – 18:00 h
Dan osteoporoze – za pučanstvo
 Cvjetni trg, Zagreb

21. listopada 2005. — 9:00 h
Simpozij o osteoporozi
 The Regent Esplanade Zagreb

22. listopada 2005. — 10:00 h
"Osteoporoza" – javna tribina i druženje građana
 Dvorana Čačković, Medicinski fakultet, Zagreb

Organizator: HRVATSKI NACIONALNI ODBOR "DESETLJEĆA KOSTIJU I ZGLOBOVA"

tromboembolizma u traumatologiji, prevenciji osteoporotskih prijeloma te ulozu fizikalne medicine i rehabilitacije u liječenju bolesti i ozljeda sustava organa za pokretanje. Organizator ovoga stručnoga sastanka bio je mr. sc. Ante Muljačić i kolege iz Traumatološke klinike u Zagrebu. Predavači na skupu bili su: dr. Nenad Somun, dr. Darko Perović, dr. Boris Matec, dr. Josip Tadić, dr. Hrvoje Tomičić, dr. Dina Miklič, dr. Ivan Cvjetko, dr. Ivan Benčić, dr. Dolores Car, dr. Tatjana Nikolić i dr. Gordana Tajsić.

U Rovinju je od **14. do 16. listopada** održan **7. godišnji kongres Hrvatskog reumatološkog društva**. Glavne teme bile su osteoarthritis i bubreg u reumatskim bolestima. Predavanje u spomen Drage Čopa održao je prof. dr. sc. Ivan Dobrić „Promjene kože u reumatskim bolestima“, a uvodna predavanja na temu

osteoartritisa: doc. dr. Simeon Grazio, doc. dr. sc. Tonko Vlak, prof. dr. sc. Kristina Potočki, prof. dr. sc. Đurđica Babić-Naglić, prof. dr. sc. Božidar Čurković i prof. dr. sc. Miroslav Hašpl te na temu bubreg u reumatskim bolestima: doc. dr. sc. Branimir Anić, prof. dr. sc. Krešimir Galešić i dr. med. Dubravka Bosnić.

Dana **16. listopada**, pod nazivom «Pokreni se budi zdraviji» - osiguranje Zagreb, organizirano je planinarenje na Sljeme.

Dana **18. listopada** obilježen je **Svjetski dan kralježnice** u KB "Sestre milosrdnice", u organizaciji Klinike za reumatologiju, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju te Klinike za psihijatriju održan je simpozij pod naslovom „Križobolja – biopsihosocijalni aspekt“. Predavači su bili doc. dr. Simeon Grazio, prof. dr. sc. Danijel Buljan, Milan Mirković, prof. psihologije, dr. sc. Zoran Zoričić, dr. sc. Dalibor Karlović i dr. med. Tomislav Nemčić. Voditelji simpozija bili su doc. dr. sc. Simeon Grazio i prof. dr. sc. Danijel Buljan.

Istoga dana, u Zavodu za javno zdravstvo grada Zagreba, održano je predavanje **Suzbijanje boli u gerontoloških bolesnika**. Predavač je bila prim. dr. Marijana Persoli-Gudelj.

Također, u KB „Sestre milosrdnice“ održao je dr. Frane Grubišić i Mateja Znika, Vft predavanje za pučanstvo **„Medicinska gimnastika u bolesnika s križoboljom“** u organizaciji Hrvatske lige protiv reumatizma, a u Tribini grada Zagreba u večernjim satima prim. dr. mr. sc. Lana Tambić-Bukovac i doc. dr. Darko Antičević održali su predavanja za pučanstvo na temu **„Juvenilne seronegativne spondilartropatije i osteogenesis imperfecta“**. Uvodnu riječ održala je prim. dr. mr. sc. Ksenija Berdnik-Gortan, predsjednica Društva reumatičara za djecu i odrasle Zagreb, u čijoj je organizaciji skup i održan.

Svjetski dan osteoporoze 20. listopada obilježen je na Preradovićevom trgu (Cvjetni trg). Na trgu je bio postav-

ljen balon-šator s nekoliko stolova s edukacijskim materijalom. Također, bili su postavljeni ultrazvučni uređaji kojima je mjerena koštana gustoća na petnoj kosti. Odaziv građana bio je iznimno velik. Sudjelovali su članovi udruga: Hrvatskog društva protiv osteoporoze, Hrvatske lige protiv reumatizma i Društvo reumatičara za djecu i odrasle Zagreb. Održana je i laserska projekcija sa sloganom i simbolima svjetskog Dana osteoporoze.

Dan kasnije, **21. listopada** u Hotelu Regent Esplanada održan je simpozij o **osteoporozi**, u organizaciji prof. dr. Slobodana Vukičevića. Predavači su bili prof. dr. sc. David J. Hosking, prof. dr. sc. Velimir Šimunić, prof. dr. sc. Mirko Koršić, prof. dr. sc. Slobodan Vukičević, doc. dr. sc. Željka Crnčević-Orlić, prof. dr. sc. Dubravko Orlić, mr. sc. Darko Kaštelan i dr. sc. Zlatko Giljević.

U subotu **22. listopada**, na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

održana su predavanja o osteopozici za pučanstvo u organizaciji Društva za osteoporoze, na čelu s predsjednicom gđom Jolandom Bernardis i dopredsjednikom dr. Zlatkom Giljevićem.

Marko Pećina, koordinator DKZ-a
Jadranka Morović-Vergles,
tajnica DKZ-a

Bone and Joint Decade, Annual World Network Conference

Ottawa, 26.–28. listopada 2005.

Prof. dr. Jadranka Morović-Vergles na godišnjoj konferenciji Desetljeća u Ottawi

Od 26. do 28. listopada u Ottawi je u Fairmont Chateau Laurier održana godišnja konferencija Desetljeća kostiju i zglobova (Bone and Joint Decade, Annual World Network Conference), na kojoj su sudjelovali predstavnici Nacionalnih odbora iz 58 zemalja članica. Glavne teme ovogodišnje Konferencije bile su: identificirati rizične čimbenike i strategiju za prevenciju i liječenje prijeloma kuka, suzbijanje i liječenje kronične boli te prevencija ozljeda (prometni traumatizam). Nadalje, standardizacija edukacije o mišićno-koštanim bolestima i razvoj međunarodnih standarda liječenja. Osim predavanja, organiziran je seminarski rad u malim skupinama, pri čemu smo razmatrali koji je minimum pretraga dovoljan (i može se provesti u svim zemljama članicama Desetljeća bez obzira na razvoj, od Indije do Kanade) u dijagnozi osteoporoze te

pristupu bolesniku s kroničnom boli. Na kraju prvoga radnoga dana, na večeri, riječ dobrodošlice uputio je profesor Lars Lindgren, predsjednik Desetljeća, potom je profesor dr. Kristina Akesson pojedinačno predstavila svakog predstavnika Nacionalnog odbora zemalja članica, a zatim se skupu obratila dr. Ruth Collins-Nakai, predsjednica Zbora liječnika Kanade.

Na početku drugoga radnoga dana Konferencije, prof. dr. Nick Walsh, predsjednik Odbora Desetljeća kostiju i zglobova, proglasio je prvonagrađeni poster. Prva nagrada za najbolji E-poster pripala je Hrvatskoj, tj. Hrvatskom nacionalnom odboru Desetljeća kostiju i zglobova, druga Finskoj, a treća Japanu. Kao prvonagrađena imala sam čast i mogućnost izložiti i tako upoznati auditorij o glavnim projektima i ciljevima Desetljeća u našoj zemlji uz smjernice

budućeg djelovanja našeg Nacionalnog odbora te planovima za suradnju na projektima s drugim zemljama, ponajprije Europe (regionalni pristup). Nadalje, upoznala sam ih i s međunarodnim skupovima koji će se idućih godina održati u našoj domovini iz područja mišićno-koštanih bolesti (Cavtat 2006. godine - međunarodni skup o morfogenetskom koštanom proteinu; Mediteranski reumatološki kongres 2007. godine, također u Cavtatu). Dugogodišnje postojanje i bogata aktivnost udruga građana u našoj zemlji bila je posebice zamijećena (izdavanje popularnih knjižica, časopisa Reuma, postojanje web-stranice Hrvatske lige protiv reumatizma). Veliko zanimanje privukao je i naš edukacijski cilj Desetljeća, tj. interdisciplinarni predmet (modul) Mišićno-koštane bolesti, koji se trajno provodi od 2003. godine i u kurikulumu je Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Zanimanje je iskazano i za program trajne edukacije liječnika (ponajprije obiteljske medicine) koja se provodi putem poslijediplomskih tečajeva trajne edukacije u organizaciji Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nakon mojeg izlaganja su prof. Kristina Akesson iz Lund University (Švedska), prof. dr. Mats Gronblad iz Univesity of Helsinki (Finska), dr. Veronica Wadey iz Laval University (Quebec, Canada), prof. dr. Girish Mody iz Južnoafričke Republike, prof. dr. Nick Walsh iz SAD izvijestili o potrebama za cjelovitom i jedinstvenom edukacijom o mišićno-koštanim bolestima u dodiplomskoj nastavi, a prof. dr. Anthony D. Woolf govorio je o tzv. *patient partner* programu, gdje su pacijenti uključeni u „obučavanje“ liječnika i studenata. Potom se je raspravljalo o prevenciji mišićno-koštanih ozljeda kao posljedica prometnih ne-

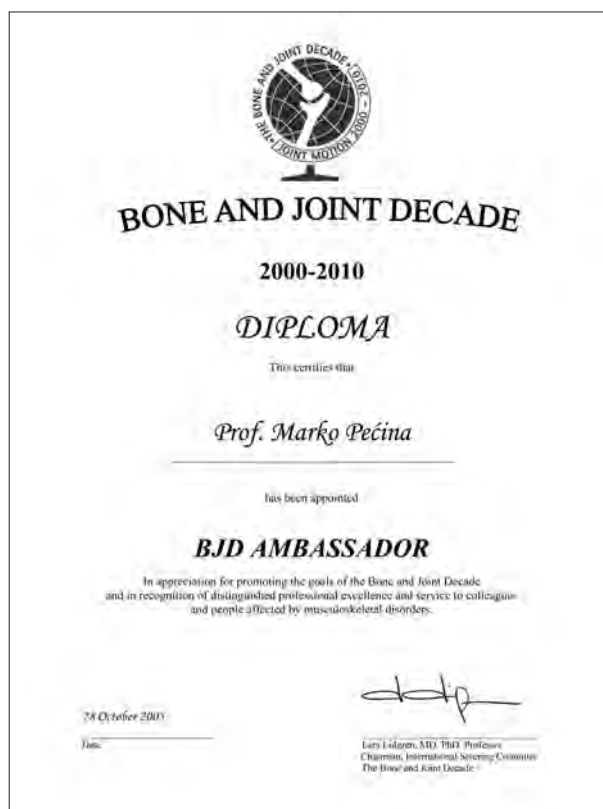
sreća. Posebno je bilo zanimljivo i upečatljivo izlaganje predsjednika Udruge građana žrtava prometnog traumatizma (AVITA – Traffic Victim Association) iz Rio de Janeiroa koji je govorio o odgovornosti u prometu i važnosti edukacije sudionika u prometu. Na poslijetku nas je dr. Gregory Taylor, ravnatelj Centra za prevenciju kroničnih bolesti i javnoga zdravstva Kanade, upoznao sa strategijom i perspektivom u svojoj zemlji u pogledu mišićno-koštanih bolesti. Potom su predstavljene zemlje domaćini u kojima će se održati godišnja konferencija Desetljeća godine 2006. – Južnoafrička Republika i 2007. Australija. Zaključnu riječ uz poziv na svečanu večeru uputio je prof. dr. Lars Lindgren.

Na svečanoj večeri, koja je bila u znaku Hrvatske, uručena mi je nagrada za najbolji e-mail poster, potom je uslijedilo i imenovanje novih ambasadora Desetljeća među kojima je tu titulu ponio i akademik Marko Pečina, što je također veliko priznanje za Hrvatsku i, naravno, osobno za akademika Pečinu.

U riječima zahvale po proglašenju dobitnika 1. nagrade istaknula sam kako je ova nagrada priznanje za naš rad, a nadam se da će to biti prepoznato i u

našoj domovini te da ćemo ostvariti zacrtane ciljeve Nacionalnog odbora.

Jadranka Morović Vergles

Nacionalna i sveučilišna knjižnica domaćin NATO-ova skupa o telemedicini

Zagreb, 13.–14. rujna 2005.

Zagreb (ots) - Nacionalna i sveučilišna knjižnica (dvorana na polukatu) bila je 13. i 14. rujna 2005. godine, s početkom u 8.30 sati, domaćin međunarodnog NATO Advanced Research Workshop-a (NATO ARW): Remote Cardiology Consultations Using Advanced Medical Technology.

NATO ARW smatra se jednim od najviših skupova po izvrsnosti u organizaciji tog saveza, u ovom slučaju iz područja telemedicini.

Ove godine tema skupa bila je telemedicina, a Hrvatska, odabrana kao zemlja domaćin, prema već ostvarenim rezultatima u telemedicini, što jasno pokazuje da se hrvatska telemedicina nalazi u samom svjetskom vrhu, a hrvatski su liječnici priznati kao vodeći svjetski stručnjaci na tom području znanosti.

Ovom NATO ARW-u prisustvovali su najviši dužnosnici NATO saveza, zadu-

ženi za područje medicine (zapovjednik NATO COMEDS-a, general Van Hoof, pukovnik prof. dr. Ronald Poropatich i prof. dr. sc. Ivica Klapan - direktori Radionice) iz SAD i zemalja Europske unije. Nazočni su bili i predstavnici, profesori iz 18 zemalja (s predavanjima na ovom području), više ministara i pomoćnika ministara (između ostalih: mr. sc. Kolinda Grabar-Kitarović, ministrica vanjskih poslova i europskih integracija RH, doc. dr. sc. Neven Ljubičić, Ministar zdravstva i socijalne skrbi, RH, doc. dr. sc. Dragan Primorac, Ministar znanosti, obrazovanja i sporta RH, g. Berislav Rončević, Ministar obrane RH, dr. Renato Myttermayer, pomoćnik ministra zdravstva RH, prof. Petar Šimunović, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, dr. Zvonimir Šostar, pročelnik ureda za zdravstvo grada Zagreba i drugi).

Na skupu su bila iznesena iskustva u rasponu od standardne telemedicini u kardiologiji do primjene robota u telekardiologiji, virtualne realnosti i 3D-tehnologija u telemedicini.

Pokrovitelji ovoga značajnog skupa iz suvremene telemedicini su: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi RH, Ministarstvo obrane RH, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija RH, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH, Udruga za telemedicinu Zagreb, Hrvatsko društvo za telemedicinu HLZ, Grad Zagreb, Medicinski fakultet iz Zagreba, Referentni centar za kompjutoriziranu kirurgiju i telekirurgiju Ministarstva zdravstva RH i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Detaljan program možete vidjeti na web-stranici www.mef.hr/nato.zg2005

VII. svjetski kongres perinatalne medicine

Zagreb, 21. – 24. rujna 2005.

Od 21. do 24. rujna, pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Stjepana Mesića i predsjednika Vlade dr. Ive Sanadera u Zagrebu je održan VII. svjetski kongres perinatalne medicine na kojemu se okupilo više od 1300 sudionika i izlagača, te 156 pozvanih predavača iz 128 zemalja. Organizatori toga značajnoga skupa bili su Svjetska udruga perinatalne medicine i Hrvatsko društvo za perinatalnu medicinu pri Hrvatskom liječničkom zboru, u suradnji s Hrvatskom akademijom medicinskih znanosti i društvima za perinatalnu medicinu Republike Mađarske, Federacije Bosne i Hercegovine, Slovenije i Republike Srbije i Crne Gore. Mjesto održavanja kongresa bila je Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog, a satelitski simpoziji i radne sjednice održavale su se u dvoranama Hrvatske matice iseljenika i hotelu Internacional.

Tečaj «Ultrazvučni pregled u prvom tromjesečju» u organizaciji prof. Kyprosa Nicolaidesa iz Londona, koji je prethodio Kongresu, cjelovito je prikazao kako provoditi ultrazvučne preglede, kliničko savjetovanje i biokemijski probir u ranoj

trudnoći. Svi prisutni bili su upućeni u metodologiju prikaza i mjerenja nuhalnog nabora i nosne kosti te upoznati s novim spoznajama o ranoj dijagnostici prirođenih nakaznosti i genetskih sindroma.

Prijekongresni tečaj pod naslovom «Prošlost, sadašnjost i budućnost perinatalne skrbi» bio je posvećen prof. Erichu Salingu, tvorcju koncepta perinatalne medicine i njegovu 80. rođendanu, a okupio je najznačajnije govornike iz toga područja.

Tijekom radnoga dijela svečanog otvorenja sudionici su imali prigodu slušati predavanja dobitnika međunarodnih priznanja "Erich Saling" za doprinos na području perinatalne medicine, koja su im bila dodijeljena 2001., 2003. i 2005. godine: prof. Kyprosa Nicolaidesa iz Velike Britanije, prof. Roberta Romera iz SAD-a i prof. Wolfganga Holzgreva iz Švicarske. Na svečanom otvorenju dobrodošlicu su sudionicima skupa redom poželjeli predsjednik Svjetske udruge za perinatalnu medicinu i domaćin skupa prof. dr. Asim Kurjak, gradonačelnik Zagreba Milan Bandić, ministar zdravstva doc. dr. Neven Ljubičić i predsjednik Vlade dr. Ivo Sanader. Samom otvorenju Kongresa prisustvovali su ugledni gosti, predstavnici našega političkog i znanstvenog života. Nakon prigodnog programa uglednog folklornog ansambla Lado bilo je prilike izmijeniti stručna iskustva i dotaknuti se aktualnih znanstvenih problema tijekom koktela dobrodošlice koji je bio upriličen na samom kraju svečanosti.

Radni dani Kongresa bili su suvremeno koncipirani i obuhvatili su plenarna predavanja i sučeljavanje eksperata o kontroverznim i aktualnim temama u perinatologiji, te radionice i satelitske simpozije u kojima su sudjelovali pozvani govornici. Tijekom skupa održano je 120 slobodnih priopćenja i 337 prezentacija postera. Na Kongresu je usvojena i Deklaracija o perinatalnoj medicini u globaliziranom svijetu, a predstavljena je i netom osnovana Međunarodna akademija perinatalne medicine.

Zadnjih dana Kongresa, 24. i 25. rujna održani su i tradicionalni Perinatalni dani «Ante Dražančić», 22. po redu, gdje su se okupili domaći i strani perinatolozi, koji su raspravili pitanja i probleme vezane uz fetalnu i neonatalnu plućnu zrelost te treba li stav zatkom dovršiti carskim rezom ili vaginalnim porođajem.

Nakon Kongresa, 25. i 26. rujna u Dubrovniku bila je održana i Međunarodna škola ultrazvuka u kliničkoj medicini *Ian Donald* sa 60 sudionika iz 25 zemalja, na kojoj su se prikazala dostignuća iz područja dijagnostičkog ultrazvuka u ginekologiji, humanoj reprodukciji i porodništvu.

U kongresnom materijalu sudionici kongresa dobili su CD s drugim izdanjem udžbenika Perinatalna medicina (urednici Kurjak i Chervenak), knjigu sažetaka i prikaz povijesti Svjetske udruge perinatalne medicine. Svi pozvani predavači plenarnih i specijalnih predavanja dobili su i prikadne skulpture majke i djeteta, autorski rad uglednog kirurga i umjetnika prof. Dragutina Košute, a u pratećem kongresnom tiskovnom materijalu i kongresnim dvoranama dominirala je prepoznatljiva Stančićeva slika «Majka i dijete». S punim pravom možemo istaknuti da je tih dana Zagreb doista bio svjetsko središte perinatalne medicine.

Svečano otvorenje Kongresa u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog

Predsjednik Vlade dr. Ivo Sanader prigodom otvorenja 7. svjetskog kongresa perinatalne medicine

Sanja Kupešić

Medicinska nastava u Zagrebu prije otvorenja Medicinskog fakulteta

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu otvoren je krajem 1917., no «de iure» je osnovan zakonskim člankom «ob ustrojstvu Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu», što ga je 5. siječnja 1874. donio Hrvatski sabor, a sankcionirao kralj Franjo Josip I. Nastojanja da se u Hrvatskoj osnuje takav fakultet možemo pratiti još od 1790. kad je profesorski zbor «Kraljevske akademije znanosti» (*Regia scientiarum Academia*) u Zagrebu uputio Hrvatskom saboru predstavku da se ta visokoškolska ustanova, koja je sljednik Isusovačke akademije, a koja je god. 1669. poveljom kralja Leopolda I. dobila sva sveučilišna prava i povlastice, pretvori u pravo sveučilište ili bar da se uz postojeći teološki, pravni i filozofski studij upotpuni studijem medicine ili bar kirurgije (tu Akademiju ne valja brkati sa Strossmayerovom Jugoslavenskom akademijom znanosti i umjetnosti, osnovanom 1866.).

Kako toj molbi nije bilo udovoljeno, Rudolf Lamprecht, magistar kirurgije i porodništva, otvorio je 2. travnja 1812. u Zagrebu privatnu kururšku školu, u koju se upisalo 10 učenika. Škola je djelovala samo jedno poljeće u zgradi bolnice Milosrdne braće na trgu Harmica, no zbog nepovoljnih se okolnosti ugasila, a Lamprecht (1781.-1860.) je otišao u Padovu gdje je, završivši studij medicine, postao profesor primaljstva i štoviše dekan tog znamenitog Medicinskog fakulteta.

U povijesti medicinskog školstva važna je godina 1849., kad je na Filozofskom fakultetu Kr. akademije znanosti liječnik dr. Moric Weiss počeo predavati higijenu, a dr. Moric (Mavro) Sachs (1819.-1888.) na Pravnom fakultetu sudsku medicinu. No već sljedeće godine Kr. akademija znanosti je ukinuta, filozofski je studij prenesen u više razrede klasične gimnazije, a pravnički je studij pretvoren u Pravoslovnu akademiju. Tako su predavanja iz higijene prestala, ali je dr. Sachs na Pravoslovnoj akademiji god. 1861. obnovio predavanja iz «sudbene medicine», koji je predmet predavao sve do ukinuća te Akademije, dakle do god. 1874. i to od rujna 1868. u statusu privatnog docenta. Sachs se nije ograničio samo na teorijska predavanja već je obavljao «lučbene pokuse o mineralnih otrova»,

tj. javne eksperimente iz kemijske toksikologije (napose u dokazivanju arsena) i «razglobo demonstracije» tj. obdukcije leševa pojedinih bolesnika umrlih u Bolnici milosrdne braće. Kad je god. 1862. Hrvatsko-slavonsko namjenskičko vijeće osnovalo odbor za osnivanje sveučilišta, dr. Sachs je uz liječnike dr. Aleksu Vančaša i dr. Josipa Mlinarića bio član tog odbora za pripremu medicinskog fakulteta.

Dana 11. ožujka 1869. Hrvatski je sabor donio «zakonski članak «ob utemeljenju sveučilišta u glavnom gradu Zagrebu», no taj je predviđao da se Medicinski fakultet isprva ograniči na «učiteljske stolice za primaljstvo i živinarstvo». Tek je već spomenuti zakonski članak «ob ustrojstvu sveučilišta» od 5. siječnja 1874., predvidio potpun Medicinski fakultet s petogodišnjim trajanjem studija (ostali fakulteti četiri godine), a razrađen je i njegov nastavni plan. Štoviše, pojavio se i prvi udžbenik budućeg Fakulteta: dr. Ante Schwarz, tada tajnik kr. zemaljske vlade i kasnije prvi urednik «Liječničkog vjesnika» (1877.) sastavio je dvosveščanu «Opisnu anatomiju ili razudbarstvo čovječjega tiela» (1873.-74.). Međutim, 19. listopada 1874. Sveučilište je otvoreno ali samo s Bogoslovnim, Pravoslovno-državoslovnim i Mudroslovnim fakultetom, dok je otvaranja Liječničkog fakulteta odgođeno za bolja vremena navodno zbog manjka financijskih sredstava i nedostatka liječnika koji bi mogli preuzeti nastavničke dužnosti, a stvarno zbog odlučnog otpora Pešte i Beča, koji nisu željeli da se u Hrvatskoj stvori kadar nezavisnih slobodoumnih intelektualaca. U daljnjim desetljećima bilo je više pokušaja da se oživotvori ta ideja, ali je to uspjelo tek 1917., kad je Austro-Ugarska bila već na izdisaju.

Još 1843. Hrvatski se sabor obratio kralju da se pri Kr. akademiji znanosti osnuju katedre za medicinu i kirurgiju u sklopu kojih bi djelovalo i primaljsko učilište. Kralj je odbio osnivanje tih katedri kao nepotrebnima, ali je dao načelnu suglasnost za osnutak primaljskog učilišta ako Sabor osigura novčana sredstva za njegovo djelovanje. I hrvatski liječnici, okupljeni na svojoj prvoj skupštini, dana 14. lipnja 1850. zatražili su osnivanje «teoretično-prak-

Prof. Dr. Lobmayer
Dr. Antun Lobmayer,
profesor Primaljskog učilišta
i docent Pravnog fakulteta

tična učilišta za primalje i živino-lečnike». Kako do toga nikako nije dolazilo zagrebački je liječnik dr. Aleksandar Valčić 1863. uputio Dorskoj kancelariji u Beču molbu za otvaranje privatnog rodilišta u Zagrebu združenog s primaljskim učilištem, koji bi se, ako bi se u Zagrebu otvorio medicinski fakultet, s njime i objedinili. No i ta je molba odbijena. Dugogodišnja nastojanja za otvaranjem primaljskog učilišta napokon su se ostvarila u doba banovanja Ivana Mažuranića, kad je već spomenuti tajnik kr. zemaljske vlade dr. Ante Schwarz izradio Zakonsku osnovu o ustroju primaljskog učilišta, koju je konačno kralj odobrio 1876. Za profesora primaljstva izabran je ugledni osječki liječnik dr. Antun Lobmayer (1844.-1906.), koji je nastupio službu u jesen 1877. i iste godine izdao «Učevnu knjigu za učenice primaljstva», koja je doživjela četiri izdanja u redakciji samog autora i još dva izdanja prerađena od Lobmayerova nasljednika prof. dr. Franje Dursta. Ujedno je Lobmayer imenovan i za ravnatelja novoosnovanoga Zemaljskog rodilišta i na tim će dužnostima ostati do god. 1905.

Na Pravoslovno-državoslovnom fakultetu obnovljenog Sveučilišta doc. dr. Mavro Sachs će do kraja života predavati u zimskim semestrima «sudbeno liečništvo» (3 sata tjedno), a u ljetnim «zakonarstvo zdravništva» (3 sata tjedno). Na Sveučilištu će također 28. listopada 1879. vojni liječnik dr. Franjo Hensler (1838.-1885.), tada vrhovni liječnik Hrvatsko-slavonske vojne krajine, a potom upravitelj zagrebačke vojne bolnice, steći privatnu docenturu s temom «O važnosti zdravstva (hygiene) u današnje vrijeme». On će na Mudroslov-

nom fakultetu predavati nekoliko odabranih poglavlja iz higijene i epidemiologije: O važnosti zraka, vode i tla po zdravlje, Zdravstvene razmatranja o hranitbi i hranivih, O djelovanju zdravstva protiv epidemijama, O zahtevih zdravstva pogledom na ustrojstvo čovječjega tiela, Bolesti pučanstva u veliko i kako im higijena predusreta.

Prvi profesor fizike zagrebačkog Sveučilišta bio je dr. Vinčo Dvořak (1848.-1922.), podrijetlom Čeh, koji je pri Mudroslovnom fakultetu osnovao i vodio Fizikalni kabinet (1875.-1911.). Napose se bavio akustikom (po čemu je poznat i u svjetskoj znanstvenoj literaturi), ali i optikom, hidrodinamikom te poviješću fizike. On je 1897. samo dvije godine nakon Röntgenova otkrića napravio prvu rendgensku snimku u Zagrebu. Bio je u dva navrata dekan Mudroslovnog fakulteta, god. 1893./94. rektor Sveučilišta te od 1887. pravi (tj. redoviti) član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Među ostalima od 1883. držao je kolegij «Nauk ob oku», u kojem je uz osnove anatomije razlagao fiziološku optiku.

Prvi profesor botanike na Mudroslovnom fakultetu bio je liječnik, dr. Bohuslav Jiruš (1841.-1901.), rodom Čeh, koji je utemeljio i vodio Botaničko-fiziološki zavod (1875.-1886.). God. 1883. bio je glavni urednik «Liječničkog vjesnika», a 1886. izradio je predstavku za osnutak Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Bio je dekan Mudroslovnog fakulteta i od 1883. dopisni član Jugoslavenske akademije. God. 1886. vratio u domovinu za profesora farmakognozije i farmakologije Sveučilišta u Pragu. Naslijedio ga je prof. Antun Heinz (1861.-1919.). On je zaslužan je za osnivanje zagrebačkoga Botaničkog vrta (1889.), bio je u dva navrata dekan Mudroslovnog fakulteta te 1905./06. rektor Sveučilišta. Na Sveučilištu je uveo nastavu iz bakteriologije s praktičnim vježbama te je 1891. objavio knjigu «Kratka nauka o bakterijama». Dok je bakteriologija bila još u povojima, obavljao je u Botaničko-fiziološkom zavodu sve bakteriološke pretrage za potrebe javne zdravstvene službe od 1892. do 1907., tj. do osnivanja bakteriološkog zavoda dr. Ljudevita Gutschyja.

Za profesora kemije («lučbe» kako se onda nazivala) zagrebačkoga Sveučilišta izabran je god. 1879. farmaceut i kemičar Gustav Janeček, također Čeh, koji je do tada bio docent za sudsku i redarstvenu kemiju na Tehničkoj visokoj školi u Beču i sudski kemičar pri tamonjnjem Zemaljskom sudu.. Od 1879. do 1924. bio je predstojnik Lučbenog (poslije Kemijskog) zavoda zagrebačkoga Mudroslovnog fakulteta, god. 1908./09. i rektor Sveučilišta te 1921.-24. predsjednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Ute-

meljitelj je moderne kemije u Hrvatskoj, a posebice ga valja istaknuti kao začetnika forenzične kemije u nas. Bio je «zakleti sudbeni kemik kod kr. sudbenog stola», a njegovi objavljeni radovi iz «sudbene lučbe» obuhvaćaju dokazivanje arsena, ispitivanje lešinskih alkaloida, otrovanje bizmutovim pripravcima, fosforom i talijem, dokazivanje krvnih mrlja spektralnom analizom. On je svoje kemijsko i farmakološko znanje uspješno spojio s poznavanjem biologije i patološke anatomije, jer je osim završenog studija farmacije i kemije imao i sedam semestara medicine.

Profesori. Bohuslav Jiruš i Gustav Janeček bili su god. 1882. osnivači Farmaceutskog učevnog tečaja pri Mudroslovnom fakultetu (iz kojeg se kasnije razvio Farmaceutsko-biokemijski fakultet). Na tom je studiju Jiruš 1883.-1886. predavao botaniku i farmakognoziju, a Janeček 1883.-1924. opću i farmaceutsku kemiju unoseći u svoja predavanja i poglavlja iz sudske kemije. I spomenuti profesori Vinko Dvořak i Antun Heinz bili su nastavnici na tom studiju., kao i docenti Franjo Hensler i Mavro Sachs koji je držao kolegij «O propisih, naredbah i zakonih ljekarstva».

Poslije Sachsove smrti (1888.) za docenta sudske medicine na Pravnom fakultetu izabran je dr. Antun Lobmayer, profesor Primaljskog učilišta i ravnatelj Zemaljskog rodilišta. On u zimskim semestrima predaje «sudbenu medicinu» (2 sata tjedno), a u ljetnim «zdravstveno redarstvo» (također 2 sata tjedno), u kojem kolegiju spaja upravnu higijenu sa zdravstvenim zakonodavstvom.

Nakon Henslerove smrti (1885.) mjesto docenta higijene ostalo je dugo godina upražnjeno. God. 1896. novom je naučnom osnovom higijena uvrštena kao obvezatan predmet za slušače farmacije, pa je 1897. za «učitelja» (naslov privatnog docenta od 1894. više ne postoji) higijene (s bakteriologijom), anatomije čovjeka (s fiziologijom) i ljekarničkih zakona i naredaba na Mudroslovnom fakultetu s Farmaceutskim tečajem izabran dr. Mihajlo Joanović (1861.-1925.). Predavanja iz higijene i anatomije nisu bila namijenjena samo slušačima farmacije već i ostalim studentima, budućim srednjoškolskim profesorima. Joanović se usavršio u bakteriološkim i biokemijskim laboratorijima u Beču, Parizu, Berlinu i Budimpešti te će kasnije, god. 1913. organizirati i do 1919. voditi «Hrvatsko društvo za čuvanje narodnog zdravlja». God. 1899. uredio je na Sveučilištu Higijenski zavod, kojemu je 1907. pridružio i Bakteriološki zavod, a od 1899. vodio je i sveučilišnu anatomsku zbirku.

Dr. Antuna Lobmayera god. 1906. nasljeđuje dr. Daniel Riessner, doktor medicine i doktor prirodoslovja. Tada

dolazi do logičnije raspodjele medicinskih kolegija na Sveučilištu, tako da dr. Riessner predaje sudsku medicinu na Pravnom fakultetu, a anatomiju čovjeka na Mudroslovnom fakultetu s Farmaceutskim tečajem, preuzevši i vođenje sveučilišne anatomske zbirke. Dr. Joanović pak uz higijenu s bakteriologijom predaje zdravstveno zakonodavstvo za farmaceute i upravnu higijenu sa zdravstvenim zakonodavstvom za pravnike. God. 1920. dr. Riessner će postati naslovni izvanredni profesor. Uz predavanja iz opće sudske medicine ovdje valja navesti neke od njegovih specijalnih kolegija namijenjene pravnicima: Pometnuće i čedomorstvo, Otrovanja, Seksualni delikti u sudskoj medicini, Uzroci i vrste silovite i naprasne smrti, Metode i predmeti forenzičko-medicinskih istraživanja, Pregled forenzičke psihijatrije, Kazneno-pravna odgovornost liječnika i osoba zdravstvene struke za propuste i pogreške učinjene u vršenju zvanja, Povrede zdravlja i života, Ugušenje, Krivični čini protiv javnog morala. Za farmaceute i slušače Mudroslovnog fakulteta, dr. Riessner osim općeg kolegija iz anatomije čovjeka koju je povezo s fiziologijom, drži i specijalne kolegije poput: Ontogeneza i filogeneza čovjekova, Razvoj čovjekov (embriologija), Fiziološka anatomija centralnog živčanog aparata čovječjeg, Anatomija perifernog živčevlja čovječjeg, Fiziološka anatomija čovječjih osjetljivih uređaja, Fiziološka anatomija mokraćnih i spolnih ustroja čovječjih, Anatomija čovječjeg aparatnog ustroja za funkcije tvarne mijene, Fiziološka anatomija žilnog sustava.

Prikaz povijesti medicinske nastave u Zagrebu ne bi bio potpun kad ne bismo spomenuli i poslijediplomsku nastavu, koja je započela god. 1907. kad je predstojnik oćnog odjela zagrebačke Bolnice milosrdnih sestara prim. dr. Kurt Hühn (1875.-1963.), kasniji privatni docent praškog Sveučilišta, uveo trahomske tečajeve za liječnike. Oni su u veljači 1914. nastojanjem Zbora liječnika Hrvatske prerasli u 15-dnevne tečajeve za usavršavanje liječnika, na kojima su predavali istaknuti primarijusi zagrebačkih bolnica iz svih važnijih grana medicine. Na žalost ti tečajevi nisu bili duga vijeka, jer je te godine buknuo I. svjetski rat. No, poslijediplomski tečajevi Zbora liječnika i brojni medicinski kolegiji na zagrebačkom Sveučilištu pokazali su da bi se i u nas našli sposobni kadrovi, koji bi mogli preuzeti nastavu na budućem Medicinskom fakultetu. Potkraj 1917. konačno je taj Fakultet i otvoren, 43 godine nakon njegova zakon- skog osnutka.

Vladimir Dugački

ANKETA POVJERENSTVA ZA NASTAVNE TEKSTOVE

U ponudi nastavnoga štiva pomak nabolje

Povjerenstvo za nastavne tekstove redovito prati izdavanje dodiplomskih udžbenika na našem Fakultetu, te je ove godine napravilo prikaz postojećih i potrebnih obveznih nastavnih tekstova. Na naš upit o udžbenicima i potrebama za izdavanjem novih udžbenika, do 21. lipnja 2005. g. odgovorile su sve katedre, te je iz priloženog tabličnog prikaza razvidno da od 35 katedara/predmeta, samo 8 ima udžbenike koji su stariji od 5 godina. Od 8 katedara koje imaju starije udžbenike, njih 5 priprema nova izdanja.

U odnosu na naš zadnji presječni pregled nastavnih tekstova na Fakultetu, koje je Povjerenstvo obavilo 2002. godine, broj novih i kvalitetnih udžbenika znatno se povećao jer je 2002. godine čak 15 predmeta imalo nastavne tekstove starije od 5 godina.

Sigurni smo da će naši studenti i dalje imati moderne i kvalitetne udžbenike, a naše će Povjerenstvo ustrajati na poboljšanju kvalitete svih nastavnih tekstova koje pišu nastavnici našega Fakulteta.

Rezultati ankete upućeni su dekanici Fakulteta, a prema potrebi, stanje udžbenika bit će prikazano Znanstveno nastavnome vijeću.

Unutar rubrike Nakladništva našega časopisa dajemo kratke prikaze udžbeničke literature koju je odobrilo Sveučilišno povjerenstvo za znanstveno-nastavnu literaturu nakon provedenog postupka u Fakultetskom povjerenstvu.

Ana Marušić,
predsjednica Povjerenstva

KATEDRA	Stanje nast. literature	Napomena
1. Anatomija	+	
2. Anesteziologija i reanimatologija	+	
3. Bakteriologija, virologija i parazitologija	+	
4. Biologija	+	
5. Dermatovenerologija	+	
6. Farmakologija	+	
7. Fizika i biofizika	+	
8. Fizikalna medicina i rehabilitacija	+	
9. Fiziologija i imunologija	+	
10. Ginekologija i opstetricija	+	
11. Histologija i embriologija	+	
12. Infektologija	-	Infektologija – u tisku
13. Interna medicina	+	
14. Kirurgija	-	Kirurgija – u tisku
15. Maksilofacijalna kirurgija sa stomatologijom	-	
16. Medic. statistika, epidemiologija i medic. informatika	-	Medicinska statistika – u pripremi Medicinska informatika – u pripremi
17. Medicinska kemija, biokemija i klinička kemija	-	
18. Medicinska sociologija i ekonomika zdravstva	+	
19. Neurologija	+	
20. Nuklearna medicina	+	
21. Obiteljska medicina	+	
22. Oftalmologija	+	
23. ORL	+	
24. Ortopedija	+	
25. Patofiziologija	+	
26. Patologija	+	
27. Pedijatrija	+	
28. Psihijatrija i psihološka medicina	-	Psihijatrija – u pripremi
29. Radiologija i opća klinička onkologija		
a) Radiologija	+	
b) Onkologija	+	
30. Socijalna medicina i organizacija zdrav. zaštite	+	
31. Sudska medicina	+	
32. Urologija	-	Kirurgija (urološka poglavlja) – u pripremi
33. Zdrav. ekologija i medicina rada	+	
34. Temelji neuroznanosti	+	
35. Uvod u znanstveni rad u medicini	+	

Mjerilo prosudbe stanja

(-) NEZADOVOLJAVAJUĆE (udžbenik ne postoji ili je stariji od 5 godina)

(+) ZADOVOLJAVAJUĆE (postoji udžbenik objavljen unutar zadnjih 5 godina)

Novi sveučilišni udžbenici

Odobreni u akad. god. 2004./2005. unutar postupka u Povjerenstvu za nastavno štivo Medicinskog fakulteta

Želimir Jakšić, Nikša Pokrajac, Anton Šmalcelj, Mladenka Vrcić-Keglević

Umijeće medicinske nastave

Priručnik

ISBN: 953-176-303-8; god. izdanja: 2005; opseg: 378 str.; format: 17 x 24 cm; uvez: meki; 4. izdanje

Ovo, 4. izdanje, priručnika "Umijeće medicinske nastave" napisano je za sudionike istoimenoga poslijediplomskoga tečaja Hrvatskoga društva za medicinsku edukaciju, ali je s vremenom dobio i širu namjenu. Opći obrazovni cilj "Umijeća medicinske nastave" jest usavršavanje nastavnika, osposobljavanje za planiranje, provođenje i vrjednovanje nastavnih jedinica u medicinskoj na-

stavi, s naglaskom na problemski usmjerenu nastavu i trajno usavršavanje na temelju iskustva. Priručnik može poslužiti nastavnicima medicinskih fakulteta i drugih zdravstvenih visokoškolskih ustanova, posebice mladim nastavnicima i znanstvenim novacima. Zamišljen je kao poticaj za interaktivnu razmjenu iskustava, raspravu o teorijskim postavkama i za vježbanje pojedinih vještina i umijeća važnih za uspješno provođenje nastave.

nih vještina i umijeća važnih za uspješno provođenje nastave.

Dubravko Jalšovec

Anatomija, pregled topografske anatomije čovjeka

ISBN: 953-0-31557-0, god. 2005, format: 20,5x26,5, str. 852, tvrdi uvez, izdavač: Školska knjiga, zagreb

Knjiga redoslijedom izlaganja prati nastavu Kolegija anatomije čovjeka za studente medicinskog fakulteta. Drugim riječima, ona počinje osteologijom i sindezologijom, a potom slijedi prikaz regija, i to redoslijedom kojim se provode sekcije u sklopu praktičnog dijela nastave anatomije čovjeka. U Završnom dijelu knjige obrađuju se osjetilni organi, moždane ovojnice i koža.

Najveći dio knjige sadržava anatomiju čovjeka prema regijama, navodeći strukture i organe svake od njih, njihovu građu i međusobne odnose, te komunikacije i komunikacijske strukture prikazane regije sa susjednim regijama tijela.

Kako bi cjelokupnost prikaza gradiva anatomije čovjeka bila potpunija, poje-

dine su strukture (poglavito žile i živci, ali i dijelovi pojedinih organa) opisani na više mjesta u knjizi. Pritom je u jednome od poglavlja knjige pojedina struktura ili organ prikazan u cijelosti i opsežno, dok se u nekom drugom poglavlju navodi samo dio pojedine strukture ili organa koji topografsko-anatomski pripada toj regiji ili je u neposrednom odnosu s njom.

Zbog toga kao i zbog preglednog iznošenja gradiva, knjiga može poslužiti za učenje anatomije čovjeka studentima prve godine medicine, ali i studentima viših godina medicine kao repetitorij. Sigurno će koristiti specijalizantima, poglavito operativnih struka.

Nazivlje korišteno u knjizi u skladu je s preporukama Međunarodnog saveza anatomskih udruga 1998. godine (*Terminologia anatomica*). Uz aktualno nazivlje u zagradama je navedeno i starije nazivlje, kao i nazivi pojedinih struktura prema imenima anatoma. Slike u knjizi olakšavaju usvajanje zahtjevnijih dijelova gradiva, a odabrane su na temelju iskustva u radu sa studentima.

Suzana Uzun, Oliver Kozumplik, Ninoslav Mimica,
Vera Folnegović-Šmalc

Nuspojave psihofarmaka

ISBN: 953-176-299-6; god. izdanja: 2005; opseg: 98 str.;
format: 17,5 x 24,5 cm; uvez: tvrdi

Ova knjiga na jednom mjestu objedinjuje najvažnije nuspojave tijekom primjene psihofarmaka. To je prva knjiga s cjelovitim pristupom nuspojavama psihofarmakološke terapije u nas i kao takva predstavlja vrlo koristan udžbenik za poslijediplomsku nastavu na Medicinskom fakultetu i za sve kliničare koji se suočavaju s problemom nuspojava u

svakodnevnom radu. Udžbenik je vrlo praktičan jer donosi primjere testova i skala koje mjere nuspojave specifične tijekom terapije psihofarmacima, a teme su popraćene značajnim brojem tablica. Izvrstan izvor informacija za sve profesionalce uključene u liječenje i brigu o bolesnicima s duševnim poremećajima.

Marija Čelić i Vjekoslav Dorn

Strabizam i nistagmus

ISBN: 953-176-236-8; god. izdanja: 2004; opseg: 600 str.,
format: 17 x 24 cm; uvez: meki

Ovaj udžbenik je prvi na hrvatskom jeziku iz ovog područja. Obuhvaća opća i suvremena znanja i iskustva iz područja strabizma i nistagmusa. Gradivo je podijeljeno u 15 poglavlja, prikazujući osnove anatomije i fiziologije dijelova/struktura važnih za pokretljivost oka, zatim fiziologiju binokularnog vida, dijagnostiku pokretljivosti oka i senzoricu binokularnog vida, patofiziologiju nastalih senzornih anomalija kod strabizma. Klinički oblici poremećaja pokretljivosti i senzornih anomalija povezanih s poremećajima položaja i pokretljivosti oka bogato

su ilustrirani i potkrijepljeni primjerima iz prakse. Obradeni su, zatim i rijetki, atipični oblici strabizma kao i paralitički strabizam. Liječenje strabizma je prikazano u konzervativnim postupcima liječenja, a posebna težina je data kirurškom liječenju strabizma uz iscrpno prikazane i ilustrirane operativne metode. Na kraju su prikazani poremećaji pokretljivosti - nistagmus i njemu slični oblici, kakvi se najčešće susreću u neurološkoj kazuistici.

Knjiga je namijenjena za poslijediplomsku nastavu iz oftalmologije i do-

punsko štivo za dodiplomsku nastavu, specijalizantima iz oftalmologije, a također i za poslijediplomsku i specijalističku izobrazbu iz neurologije, pedijatrije, defektologije, čeljusne kirurgije i otorinaringologije.

Nagrade "Strossmayer" djelima naših nastavnika

U mjesecu hrvatske knjige nagrada "Josip Juraj Strossmayer" za najbolje djelo iz područja medicinskih znanosti, objavljeno u protekloj godini, dodijeljena je knjizi "Strabizam i nistagmus" autora prof. dr. sc. Marije Čelić i prof. dr. sc. Vjekoslava Dorna, nastavnika oftalmologije s našega fakulteta. U našoj medicinskoj publicistici to je prvo djelo koje obrađuje strabizam i nistagmus, koji su gotovo uvijek povezani sa slabovidnošću, pa predstavljaju ne samo medicinski već i znatan socijalni problem.

Tu uglednu nagradu od 1989. dodjeljuju Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Zagrebački vele-sajam svake godine za šest kategorija: za društvene, humanističke, prirodne, medicinske, tehničke i informacijske znanosti.

Povelja "Josip Juraj Strossmayer" za najuspješniji izdavački pothvat u 2004. godini u djelu: "Specijalna patologija". Nakladnik je Medicinska naklada, Zagreb, a knjigu su uredili prof. dr. sc. Ivan Damjanov i prof. dr. sc. Stanko Jukić.

Eva Pichler i drugi

Ultrazvučni atlas dojke, diferencijalna dijagnoza i interventne tehnike

ISBN: 953-0-31555-4, god. 2005., Izdavač: Školska knjiga

Ultrazvuk dojke zadnji je prigrljen u obitelji ultrazvučnih pregleda i još uvijek traži svoje pravo mjesto kako bi dokazao punu vrijednost u dijagnostici bolesti dojke. Iako njegov puni potencijal i mogućnosti još uvijek nisu dokraja prepoznate, tendencija priznavanja njegove važnosti u algoritmu pretraga bolesti dojke u stalnom je usponu. Ovaj je atlas nastao upravo zato da bi olakšao rad svima koji se bave dijagnostikom bolesti dojke i na taj način ubrzao taj

uzlazni put kojim je krenuo ultrazvuk dojke.

Atlas je razdijeljen na šesnaest poglavlja koja cjelovito i sustavno obrađuju problematiku dojke, od normalnog statusa preko dobroćudnih do malignih bolesti, kao i dijagnostiku dojke nakon operacije i zračenja, u trudnoći, ali i dojk muškarca. Veći dio knjige bavi se uobičajenim dijagnostičkim postupcima, a opisuju se i sasvim nove ultrazvučne metode kao što je npr. trodimen-

zionalni UZV. Jedno poglavlje odnosi se na interventne metode. Vrijednost je ovog atlasa, uz ostalo, kvaliteta slika koja je takva zahvaljujući izravnom prijenosu signala s ultrazvučnog aparata na računalo i mogućnosti snimanja na kompaktni disk kao medij za pohranu.

Fedor Čustović

Anamneza i fizikalni pregled

ISBN: 953-0-31531-7, god. 2005., format: 12x19, opseg str. 213, broširani uvez, III. dopunjeno izdanje, izdavač: Školska knjiga

Udžbenik Anamneza i fizikalni pregled knjiga je o osnovnim kliničkim vještinama. Namijenjena je studentima medicine kao pomoć u svladavanju fizikalne dijagnostike i znanja nužnih u kasnijem liječničkom zvanju. Mladi liječnik mora shvatiti da anamneza i fizikalni pregled i nadalje ostaju prvi koraci koje valja učiniti u postavljanju dijagno-

ze i na temelju kojih će se indicirati drugi dijagnostički postupci. Poglavlja u kojima se opisuje provođenje fizikalnog pregleda pisana su kao knjiga uputa u zapovjednom obliku, kako bi se istaknula važnost točne provedbe pregleda i strogo određen postupak utemeljen na anatomiji i fiziologiji organskih struktura. Knjiga je rezultat autorova tridese-

togodišnjeg iskustva koje je stjecao obavljajući nastavu Kliničke propedeutike, a obuhvaća gradivo zadano programom Medicinskog fakulteta u Zagrebu tijekom V. i VI. semestra studija.

Branka Vizner i suradnici

Bolesti hipofize

ISBN: 953-176-292-9; god. izdanja: 2005; opseg: 314 str.; format: 17,5 x 24,5 cm; uvez: tvrdi; izdavač: Medicinska naklada, Zagreb

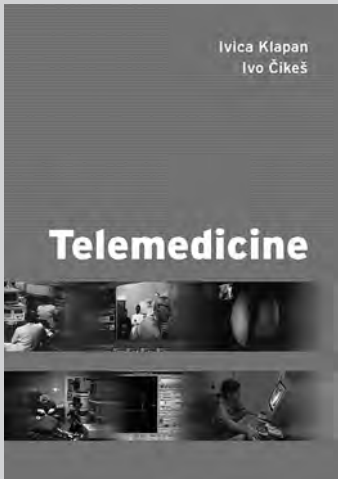
U knjizi je na opširan i sveobuhvatan način objedinjena cjelokupna problematika bolesti hipofize - od anatomije, fiziologije, molekularne genetike tumora, kliničke evaluacije, detaljne neuroradiološke, neurooftalmološke, neurološke i neuropatološke dijagnostike, zatim neurokirurške, radiokirurške i iradijacijske terapije - sve do detaljnih uputa

o liječenju i primjeni lijekova u ovih bolesnika. Knjiga je ponajprije namijenjena polaznicima poslijediplomskog studija iz endokrinologije, endokrinolozima i neurokirurzima, ali i svima onima koji bi trebali biti zainteresirani za ovu problematiku - specijalizantima i specijalistima interne medicine, neuroradiolozima, anesteziolozima, neurolozima,

ginekolozima, pedijatrijama, liječnicima obiteljske medicine, kao i studentima - budućim liječnicima.

Ivica Klapan, Ivo Čikeš
(urednici):
TELEMEDICINE

ISBN 953-98509-2-4, god. izdanja 2005, opseg 372 str.; format 17,5×24,5; uvez: tvrdi; izdavači: Udruga za teledicinu, Zagreb i Hrvatsko društvo za teledicinu Hrvatskog liječničkog zbora

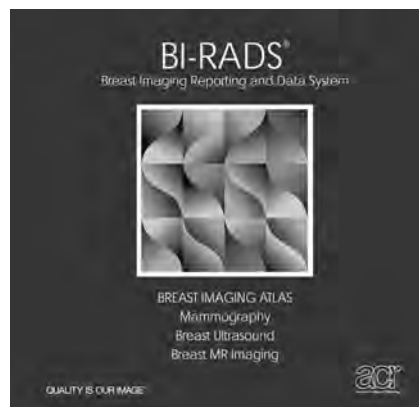
Dne 13. rujna u 13.30 u predvorju Knjižnice predstavljena je knjiga na engleskom jeziku "Telemedicina", što su je uredili prof. dr. sc. Ivica Klapan i akademik Ivo Čikeš. U stvaranju knjige, podijeljene u deset tematskih cjelina, svojim je priložima sudjelovalo 130 autora, uglednih stručnjaka iz cijeloga svijeta.

Na promociji knjige govorili su prof. dr. Zdravko Lacković, pomoćnik dekana Medicinskog fakulteta u Zagrebu za poslijediplomsku nastavu, urednik knjige prof. dr. Ivica Klapan te predsjednik Udruge za teledicinu prof. dr. Pero Raos.

DONACIJA IZDAVAČKIH PRAVA

BI-RADS atlas: vrijedan dar hrvatskim radiolozima

Hrvatskim je radiolozima, American College of Radiology, Reston, Virginia, SAD (nadalje «College») ustupio prava besplatnog nekomercijalnog objavljivanja ACR Breast Imaging Reporting and Data System, Breast Imaging Atlas (nadalje «BI-RADS atlas»).

Najviše zasluga za vrijednu donaciju pripada profesorici Hedvig Hricak, bivšoj diplomandici Medicinskog fakulteta u Zagrebu, ugledne američke radiologinje iz Memorial Sloan-Kettering Cancer Center i profesorice u Weill Medical College Cornell University u New Yorku.

BI-RADS je radiološki atlas podijeljen u četiri tematske cjelina: Mamografija, Ultrazvuk, Magnetska rezonancija te Ilustrirani primjeri, a proteže se na više od 600 stranica A-4 formata. Djelo su preveli prof. dr. Boris Brkljačić i dr. Renata Huzjan, dr. med.. U povjerenstvu za nastavno štivo upravo je završen postupak odobravanja djela kao sveučilišnog udžbenika.

Predviđeno je da se knjiga besplatno podijeli svim hrvatskim radiolozima, a

po nekoliko će primjeraka biti upućeno i sveučilišnim knjižnicama te knjižnicama hrvatskih medicinskih fakulteta i zdravstvenih ustanova.

U Hrvatskoj se vođenja projekta prihvatio prof. dr. Boris Brkljačić – odmah se obratio zamolbom za potporom i suradnjom dekanici Medicinskog fakulteta u Zagrebu prof. dr. Nadi Čileš i prodekanu za znanost akademiku Marku Pećini. U Medicinskom je fakultetu sa zadovoljstvom prihvaćeno da Fakultet bude izdavač BI-RADS atlasa. Za suizdavača je odabrana tvrtka MERKUR ABD, Zagreb, koja se obvezuje obaviti cjelokupan tehnički dio pripreme i tiska knjige, te sve poslove oko promocije i distribucije knjige. Budući da je ugovorom strogo određen nekomercijalni karakter knjige, sve će troškove objavljivanja BI-RADS atlasa pokriti hrvatski izdavači preko sponzorskih ugovora. I posljednja pristigla vijest iz Amerike: profesorica Hricak je, saznajući za teškoće oko prikupljanja sredstava za objavljivanje tako zahtjevnih knjige, pronašla donatora u Sjedinjenim Američkim Državama. Time je taj dio briga za hrvatske izdavače prošlost pa preostaje samo da najavimo skori izlazak knjige iz tiska. Svečana promocija s podjelom knjiga predviđa se između Božića i Nove godine, pa će Atlas ujedno biti Hrvatskim radiolozima i vrijedan dar.

Branko Šimat

CMJ odgovara na Vaše kliničko pitanje!

Već je čitavo desetljeće medicina utemeljena na dokazima (engl., *evidence-based medicine*) prisutna u medicini, prije svega u kliničkoj praksi. Isto tako, sve više medicinskih fakulteta u svijetu uključuju programe učenja medicine utemeljene na dokazima u diplomsku i poslijediplomsku nastavu. Medicina utemeljena na dokazima označava promišljen i metodički pristup u postupku donošenja medicinske odluke, u kojem kvalitetan medicinski dokaz (engl. *best evidence*), proistekao iz vjerodostojnih znanstvenih istraživanja zauzima središnje mjesto u donošenju kliničke odluke u svakodnevnom radu liječnika. Snaga medicine i kao znanosti

i kao struke ogleda se u povezivanju kliničke izvrsnosti liječnika i najboljeg mogućeg dokaza s osobnim vrijednostima bolesnika.

Upravo na tragu takvih kretanja, *Croatian Medical Journal* u suradnji sa *Središnjom medicinskom knjižnicom* pokreće mrežni servis s ciljem poticanja prakse utemeljene na dokazima u našoj zdravstvenoj zajednici. Naime, na mrežnoj stranici časopisa CMJ (<http://www.cmj.hr>) ponudit će se liječnicima servis «*CMJ odgovara na Vaše kliničko pitanje!*». Namjera je pomoći liječnicima da načela i mogućnosti medicine utemeljene na dokazima primijene u svakodnevnom radu. Naime,

za svaki upit vezan uz određeni klinički problem, pretražit će se informacijski izvori (baze podataka koje sadrže sustavne preglede, časopise sažetaka, smjernice...), kritički prosuditi dobivene medicinske informacije, polazeći od načela i metodologije medicine utemeljene na dokazima i u najkraćem mogućem vremenu poslati korisnicima odgovor (izbor referenci koje sadržavaju pouzdane znanstvene dokaze) na kliničko pitanje elektroničkom poštom. Jasno, liječnik treba utvrditi da li će dobiveni odgovor primijeniti na konkretnu kliničku situaciju, odnosno bolesnika.

Helena Markulin

Prva hrvatska radionica za urednike znanstvenih časopisa

Prva hrvatska radionica znanstvenog izdavaštva održala se 14. i 15. listopada 2005. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici (NSK) u Zagrebu, gdje se okupilo oko 70 urednika hrvatskih znanstvenih časopisa. Radionicu pod nazivom „Znanstveni časopisi i njihovi urednici: Odgovornosti i prava“ organizirali su *Croatian Medical Journal* (CMJ) i NSK.

Uvodno predavanje održala je voditeljica i glavna organizatorica radionice, prof. dr. Ana Marušić. Ona je govorila o kvaliteti i vidljivosti znanstvenih časopisa, te problemima s kojima se suočavaju časopisi iz malih znanstvenih sredina. Na primjeru CMJ-a pokazala je na koji način urednici mogu pomoći časopisu da izađe iz tzv. znanstvene periferije i poveća svoju vidljivost i čimbenik odjeka. Prof. Marušić pozvala je kolege urednike da usko surađuju s autorima iz svog područja, poduče ih vještini pisanja znanstvenih radova i time povećaju kakvoću ne samo svojih časopisa, već i ukupne znanstvene produkcije u Hrvatskoj.

U nastavku radionice, riječ su preuzele ugledne gošće iz inozemstva. Elizabeth Wager iz Europskog udruženja znanstvenih urednika (EASE) i Savjeta za izdavačku etiku (COPE) govorila je o uređivanju znanstvenih radova na en-

gleskom jeziku, te o različitim načinima na koje znanstveni časopisi provode postupak recenziranja. Okupljene urednike podsjetila je da odluka o odbijanju ili prihvaćanju znanstvenog rada nije jednostavan matematički zbroj pozitivnih i negativnih recenzija. Urednik se nikad ne smije „skrivati“ iza ocjene recenzenta, već mora sam preuzeti odgovornost za konačnu odluku o radu.

Faith McLellan, urednica američkog izdanja časopisa *The Lancet*, podsjetila je na jednu od bolnih točaka znanstvenog izdavaštva – etiku. Od poklonjenog autorstva, preko plagiranja i ponavljanih publikacija do nepoštenih recenzija i sukoba interesa, širok je spektar mogućih etičkih problema s kojima se urednici znanstvenih časopisa moraju nositi. U sprječavanju i rješavanju takvih problema, istaknula je McLellan, od ključne je važnosti obznaniti jasna etička načela i strogo ih se pridržavati. Nužna je i trajna izobrazba članova uredništva. Na početku drugog dana radionice sudionici su imali prilike razgovarati o konkretnim primjerima etičkih dvojbi iz uredničke prakse i ponuditi vlastita rješenja.

Phillipa Smart iz Međunarodne mreže za dostupnost znanstvenih pu-

blikacija (INASP) i Udruge izdavača znanstvenih i strukovnih udruženja (ALPSP) govorila je o nekim vidovima znanstvenog izdavaštva koji se u nas katkad zaboravljaju ili zanemaruju. Čija su izdavačka prava? Kako se prenose? U kojoj mjeri autor raspolaze svojim radom nakon što ga objavi u časopisu? Smiju li izdavači na svoje mrežne stranice postaviti radove objavljene u tiskanim obliku prije 30 godina? To su pitanja zbog kojih veliki znanstveni časopisi i njihovi izdavači traže savjete pravnik. U nas je takvo što još uvijek rijetka pojava, no u budućnosti bi se stvari mogle promijeniti.

Smart je hrvatskim urednicima ponudila i nekoliko dobrih savjeta o dizajnu i promociji znanstvenih časopisa. Posebno predavanje održala je o mogućnostima i izazovima online izdavaštva, koje malim znanstvenim časopisima danas više nije luksuz nego jedan od ključnih koraka prema većoj vidljivosti i izlasku iz tzv. znanstvene periferije.

Na kraju radionice predavači su u neformalnom razgovoru savjetovali hrvatske urednike i odgovarali na njihova pitanja.

Dario Sambunjak

POEZIJA I ZDRAVLJE:

Ugledni liječnik Željko Reiner izdao je novu zbirku pjesama na hrvatskom i engleskom jeziku

Bivši ministar zdravstva u slobodno vrijeme pjesnik

Reiner je autor brojnih šlagera i balada, a njegove su pjesme pjevali Ibrica Jusić, Arsen Dedić i Radojka Šverko

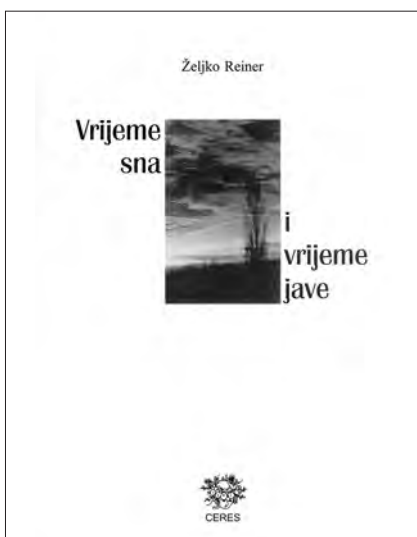
Bivši ministar zdravstva i ugledni zagrebački liječnik, prof. dr. Željko Reiner, istodobno je i priznati pjesnik koji se može pohvaliti da je autor tekstova nekoliko hrvatskih šlagera i balada.

Široj javnosti manje poznata Reinerova pjesnička duša, ali poznavateljima dijalektalne poezije, poglavito kajkavske, on je dokazani pjesnik još od 1970. godine kada su mu prve pjesme objavljene u časopisima Forum i Kraj. Još 1970. godine njegova pjesma "Perci" uglazbljena je za Krapinski festival, a otpjevao ju je Ibrica Jusić. Zatim je za isti festival slijedila pjesma "Mati" za koju je glazbu napisao Arsen Dedić, a pjevač je bio Đani Šegina. Reiner je nastavio u kajkavskom tonu pa je Toni Glowatzky 1977. godine uglazbio njegovu pjesmu "Kak da si tičica mala", a njegovu ljubavnu baladu "Tebe nema" pjevala je Radojka Šverko.

Ovih dana izašla je zbirka pjesama "Vrijeme sna i vrijeme jave" Željka Reintera, u izdanju nakladničke kuće Ceres, a pisana je na dva jezika, standardnom hrvatskom i engleskom, te na kajkavskom narječju. To nije njegova prva zbirka poezije. Prije 20-ak godina objavio je zbirku kajkavskih pjesama "Žejni sred zvirajka", a zatim je bio zastupljen u još šest skupnih zbirki pjesama.

Sat bez vremena

Prije "Vremena sna i vremena jave", 1999. godine, 16 hrvatskih liječnika, među kojima i dr. Reiner, objavilo je zbirku pjesama "Sat bez vremena". Među pjesnicima liječnicima bili su prof. dr. Zijad Duraković, dr. Bruno Baršić, dr. Enes Čatović, dr. Tomislav Maretić, prof. dr. Tomislav Šoša i dr. Drago Štambuk.

Pohvale književnika

Da nije riječ samo o amaterskim izjavama emocija, svjedoče riječi književnika Feđe Šehovića koji je u povodu izlaska te zbirke pjesama napisao: "Šetajući kaskadama ovog pjesničkog perivoja, u gustišima šarenila papirnatog cvijeća, nerijetko sam pronalazio prave, žive cvjetove i bio ugodno iznenađen njihovim opojnim mirisom".

Očito će Reiner, uz svoj znanstveni rad, biti zapamćen i po poetskom djelu, poglavito u kajkavskoj poeziji jer, prema mišljenju prof. dr. Bože Skoka, Reinerove pjesme čine okosnicu kajkavskoga dijela hrvatskog pjesništva.

Gordana Jureško
Preneseno iz Jutarnjeg lista,
14. listopada 2005.

GRAD – TO SMO MI

Siniši Glavaševiću

*Odozgo nas gleda
Raspelo na Trgu
Kod bečarskog križa
No suze Gospodnje
Iz očiju ne mogu
Od prašine i krvi
Doista su ukrali
I tvoje parkove
I klupe s urezanim imenima
I sjene s kojima si dao i primio
Prvi poljubac
Al' u nama je ostao
I dim iz Najpaorove bašće
I zidovi bez žbuke
Izbušeni mecima
I bolnica
I ona jesen
I onaj studeni
Nisi
Nismo
Sami u budućnosti*

Prva hrvatska konferencija o medicinskim informacijama

Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održana je 12. i 13. svibnja Prva hrvatska konferenciju o medicinskim informacijama (Medical Information Conference Croatia – MICC). Uz domaćina, Medicinski fakultet, u organizaciji su sudjelovali i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNet, SZI-biomedicina i tvrtka OVID Technologies Inc.

Konferencija, kojoj sama riječ iz hrvatskog naziva "Prva" govori da ima za cilj postati tradicionalna, namijenjena je ponajprije krajnjim korisnicima, sa željom da ih se upozna s dostupnim izvorima i potakne na veću uporabu medicinskih informacija, posebno onih koje su dostupne zaposlenicima hrvatskih bolnica.

U skladu s tim, udio ciljanih sudionika bio je zadovoljavajući. Od 85 sudionika koji su prisustvovali cijelom ili dijelu programa, 35 je bilo liječnika, među njima 32 kliničara. Više je bilo samo knjižničara, 38, no taj broj treba pripisati činjenici da je Središnja medicinska knjižnica Medicinskog fakulteta aktivno sudjelovala u organizaciji konferencije, te su za nju saznali, što formalnim što neformalnim kanalima, uglavnom svi hrvatski medicinski knjižničari. Uloga knjižničara u promicanju uporabe medicinskih informacija vrlo je važna, pa je pomalo razočaravajući podatak iznesen na Konferenciji, da više od polovice hrvatskih općih bolnica još nema knjižnicu.

Sam sadržaj konferencije podijeljen je u dva dana i u dvije tematske cjeline. Program se prvoga dana odvijao pod nazivom "Važnost informacija za zdravstvenu skrb". Obuhvaćao je predavanja u kojima je riječ bila o promjenama u pristupu medicinskim informacijama u Hrvatskoj, te o prednostima pristupa informacijama organiziranim u baze elektroničkih časopisa i elektroničkih knjiga.

Drugi dan, pod nazivom "Pomažemo vam naći pravo rješenje za vaše potrebe", organiziran je kroz radionice, pri čemu su se sudionici mogli upoznati s pretraživanjem medicinskih informacija preko Ovid-ovog sučelja. Konferencija je završila prikazom iskustava drugih fakulteta i sveučilišta u opskrbi informacijama njihovih krajnjih korisnika.

Organizacijom i opremljenošću Radionica je ispunila očekivanja sudionika Konferencije

Nakon ove prve konferencije, koja bi se uvjetno mogla nazvati "uvodnom", buduće bi konferencije trebale postati tematske, tj. bile bi posvećene jednom specifičnom području. Nije manje važna i dobra razrada strategije oglašavanja skupa, čime bi se, posredno, i krajnje korisnike upozorilo na važnost stalnog obnavljanja znanja u segmentu pristupa medicinskim informacijama.

Marijan Šember

Profesorica Hedvig Hricak, počasni doktor Sveučilišta Ludwig-Maximillian u Münchenu

U Velikoj predavaonici Sveučilišta u Münchenu održana je 13. svibnja 2005. godine svečanost dodjele počasnog doktorata profesorici Hedvigi Hricak, predstojnici Odjela radiologije Memorial Sloan-Kettering Cancer Center, New York, SAD, i redovitoj profesorici radiologije u Weill Medical College Cornell University, New York, SAD. Profesorica Hricak je ujedno i bivša studentica, diplomandica Medicinskog fakulteta u Zagrebu, gradu u kojem je započela liječničku karijeru u KB Sestre milosrdnice u Zagrebu. Danas je gošća profesorica našega fakulteta i dopisna članica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Profesorica Hricak prva je žena u dugoj povijesti Ludwig-Maximillians Sveučilišta kojoj je dodijeljen počasni doktorat, usto je i prvi hrvatski znanstvenik koji je doživio tu iznimno veliku počast. S pravom možemo reći, naš student i hrvatski znanstvenik, jer je upravo za svečanu promociju u Münchenu profesorica Hricak odjenula akademsku togu

našega fakulteta (vidi sliku). Na impresivnoj svečanosti dodjele počasnog doktorata u Münchenu govorili su rektor Sveučilišta Ludwig-Maximillians, dekan Medicinskog fakulteta i mnogi uglednici, a među njima i naš hrvatski konzul gospodin Zvonimir Plečaš. Profesorica Hricak je održala predavanje pod naslovom "New Horizons in Oncologic Imaging", a laudator koji je predstavio nagrađenu bio je prof. dr. med. Dr.h.c. Maximilian Reiser, prijevod čijega govora u skraćenom obliku objavljujemo u ovome prilogu. Cijela svečanost dodjele počasnog doktorata bila je popraćena i glazbenim programom i završnim banketom.

Medicinski fakultet u Zagrebu pridružuje se čestitkama za ovo vrijedno priznanje profesorici Hedvigi Hricak i ujedno joj zahvaljuje na svesrdnoj pomoći koju pruža našim liječnicima i zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj.

Redakcija "mef.hr"

Govor prof. dr. med. Maximiliana Reisera, laudatora koji je predstavio nagrađenu profesoricu Hricak

Medicinski fakultet Ludwig-Maximilian Sveučilišta u Münchenu dodjeljuje čast počasnog doktorata osobama koje su postigle značajne znanstvene zasluge i uživaju veliki međunarodni ugled. Osobito me veseli da je danas gđa. prof. Hedvig Hricak, istaknuta predstavica mogega stručnog područja, radiologije, počašćena tim posebnim priznanjem. Gospođa prof. Hricak ujedno je i prva žena kojoj se dodjeljuje počasni doktorat našega sveučilišta. Njezine znanstvene, akademske i osobne zasluge neosporan su razlog njezina počasnog promoviranja.

Gđa. prof. Hricak rođena je i odrasla u Zagrebu, u Hrvatskoj. Nakon završenog medicinskog studija i dvogodišnjeg staža u Bolnici Sestara milosrdnica u Zagrebu, gđa. Hricak se preselila u SAD, gdje joj je dodijeljena stipendija iz područja radiologije. Već

Na slici slijeva: prof. dr. Maximilian F. Reiser, predstojnik Sveučilišne klinike za radiologiju; prof. dr. Hedvig Hricak; prof. dr. Reinhard Putz, prorektor; prof. dr. Dietrich Reinhardt, dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Münchenu

1979. godine postaje asistent klinički profesor Michigan Sveučilišta u Ann Arboru.

Prof. Hricak svoj je doktorat znanosti stekla je na Karolinska Institute u Stockholmu.

Godine 1982. prelazi na kalifornijsko sveučilište, San Francisco, gdje ubrzo postaje profesorica i gdje po-

činje njezino iznimno plodno i uspješno razdoblje stvaralaštva. Nakon 18 godina u San Francisku, koji je u 1980-im i 1990-im godinama bio meka radiologije u SAD, preuzela je vodstvo odjela radiologije u Memorial Sloan Kettering Cancer Center u New Yorku i postaje profesor radiologije na medicinskom fakultetu Cor-

nell Sveučilišta. U kratkom vremenskom roku uspjelo joj je na Memorijal Sloan Kattering Cancer Center dati važne poticaje istraživanjima u području radiologije, te primijeniti inovativna rješenja za skrb bolesnika, tako da je institucija pod njezinim vodstvom ubrzo postala jedan od vodećih radioloških centara u zemlji.

Različiti smjerovi istraživanja u području radiologije neizostavno su vezani uz ime Hedvige Hricak. Pri tome je ona vrlo često bila pionirima razvoja metoda i njihova uvođenja u praksu.

Postavila je temelje MR-prikazivanja i magnetskorezonantskoj spektroskopiji karcinoma prostate, te razradila čitav postupak i mnogobrojnim studijama evaluirala njegovu dijagnostičku vrijednost. Gđa. Hricak na poseban način iskazuje sposobnost zajedničkog rada sa znanstvenicima iz područja temeljenih znanosti, kliničkim liječnicima i kliničkim znanstvenicima, te za organiziranje interdisciplinarnih i multiprofesionalnih timova.

Gđa. Hricak prva je uspjela dokazati da je MR-tomografijom moguće točnije određivanje studija ginekoloških tumora karcinoma cervixa, corpora i ovarija u usporedbi s drugim metodama, te da je ta metoda jeftinija, ujedno i poštena za pacijente.

Intenzivno zanimanje tom temom nju je motiviralo na osnivanje društva i pokretanje novina za "Women s imaging", koji su posvećeni posebnim uvjetima i potrebama žena u području slikovne dijagnostike. Inzistiranje pedijataru da "Djeca nisu mali odrasli" moglo bi se prenijeti na, ne manje opravdanu izreku, "Žene nisu nešto drugačiji muškarci".

Nakon toga je u New Yorku utemeljila Centar za dijagnostiku karcinoma dojke, što je trebalo pridonijeti otkrivanju karcinoma dojke, te bolju individualiziranu terapiju s obzirom na stadij bolesti.

Profesorica Hricak pripada i pionirima jednoga novoga smjera istraživanja u radiologiji, tzv. "Molecular Imaging", kojim se prikazuju stanice, geni, genski produkti i receptori, te je omogućeno bolje nadgledanje terapije, pogotovo u oboljelih od tumora.

Znanstveni rad gđe. Hricak dokumentiran je kroz više od 300 izvornih radova u gotovo svim visoko rangiranim znanstvenim časopisima također i u onima čija materija seže izvan granica radiologije. Trenutačno je ona Principal Investigator za tri kompetitivna NIH projekta. Uz mnoge druge častne, važne i visoko rangirane zadatke bila je pozvana u Board of Directors of Radiological Society of North

American i u Board of Trustees of International Society of Magnetic Resonance in Medicine.

Gđa. Hricak ima također bitan položaj u institucijama za istraživanje koje nisu u posrednoj vezi s radiologijom, kao što je National Cancer Institute i različiti odbori NIH. Osim toga bila je prva žena koja je pozvana u National Academy of Medicine.

Gđa. prof. Hricak počasna je članica mnogobrojnih radioloških društava.

Kooperacija s europskom i napose njemačkom radiologijom bila je osobito briga gđe. Hricak. Za mlade europske znanstvenike gđa. prof. Hricak osigurala je unazad nekoliko godina stipendiju kojom oni dobivaju priliku u SAD-u provoditi znanstvena istraživanja iz područja molekularnog dijagnostičkog prikazivanja.

Ako je nakon prikaza akademskog puta i znanstvenih zasluga gđe. prof. Hricak stvoren dojam jedne krute karijeristice, to bi bilo posve krivo. Ona je prije svega predana i kompetentna liječnica, ljubazna, osjećajna i svestrana žena, brižna majka i osjećajna supruga te za mnoge vjerna prijateljica.

Posebno me veseli da će danas gđa. prof. Hricak biti počašćena najvišim priznanjem koje naše Sveučilište može dodijeliti.

Dodijeljene Rektorove nagrade

**Sveučilište u Zagrebu –
11. srpnja 2005. godine**

Uz dekanicu Medicinskog fakulteta prof. dr. Nadu Čikeš na slici su dobitnici Rektorove nagrade za akademsku godinu 2004.–2005.: Milan Šijan, Krešimir Radić, Ana Šverko, Vlasta Lončarić, Dora Anzulović, Nataša Črne, Marina Peklić, Lana Đonlagić, Ana Jakir, Ana Kocijan, Kristijan Šipoš, Vladimir Grubišić, Karlo Mihovilović, Iva Kirac, Velena Radošević, Ozren Vinter.

SREDIŠNJA MEDICINSKA KNJIŽNICA

Otvoreni pristup medicinskim časopisima

Pojava elektroničkog časopisa najveći je pomak u razvoju znanstvenih časopisa od 17. stoljeća do danas. Sredinom 1990-ih, kada su se članci počeli priređivati u elektroničkom obliku, stvaranje baza podataka s cjelovitim tekstovima članaka postao je razmjerno jednostavno rješiv problem. Veliki su komercijalni izdavači pristup svojim časopisima u elektroničkom obliku osigurali u nekoliko modela, ali uz veliko povećanje cijena. Znanstvena zajednica odgovorila je zahtjevom za otvorenim pristupom rezultatima znanstvenih istraživanja. Tako je najprije 2001. godine pokrenuta tzv. Budimpeštanska inicijativa za otvoreni pristup (www.soros.org/openaccess), koju su slijedile deklaracija o objavljivanju za otvoreni pristup donesena u Bethesda (SAD) u travnju 2003. (www.earlham.edu/~cpeeters/fos/bethesda.htm), te Berlinska deklaracija (www.zim.mpg.de/openaccess-berlin/berlindeclaration.html), kojom se promiče otvoreni pristup znanstvenom znanju.

Otvoreni pristup

Znanstvena i stručna literatura u otvorenom pristupu ima četiri ključne značajke: u elektroničkom je obliku, dostupna na mreži, besplatna, te slobodna od većine ograničenja koje nameće autorsko pravo i ugovaranje prava pristupa. Literatura u otvorenom pristupu razlikuje se od one objavljene na klasičan način u tome što naknadu za uporabu ne plaća čitatelj, te nema prepreka u pristupu.

Otvoreni pristup ne traži ukidanje, mijenjanje ili kršenje zakona o autorskom pravu. Autor mora napisati kratku izjavu kojom izražava svoju suglasnost za otvoreni pristup, i time će u potpunosti pristati na neograničeno čitanje, kopiranje, umnožavanje, raspačavanje, ispisivanje, pretraživanje i stavljanje poveznica (linkova) na potpuni tekst svojega rada. Jedina uloga autorskog prava ostaje nadzor nad cjelovitošću autorskog djela, te pravo na ispravno navođenje autorstva (citiranje). Autoru je u interesu da mu rad bude dostupan što većem broju čitatelja kako bi rezul-

tat njegovih istraživanja imao što veći odjek.

Literatura u otvorenom pristupu besplatna je za čitatelja, no njezino objavljivanje, naravno, nije besplatno. Ipak, postoje ekonomski modeli kojima se ti troškovi pokrивaju, a to je ili mogućnost da autor plaća troškove uredničkog postupka i recenziranja prilikom podnošenja članka za objavljivanje (naknada za obradu članka), ili razne donacije, sponzorstva i subvencije. Ovaj model moguć je zato što su troškovi objavljivanja znanstvenih članaka zapravo sastavni dio troškova istraživanja, jer je objavljivanje znanstvenih rezultata od presudne važnosti za istraživački proces. Osim toga, većina poslova vezanih uz objavljivanje – pisanje, recenzija, dio uredničkog posla – obavlja se besplatno.

Pristalice komercijalnih izdavača smatraju kako otvoreni pristup predstavlja prijetnju samom postupku recenziranja. Zagovornici pak otvorenog pristupa tvrde kako je recenzija još pooštrena, jer je svakom uredniku u interesu da mu časopis sadrži što više kvalitetnih radova, ali i da otvoreno dostupna literatura olakšava provjeravanje činjenica i citiranih radova, što opet omogućuje veću kvalitetu recenziranja.

Časopisi u otvorenom pristupu

Časopise u otvorenom pristupu mogu publicirati komercijalni izdavači, kao što je BioMed Central (BMC), ili nekomercijalni, npr. Public Library of Science (PLoS). I jedni i drugi provode postupak recenziranja, držeći se pri tome visokih standarda.

Uz već spomenute poslovne modele za ostvarivanje otvorenog pristupa, kao što su zaračunavanje naknade autorima za obradu članka (PLoS, npr., naplaćuje 1500\$ po članku, no spremni su odreći se potraživanja ako autor ima financijskih problema), te donacije, sponzorstva i subvencije, postoji i mogućnost ostvarivanja dohotka od drugih publikacija ili od propagandnih oglasa, naplaćivanja pomoćnih usluga (pretraživanje prema ključnim riječima

za određene korisnike) ili dodataka (npr. tiskani oblik, CD). PLoS svoja dva prva pokrenuta časopisa, PLoS Biology i PLoS Medicine, izdaje i u tiskanom obliku, a cijena pretplate za 2006. godinu iznosi 175\$. Neki izdavači ne naplaćuju naknadu za obradu članka ustanovama koje im plaćaju godišnju članarinu.

Jedna od varijanti otvorenog pristupa su i tzv. hibridni časopisi. Oni nisu potpuno otvoreni, ali uz plaćanje određene cijene, članak će se naći u otvorenom pristupu. Primjer takvog časopisa je Proceedings of the National Academy of Sciences (PNAS - www.pnas.org), koji će rad staviti u otvoreni pristup uz naknadu od 1000\$. To je, ustvari, naknada za prvih 6 mjeseci nakon objave, jer se poslije toga roka svi članci u tom časopisu stavljaju u otvoreni pristup.

Najpotpuniji popis časopisa u otvorenom pristupu održava Lund University Libraries, pod nazivom Directory of Open Access Journals (DOAJ - www.doaj.org). Gotovo 2000 časopisnih naslova razvrstano je po abecedi i prema znanstvenim područjima. U ovaj popis uvršteni su recenzirani znanstveni časopisi koji omogućuju otvoreni pristup cjelovitom tekstu objavljenih članaka bez ikakvih ograničenja.

PubMed Central

PMC (www.pubmedcentral.gov) je elektronički arhiv National Library of Medicine (NLM - www.nlm.nih.gov), koji omogućuje slobodan pristup člancima objavljenih u časopisima iz područja biomedicine i prirodnih znanosti.

PMC nije izdavač, već preuzima i pohranjuje puni tekst časopisa biomedicinske tematike drugih izdavača. Sudjelovanje izdavača u PMC-u je dobrovoljno, no časopisi moraju zadovoljavati određene uredničke standarde. Moraju biti indeksirani u jednoj od sljedećih indeksnih publikacija: MEDLINE, Agricola, Biosis, CINAHL, Chemical Abstracts, EMBASE, PsycINFO ili Science Citation Index, a ako je časopis nov i nije još nigdje indeksiran, također ga je moguće uvrstiti u PMC, pod uvjetom da u uređivačkom odboru ima barem tri

člana koji su trenutačno glavni istraživači u projektima koje financiraju vladine agencije, u SAD ili izvan.

Od izdavača se očekuje da cjelokupan sadržaj svojih časopisa pohranjuju u PMC, kako bi elektronički oblik časopisa bio po sadržaju istovjetan tiskanom. U skladu s tim, PMC digitalizira i arhivu starih brojeva. Iako je poželjno da se članci, tj. brojevi časopisa, pohranjuju u arhivu čim su objavljeni, dopušta se i odgoda (*embargo*) na određeno vrijeme. Za originalne znanstvene članke to je najviše jedna godina nakon objave, a za pisma, pregledne članke i slično, najviše tri godine. Zasada se uključuju samo časopisi na engleskom jeziku.

PMC ne traži prijenos autorskih prava za materijale pohranjene u svojoj arhivi, već ona ostaju izdavaču ili autoru, ovisno o njihovom međusobnom dogovoru.

Kvaliteta PMC-a je i u tome što je pretraživ iz PubMed-a (www.pubmed.gov), najvažnije biomedicinske bibliografske baze podataka. Sve referencije dostupne u PMC-u posebno su označene već u osnovnom prikazu rezultata pretraživanja PubMed-a, s pozivnicama (linkovima) na cjeloviti tekst.

Perspektive PMC-a

Počevši s 2. svibnjem 2005. godine, National Institutes of Health (NIH – www.nih.gov) promijenio je svoju politiku javnog pristupa dokumentima, koja ima tri glavna cilja:

1. stvoriti stabilan arhiv recenziranih znanstvenih publikacija koje su proizašle iz istraživanja financiranih iz državnog proračuna SAD-a, pod okriljem NIH-a, a u svrhu trajne pohrane i čuvanja ključnih znanstvenih rezultata;

2. osigurati pretraživu jezgru recenziranih znanstvenih publikacija kojom se NIH može koristiti za djelotvorno upravljanje svojim istraživačkim programima, nadzor znanstvene produktivnosti i postavljanje prioriteta u znanstvenom istraživanju;

3. osigurati što veću javnu dostupnost rezultata istraživanja pod okriljem NIH-a javnosti, zdravstvenim tijelima, znanstvenicima i onima koji sudjeluju u obrazovanju.

Za ostvarenje tih ciljeva NIH zahtijeva da svaki autor pohrani konačnu, recenziranu verziju rada, koji je proizašao u potpunosti ili dijelom iz projekta financiranog od strane NIH-a, u elektroničkom obliku nakon prihvaćanja za objavljivanje u nekom časopisu. Cjeloviti tekst pohranjivat će se u arhivu PMC i mora javno biti dostupan što je prije moguće, a najkasnije 12 mjeseci po službenom objavljivanju u časopisu.

Radovi će biti globalno dostupni, s namjerom da informacije pridonese suradnji široke svjetske znanstvene i stručne medicinske javnosti koja, dijeleći rizike od nastanka i širenja bolesti, moraju dijeliti i izazov kako im se suprotstaviti. PMC time preuzima golemu zadaću i postaje nezaobilazno mjesto pristupa pouzdanoj medicinskoj informaciji.

BioMed Central

BMC (www.biomedcentral.com) je komercijalni izdavač časopisa u otvorenom pristupu iz područja biomedicine. Počeli su s *Journal of Biology*, a danas izdaju više od 150 recenziranih znanstvenih časopisa, od kojih su neki dostupni samo u elektroničkom obliku. Svi znanstveni članci arhiviraju se odmah nakon recenzije u PubMed Central.

Public Library of Science

PLoS (www.plos.org) je osnovala skupina znanstvenika s ciljem da se znanstvena literatura učini dostupnom što većem broju korisnika. Prva akcija koju su poduzeli bilo je otvoreno pismo upućeno komercijalnim izdavačima, kojim ih pozivaju da omoguće slobodni pristup objavljenim rezultatima znanstvenih istraživanja. Kako odziv nije bio zadovoljavajući, odlučuju pokrenuti vlastiti časopis, pokušavajući dokazati da visokokvalitetni znanstveni časopisi mogu opstati i bez naplaćivanja pretplate. U listopadu 2003. godine, zahvaljujući uglavnom novčanoj potpori *Gordon and Betty Moore Foundation*,

izlazi prvi broj časopisa PLoS Biology, u elektroničkom i u tiskanom obliku. Svi članci iz časopisa arhiviraju se u PubMed Central, čime se osigurava njihova trajna dostupnost. Godine 2004. pokreće se i drugi časopis, PLoS Medicine, a krajem 2005. još tri naslova.

Vrednovanje PMC-a

Otvoreni pristup, osobito časopisi u otvorenom pristupu, 'vruća' su tema u znanstvenoj zajednici. Ipak, postavlja se pitanje: kolika je objektivna vrijednost tih časopisa?

Analiza čimbenika odjeka (engl. impact factor – IF) časopisa u PMC-u, kao najvažnijem arhivu otvoreno dostupnih časopisa, može nam dati odgovor na to pitanje. Krajem 2005. godine, u PMC-u je zastupljeno 213 naslova. Kad se oduzmu naslovi koji imaju *embargo* na određeno vrijeme, zatim one koji nemaju arhivirane najnovije godine, te one koji su počeli izlaziti 2004. i kasnije (i još ne mogu imati IF), ostaje nam 118 časopisa koji su u pravom smislu u otvorenom pristupu, i koji nemaju tehničkih prepreka za izračunavanje IF-a.

Od 118 naslova, 20 (17%) ih ima IF za 2004. godinu. Prosječni IF tih 20 iznosi 3,5, a svih 118 naslova 0,6. Najveći IF (14,2) ima *Journal of Clinical Investigation*, dostupan u potpunosti od 1924. godine, a odmah za njim (13,9) je PLoS Biology.

Relativno nizak prosječni IF može se objasniti velikim brojem novih naslova, koji formu otvorenog pristupa žele iskoristiti i za što bržu vlastitu afirmaciju. No, visok prosjek IF-a onih časopisa koji su ga dobili, pokazuje da ideja otvorenog pristupa ima svoj potencijal. Posebno je to vidljivo iz vrlo visokog IF-a časopisa PLoS Biology, i to već u prvoj godini njegovog izračunavanja.

Ne treba, naravno, podcijeniti žilavost i prilagodljivost komercijalnih izdavača, koji sigurno neće mirno gledati kako im iz ruku izmiče izvor velike i sigurne zarade, pa su u budućnosti moguće razne kombinacije otvorenog, hibridnog i komercijalnog pristupa znanstvenim informacijama.

Marijan Šember

KATEDRA ZA OBITELJSKU MEDICINU

Objektivni strukturirani klinički ispit – dio specijalističkog ispita iz obiteljske medicine

Zagreb, 21.–26. studenoga 2005.

Specijalistički ispit iz obiteljske medicine za prvu skupinu od 78 kandidata, polaznika specijalizacije iz Projekta «usklađivanje djelatnosti obiteljske medicine s Europskim standardima uvođenjem obvezne specijalizacije», održan je u Zagrebu, od 21. do 26. 11. 2005. godine. Sastojao se iz dvaju glavnih dijelova: pripremnog i završnog. U pripremnom dijelu ispita kandidati su trebali priložiti portfolio (pisane dokaze o učenju, praktičnom i teoretskom, tijekom specijalističkog usavršavanja), izvještaj mentora o napretku specijalizanta tijekom specijalizantskog staža i ocjenu profesionalne osposobljenosti koristeći se standardiziranim upitnikom. Završni dio ispita sastojao se od: a) pismenog dijela, testa od 125 pitanja, po tipu pitanja sa višestrukim izborom (MCQ) i pitanja s pridruženim odgovorima; b) OSKI – sa 25 ispitnih stanica; c) usmenog ispita pred tročlanim ispitnim povjerenstvom, specijalistima obiteljske medicine, izabranim u nastavna zvanja.

OSKI (objektivni strukturirani klinički ispit) sastojao se od 25 ispitnih stanica, i dvije stanice-pauze. Pri izboru ispitnih stanica, ponajprije se vodilo računa o vještinama i kompetentnostima nužnim u radu liječnika obiteljske medicine, ali i o činjenici da raspolažemo vrlo malim brojem «modela-lutaka» na kojima bi se ispitale vještine, te na ograničenim prostornim uvjetima u kojima se ispit održavao. Zbog toga su odabrane ove ispitne stanice: 1) Pregled dojke na modelu; 2) Interpretacija EKG-nalaza; 3) Ispitivanje funkcije nervus facijalis na simuliranom bolesniku; 4) Postavljanje orofaringealnog tubusa; 5) Pregled vratne kralježnice na simuliranom bolesniku; 6) Upute bolesniku za uporabu *Peak-Flow* metra u samokontroli

astme; 7) Priprema operativnog polja; 8) Uputa bolesniku za uporabu Salbutamol aerosola; 9) Neurološki pregled 1-mjesečnog dojenčeta na modelu; 10) Ispiranje uha (simulirani bolesnik); 11) Poduka bolesnika o provođenju statičkih vježbi za vratnu kralježnicu; 12) Poduka bolesnika u primjeni glukometra u samokontroli bolesti; 13) Ginekološki instrumenti – način primjene; 14) Rješavanje problema bolesnika – *patient management problem*; 15) Ispitivanje funkcije koljena (simulirani bolesnik); 16) Digitorektalni pregled i pregled prostate na modelu; 17) Oftalmoskopija (simulirani bolesnik); 18) Postavljanje TENSa (transkutana električna nervna stimulacija (simulirani bolesnik); 19) Vještina tehnike savjetovanja (simulirani bolesnik); 20) Endotrahealna intubacija; 21) Antropometrijske mjere 3-mjesečnog dojenčeta – ocjena rasta; 22) Uspostava venskog puta i postavljanje infuzije; 23) Interpretacija Family APGAR testa; 24) Pregled štitnjače i 25) Aspiracija stranog tijela u 1-godišnjeg djeteta.

Dvije su faze obavljene u pripremi OSKI-ja. Prva je razvoj protokola za procjenu vještine ili osposobljenosti tako da je svaka vještina podijeljena na manje sastavnice, poredane onim redoslijedom

kojim se ta vještina mora izvoditi, Izvedba je bodovana sa: 2 boda ako se komponenta te vještine izvodi *lege artis* i vrlo uvježbano; 1 bod ako se izvodi nevjesto, a 0 bodova ako se komponenta nije uopće izvela. Kod onih vještina u kojima je redoslijed izvođenja pojedinih komponenti vrlo važan, predviđeni su i negativni bodovi. Druga faza se sastojala od pripreme ocjenitelja, promatrača, i to uvježbavanja same vještine, ali i načina bodovanja. Također je provedena i priprema simuliranih bolesnika. Bilo je potrebno oko 2 sata po ocjenitelju ili simuliranom bolesniku u ovoj pripreмноj fazi.

OSKI je održan je 22.11.2005.godine u sadašnjim prostorijama Škole narodnog zdravlja «A. Štampar» u Kliničkoj bolnici Dubrava, a sudjelovali su trojica promatrača, evaluatora iz inozemstva, a pozvani su domaći promatrači, na čelu s dekanicom našeg fakulteta, prof.dr. N. Čikeš i prodekanom za diplomsku nastavu, prof. dr. A. Šmalcelj.

Opći utisak pozvanih vanjskih promatrača, predvođenih dr. Patriciom Owens, direktoricom Clinica Skills Resource Teaching Center, Medical School, University of Liverpool, bio je pozitivan iako su uočene objektivne poteškoće pri izvođenju ispita (nedostatak modela, neprikladan prostor), a date su i mnoge sugestije za unapređenje.

Uspjehu ispita ponajprije su pridonijeli kolege specijalizanti svojim ustrajnim radom, zalaganjem i ozbiljnošću, članovi Katedre za obiteljsku medicinu, svi kolege dugogodišnji suradnici Katedre, te domaći i vanjski pozvani promatrači svojim korisnim sugestijama. Ovom prigodom svima njima najtoplije zahvaljujem!

Mladenka Vrcić-Keglević

Recenzije u biomedicinskim časopisima

Chicago, studeni 2005.

Uvođenjem medicine utemeljene na dokazima u kliničku praksu, potreba za kvalitetnim izvještavanjem rezultata znanstvenih istraživanja postala je iznimno velika. Većina biomedicinskih časopisa provodi mnogobrojne mjere kako bi svojim čitateljima osigurala točnu i kvalitetnu informaciju. Uz opsežne upute autorima o pravilima izvještavanja rezultata istraživanja, stručna recenzija je nesumnjivo jedan od najboljih načina poboljšanja kvalitete znanstvenih članaka. Recenzija je nužna, iako je često nesavršena i samo djelomično učinkovita. O važnosti recenzije u svijetu znanstvenog izdavaštva govori i činjenica da je jedan od najprestižnijih kongresa u području uredništva biomedicinskih časopisa blisko vezan uz tu temu.

U Chicagu je od 16.–18. rujna 2005. održan 5. međunarodni kongres o recenzijama u biomedicinskim časopisima, u organizaciji časopisa *Journal of American Medical Association* i *British Medical Journala*. Kongresu je prethodio dvodnevni tečaj za urednike, namijenjen napose mladim urednicima znanstvenih časopisa koji tek započinju karijeru. U tom je tečaju sudjelovalo i dvoje znanstvenih novaka iz *Croatian Medical Journala*.

Najveći dosad održan kongres o recenzijama obuhvatio je sve bitne teme povezane s publiciranjem u biomedicinskim časopisima, od autorstva i učinkovitosti smjernica za autore do slobodnoga pristupa na mreži (*open access*) i znanstvenoistraživačke čestitosti. Na kongresu je sudjelovalo 470 sudionika iz 38 zemalja. Tijekom trodnevnog kongresa održane su 42 usmene i 53 poster-prezentacije, od kojih su tri održali nastavnici Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Među brojnim zanimljivim prezentacijama izdvojila bih prezentacije Kirby P. Lee (University of California, San Francisco), koja je uspoređivala članke pri predaji za publiciranje i nakon objavljivanja u tri vodeća časopisa i zak-

ljučila da se najveći dio ispravaka odnosi na male korekcije u smislu poboljšavanja jasnoće i čitljivosti teksta i točnosti izvještavanja. Veće ispravke uključivale su prilagodbu zaključaka rezultatima istraživanja, isticanje ograničenja istraživanja i promjene u statističkoj analizi, što dovodi u pitanje učinkovitost i temeljitost recenzija. Lisa Schilling (University of Colorado, Denver) izvijestila je o teškoj dostupnosti novonastalih upitnika iz studija objavljenih u trima vodećim biomedicinskim časopisima. Ako upitnik nije u cijelosti objavljen u članku, čitatelj ne može prosuditi kvalitetu članka, a autori zaduženi za korespondenciju često nisu spremni dati upitnik na uvid, upozorila je Schilling.

Zanimljive su bile i prezentacije o neučinkovitosti i nejasnoći uputa za autore vezane uz izvještavanje statističke analize podataka, o važnosti prikrivanja identiteta autora pri slanju kongresnih sažetaka na recenzije, te o učinkovitosti indeksiranja časopisa i *open access* na povećanje broja članaka predanih za publiciranje u časopis.

Za naše uvjete, gdje je razina korištenja medicine utemeljene na dokazima vrlo niska i često se kao glavni izvor informacija uzimaju brošure dobivene od predstavnika farmaceutskih tvrtki, vjerojatno će biti najzanimljiviji, ali i najalarmantniji rezultati koje je prikazao Peter C. Gotzsche (The Nordic Cochrane Centre, Copenhagen). Njegova je skupina uspoređivala meta-analize o učinkovitosti lijekova koje su financirale farmaceutske tvrtke i meta-analize koje je proizveo Cochrane Collaboration. Pokazalo se da su meta-analize povezane s farmaceutskom industrijom slabije kvalitete i da u pravilu preferiraju istraživani lijek. Unatoč tome što Gotzsche ima sukob interesa kao zaposlenik Cochrane, taj je podatak važno uzeti u obzir prilikom procjenjivanja istraživanja koje su financirale farmaceutske tvrtke. Tome u prilog govori i prezentacija Veronice Yank (University of

Washington, Seattle), koja je pokazala slične rezultate uspoređujući istraživanja koje su imale financijsku potporu farmaceutskih tvrtki sa studijama bez financijske potpore. Istraživanja koja su imala financijsku potporu redovito su preferirala sponzorov proizvod i imala su „napuhanije“ zaključke.

Ana Ivaniš

mef.hr

Vlasnik i izdavač

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU –
MEDICINSKI FAKULTET
Šalata 3b, 10000 Zagreb

Glavni urednik

Marko Pečina

Uredništvo

Igor Aurer, Darko Bošnjak,
Boris Brkljačić, Vladimir Dugački,
Marko Duvnjak, Ozren Gamulin,
Sanja Kupešić, Branko Šimat,
Mladenka Vrcić-Keglević,
Mirzet Žizak

Grafički urednik

Branko Šimat

Tajnica Uredništva

Rosa Zrinski
e-mail: rosa@mef.hr

Adresa Uredništva

Medicinski fakultet
Šalata 3b, 10000 Zagreb
Telefon: 45 66 887, 45 66 888
Telefaks: 45 66 711
e-mail: bsimat@mef.hr

Grafička priprema i tisak

DENONA d.o.o.,
Zagreb

IZVJEŠĆE ZAMJENIKA PREDSEDNIKA PODRUŽNICE STUDENTSKOG ZBORA MEDICINSKOG FAKULTETA

Studentski Zbor u 2005.

Sukladno tradiciji na svim hrvatskim sveučilištima, na Medicinskom su fakultetu u Zagrebu početkom ove kalendar-ske godine održani studentski izbori. Dogodilo se to 26.1.2005., kad je na biračkom mjestu na Medicinskom fakultetu svoj glas kandidatima odlučilo dati nešto manje od pet stotina studenata. S obzirom na veliku hladnoću tijekom toga dana i činjenicu da na mnogim turnusima nije tada bilo nastave, možemo zaključiti da je odaziv bio prilično dobar te da su studenti odlučili više sudjelovati u radu upravnih tijela Fakulteta. Nakon nekoliko tjedana za predsjednika podružnice SZa MEF-a izabran je Mirko Bakula i ona je započela s radom.

Smatrali smo da se s malim preinakama nastave može olakšati rad studenata. Tako je prošle akademske godine, na prijedlog SZ MEF-a uvedeno nekoliko dodatnih rokova, čime se rasteretio ljetni i zimski ispitni rok. Upravi su prezentirani i problemi u izvođenju nastave

ve određenih kolegija, koji su onda promptno rješavani. Na tome smo posebno zahvalni našoj dekanici prof. Čikeš, koja je pokazala iznimnu susretljivost i potpuno razumijevanje studentske problematike. Također, veliko hvala za potporu zaslužila je cijela Uprava, Dekanski kolegij i napose prof. Sikirić, voditelj Ureda za studente.

U ožujku je organiziran i prvi CROSS (Croatian Student Summit), dobro posjećen kongres s velikim brojem sudionika upravo s našega fakulteta. Tijekom trodnevnog trajanja studenti su čuli puno novih spoznaja iz svijeta biomedicinskih znanosti, prisustvovali su zanimljivim tematskim radionicama i predavanjima uglednih profesora. Mislim da je time napravljen siguran korak prema upoznavanju znanstvenog stvaralaštva te s nestpljenjem iščekujemo idući.

Od ostalih projekata izdvojili bismo Humanijadu, športske igre studenata Farmaceutsko-biokemijskog, Veterinar-

skog, Stomatološkog i Medicinskog fakulteta te ljetnu školu "Zadar 2005" na temu hipertenzije, koju je organizirao Studentski zbor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta u suradnji sa SZ MEF-a.

Gledajući sveučilišnu razinu, Mirko Bakula je izabran za predsjednika cijele Biomedicinske grupacije i time sudjeluje u radu Predsjedništva Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu, što je najbolja pohvala za njegov rad.

I u ovu akademsku godinu Zbor je ušao aktivno s nekoliko novih projekata, od kojih je jedan već u fazi završnih priprema, a to je obilježavanje Dana borbe protiv AIDS-a, u sklopu čega će biti, u suradnji s HUHIV-om, organiziran humanitarni koncert i tribina na aktualnu temu.

Isto tako, predstavnici svakodnevno prate situacije na svojim godinama te će svojim sugestijama nastojati poboljšati i onako visoku razinu kvalitete izvedene nastave.

Marijan Romić

5th ZIMS – tradicija kvalitete

One ambicioznije pozivamo da se uključe u organizaciju Kongresa

Po peti put, u razdoblju od 10. do 13. studenog 2005., održan je ZIMS (Zagreb International Medical Summit). Od hrabre zamisli nekolicine studenata sada već davne 2000. godine, kroz pet uzastopnih reinkarnacija, ZIMS se razvio u snažan, prepoznatljiv studentski kongres.

Broj sudionika, njih 107 iz ukupno dvanaest zemalja sa sedamdeset i jednim studentskim znanstvenim radom više su nego dostatan pokazatelj kvalitete i jačine ZIMS-a.

Otvorenje kongresa pozdravili su dekanica prof. dr. Nada Čikeš, predsjednik Hrvatskog Liječničkog Zbora dr. Hrvoje Šobat, izaslanik Hrvatske Liječničke Komore prim. dr. Dražen Borčić, te predsjednik organizacijskog odbora 5th ZIMS-a Duje Rako.

Naglasak kongresa i ovog je puta bio na usmenim predavanjima iz područja cijele medicine (ukupno 47), od kojih je

posebno bio zanimljiv niz predavanja (tzv. *satellite-meeting*): *Molecular biology in orthopaedics – Do we still need a scalpel?*, koji je i ove godine ostvaren zahvaljujući nesebičnoj potpori Katedre za ortopediju. Interes za dvije radionice, *Basic Life Support* i *Mobbing* bio je veći nego ikad, što također upozorava na daljnju potrebu razvijanja ZIMS-a u smjeru praktično korisnog kongresa. Osim napornoga rada tijekom dana, sastavni dio studentskog kongresa čini i nezaboravni noćni život, jednako važan kao i ovaj znanstveni, jer tu se također ostvaruju bitni rezultati, međusobno se upoznaju kolege iz raznih zemalja i izmjenjuju iskustva.

Vjerujem da je ZIMS postao mjestom gdje će prosječan student medicine napraviti svoje prve korake u izlaganju pred auditorijem, i to na stranom jeziku. Naći će odgovore na neka pitanja koja samo na Kongresu može dobiti. Tu

će upoznati druge kolege, iz drugih zemalja, tu će se pripremiti za budućnost, koja nije nimalo laka. I sve to kao student.

One ambicioznije svakako pozivamo da se uključe u organiziranje kongresa. Jer zašto ne? Samo dodite do HLZ-a (Hrvatskog liječničkog zbora) i uključite se u rad studentske sekcije i EMSA-e (European Medical Student Association). Svakako da je organiziranje jednog međunarodnog kongresa iznimno naporan i skup posao. Oni koji su pokušali, znaju. Ali zar postoji bolja prilika da se dokažete svoje sposobnosti, nego među svojim kolegama, pri čemu nema strahopoštovanja i prisilne suzdržanosti kao na nastavi, nego samo vi i vaši prijatelji, kolege.

Rezultati neće izostati, 5th ZIMS je dokaz.

Mario Sičaja

Sudjelovanje predstavnika CroMSIC-a Podružnice Zagreb na Generalnoj Skupštini IFMSA

Antalyi, Turska 01.- 07.03.2005

Slijeva: Zenon Pogorelić (Podružnica Split), Danica Juričić i Ana Muldini (Podružnica Zagreb)

Ove godine *March meeting* je održan u **Antalyi, Turska** u razdoblju 1.-7. ožujka 2005.

Kao predstavnici CroMSIC-a Podružnice Zagreb i Medicinskog fakulteta u Zagrebu sudjelovali su Silva Rukavina, Jana Pušić, Ana Muldini, Danica Juričić, Lina Zgaga i Mario Topolko.

Generalne skupštine su jedino mjesto gdje studenti Medicinskog fakulteta u Zagrebu dolaze u kontakt sa službenim predstavnicima i programima navedenih asocijacija te se educiraju kroz specijalizirane radionice. Unutar naših 6 odbora raspravlja se o strategijama, projektima i akcijama kako na nacionalnoj, transnacionalnoj i internacionalnoj razini, što je nužno za funkcioniranje naše organizacije, a time i promidžbe

Hrvatske među stranim studentima u inozemstvu. Svaka Generalna skupština mjesto je gdje se sastane oko 700 studenata medicine, te razmjenjuju iskustva i dijele potrebnu pomoć na projektima od velike važnosti za zdravlje društva – našega «globalnog sela», te provođenje najvećeg projekta IFMSA – međunarodnih razmjena studenata medicine.

Uz pomoć sponzora Kraša i Turističke zajednice Grada Zagreba na hrvatsko-me štandu ujedno smo, za vrijeme razmjene dokumentacije potrebne za realizaciju jednomjesečnih razmjena studenata medicine, promovirali smo našu zemlju.

Ana Muldini

Međunarodna udruga studenata medicine Hrvatska (CroMSIC- Croatian Medical Student International Commitee) nepolitička je i neprofitna udruga studenata medicine u Republici Hrvatskoj. Od 1992. godine jedna od 90 punopravnih članica International Federation of Medical Students' Associations (IFMSA). Kako je IFMSA ušla u sustav UN-a i postala priznata od strane Svjetske Zdravstvene Organizacije, kao jedini legitimni predstavnik studenata medicine svjetskog ranga surađuje s mnogim asocijacijama, poput: UNESCO, UNFPA, UNAIDS, UNHCR, World Medical Association, Stop TB Partnership, WHO...

Od punopravnog članstva IFMSA Croatia – CroMSIC je redovito prisutna svake godine na objema Generalnim skupštinama IFMSA, koje se održavaju dva puta godišnje – u ožujku i kolovozu (March and August Meeting) – svaki put u organizaciji jedne od zemalja članica.

Cijela delegacija iz Hrvatske. Članovi Podružnice Zagreb s kolegama iz Splita, Osijeka i Rijeke

Prvi afrički kongres studenata medicine

U Accri, glavnome gradu Gane, održan je od 28. prosinca 2004. do 4. siječnja 2005. godine Prvi afrički vježbovni kongres studenata medicine (African Medical Students Training Congress – AMSTC).

Kongres je održan na University of Ghana, Legon, u Accri, pod zajedničkom temom "Health and development in Africa", u organizaciji FGMSA, IFMSA organizacije iz Gane. Sudjelovalo je 167 sudionika iz 17 zemalja iz svih regija Afrike, te gosti predavači iz Svjetske zdravstvene organizacije, nevladinih udruga iz Gane te troje gost-predavača IFMSA iz Danske, Libanona i Hrvatske.

Predstavnici afričkih nacionalnih organizacija IFMSA nisu iz materijalnih razloga u mogućnosti redovito, kvalitetno i s dovoljnim brojem sudionika sudjelovati u radu IFMSA i njezinih tijela. Stoga je u ožujku 2004. godine na Generalnoj skupštini IFMSA u Venezueli nastala ideja o organizaciji afričkog kongresa i ustrojen je međunarodni organizacijski odbor.

African Medical Students Training Congress (AMSTC) imao je za cilj okupiti u Accri po dvoje studenata sa svakog Sveučilišta u Africi, te tijekom 7 dana preko radionica i vježbi prenijeti na sudionike neka znanja i spoznaje o temeljnim problemima u Africi, podučiti ih kako da pridonese svojoj lokalnoj zajednici pokretanjem održivih projekata, okupljanjem mladih aktivista te prijenosom stečenih znanja i vještina u svojoj zemlji na druge.

Tijekom 7 dana sudionici su mogli birati kroz seminare i predavanja obrađene teme *Edukacija u primarnoj zdravstvenoj zaštiti*, *Reproduktivno zdravlje u adolescenata i HIV/AIDS*, *Organizacijski menadžment* te *Programi međunarodne razmjene i komunikacija*.

Vježbovnim seminarima *Projektni menadžment*, *Vođenje i upravljanje*, *Interkulturalna komunikacija*, *Rješavanje konflikata*, *Kako implementirati svoje ideje i vještine*, *Grupna dinamika* i *Prikupljanje sredstava*, sudionici su dobili osnovni pregled i vještine upravljanja te implementiranja svojih projekata u realnost.

Tijekom evaluacijskog procesa ispostavilo se da je najveći problem u radu lokalnih organizacija nezainteresiranost među studentskim tijelima te prikupljanje sredstava za projekte, sudjelovanja na međunarodnim skupovima i projektima.

Sudionici kongresa već su aktivni u svojim zemljama, oni su vođe svojih studentskih organizacija, drugih nevladinih organizacija ili projekata. S većim razumijevanjem problema i pitanja koja muče afrički kontinent i s novim vještinama u implementiranju svojih ideja i ciljeva u stvarnost, ti će ljudi moći svoju energiju puno učinkovitije usmjeriti na poboljšanje zdravlja i života u svojim lokalnim zajednicama.

Isto tako, moći će to prenositi na svoje kolege studente, što je možda još i veći pozitivan rezultat ovoga kongresa. Sam kongres bio je nezamjenjivo iskustvo i za nas predavače iz Europe, jer upoznavanje sa sociološkim i kulturološkim stanjem i problemima u Africi iz prve ruke te razmjena stavova o njima mora utjecati na budući odnos prema tim pitanjima.

Tijekom posebnih sastanaka zaključeno je da kongres AMSTC treba održavati, i to za početak svake dvije godine. Tako će sljedeći AMSTC biti održan 2006. godine u Sudanu, siguran sam s jednakim uspjehom.

Mario Topolko

Ekipe na kongresu

Kampus u Legonu

Prof. dr. sc. Anka Bunarević

1920. – 2004.

Potkraj lipnja 2004. godine preminula je i sahranjena je u Zagrebu liječnica, dr. med. i dr. sc., umirovljena redovita sveučilišna profesorica Anka Bunarević.

Rođena je 1920. godine u Starim Pavljanima kraj Bjelovara. U Bjelovaru je završila gimnaziju, a 1939. godine započela je studij na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U vrijeme Drugog svjetskog rata, u proljeće 1941. godine, za mladu medicinarku nastupila su vrlo teška i neposredno za život opasna zbivanja. Morala je prekinuti studij od 1941. do 1945. godine i skrivati se u svojem selu, u domu svojih roditelja. Nakon toga, u jesen 1945. godine nastavila je medicinski studij u Zagrebu. Više od 25 mjeseci radila je i kao demonstrator. Studij je vrlo uspješno završila i promovirala 1948. g.

Obvezni liječnički staž obavila je 1949. g. i sedam je mjeseci radila kao liječnica u dioničkoj ambulanti pri izgradnji Autoputa. Natjecala se i bila je izabrana za asistenticu u Zavodu za patologiju, koji je tada vodio profesor Sergej Saltykow.

Slijedile su godine marljivog ispunjavanja stručnih i nastavnih zadataka u Zavodu. Specijalistički ispit iz patološke anatomije položila je 1954., a u 1960. godini u postupku za doktorat znanosti obranila je disertaciju o patogenezi aneurizma moždanih arterija. Habilitirala je 1962. radom o promjenama regionalnih limfnih čvorova uz rak maternice. U 1962. g. izabrana je za docenta, u 1968. za izvanrednog profesora, a u 1972. godini za redovitog profesora Sveučilišta.

Oko polovine šezdesetih godina prošloga stoljeća doktorica Bunarević ulazi u znanstveni rad međunarodnog značenja. Uključila se je, kao patolog, u tadašnje eksperimentalne radove naših istraživača, u novome valu transfuzijske i tumorske imunologije. Naši znanstvenici iz skupine doktora Nakića i doktora V. Silobrčića održali su pritom dobre znanstvene veze sa znanstvenicima iz Velike Britanije čija su istraživanja rezultirala općim priznanjem i jednom No-

belovom nagradom. Tada su bili objavljeni zajednički radovi o kompetitivnoj toleranciji homografta kože štakora u odraslim odvojenim parabiontima (tiskano u uglednom britanskom vjesniku eksperimentalne patologije).

Zatim je 1965. g. slijedio rad o himerskoj analizi bolesti miševa. Radu su se pridružili i novi autori: K. Kaštelan i N. Mitin. S istim je autorima docentica Bunarević sudjelovala u radu o sudbini stanica slezene injiciranih izolodne neonatalne recipijente. U 1967. godini tiskan je u časopisu "Imunology" rad o kvantitativnoj analizi himeričnog stanja u miševa, uz citološko proučavanje (s pridruženim novim autorom J. Mikušom).

Pomagala je studentima, osobito onima koji su pripremali radove za godišnje međufakultetske studentske kongrese, onima koji su surađivali u listu "Medicinar", te specijalizantima koji su primali magistarske radove.

Njezin odnos prema studentima bio je prividno vrlo kritičan, često je grubo korila pojedince da se ne zalažu u učenju. Usprkos tom njezinom strogom odnosu, i studenti i mladi liječnici ponovno su joj se obraćali i gotovo uvijek dobivali njezinu pomoć. Mnogi od njih su je zapravo na svoj način cijenili i voljeli. Rezultati takvoga njezinog pedagoškog ponašanja dokazuju da je doktorica Bunarević bila uspješna učiteljica naših studenata, liječnika i mladih patologa.

Nekoliko godina obavljala je dužnost nastavnika opće patologije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta za studente biologije.

Prije izbora za redovnu profesuru, 1972. godine, doktorica Bunarević već je bila objavila nekoliko desetina znanstvenih, stručnih i nastavnih tekstova, zatim članke u Medicinskoj enciklopediji. U njezinom dotadašnjem opusu nalazili su se vrijedni zajednički radovi iz oblasti transplantacijske i tumorske imunologije, zatim radovi s pedijatrima i ginekolozima i oni iz Simpozija JAZU (sada HAZU) o malignim tumorima glave i vrata.

Kao predavač privlačila je pažnju slušatelja, govorila je jednostavno, dobrom dikcijom, jasno i glasno.

Ne treba, konačno, zaboraviti još jedno njezino vrijedno ostvarenje. Nakon smrti profesora Saltykova 1964. godine, u dogovoru s profesorovom udovicom Verom Saltykow, potaknula je osnivanje "Zaklade profesora Saltykova" pri Zavodu za patologiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Zavod je oporučno dobio veliku stambenu zgradu profesorove obitelji. Prihodi od najamnine za zgradu omogućili su novoj Zakladi da ostvari godišnje novčane nagrade za najbolje ocijenjene radove koji će na Memorijalnim sastancima izlagati studenti i mladi patolozi istraživači. Prve nagrade Zaklade dodijeljene su 1981. godine. Zaklada ima i širi zadatak, da unapređuje razvoj patologije u našoj zemlji. Profesorica Bunarević bila je 1981. izabrana za prvu predsjednicu Upravnog odbora Zaklade. Uza sve nepredviđene višegodišnje poteškoće Zaklada djeluje i danas.

Neka bi i ovo, sažeto i nepotpuno komemorativno slovo bilo izraz našeg priznanja i zahvalnosti profesorici Anki Bunarević za njezinu iznimnu marljivost, dugogodišnju odanost svojim profesionalnim zadaćama, za njezina uspješna nastojanja u pedagoškom, društvenom, stručnom i znanstvenom medicinskom radu.

Anton Zimolo

Prof. dr. sc. Biserka Belicza

1942. – 2005.

Dana 24. ožujka 2005. godine iznenađujuće nas je napustila prof. dr. sc. Biserka Belicza, profesor povijesti medicine na Medicinskim fakultetima Sveučilišta u Zagrebu i Osijeku te član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, znanstvenica koja je obilježila posebno poglavlje povijesti medicine i medicinske etike u nas.

Diplomirala je 1966. godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a 1970. godine postaje asistent na Odsjeku za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti tadašnje Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Titulu doktora znanosti stekla je 1975. godine doktorском disertacijom *Temeljne odrednice razvoja javnozdravstvenih nastojanja u Istri od 13. stoljeća do početka 20. stoljeća*. Godine 1977. izabrana je za docenta, 1981. za izvanrednog a 1986. za redovitog profesora na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Osim na zagrebačkom medicinskom fakultetu bila je profesor povijesti medicine te osnivač i predstojnik katedre za Povijest medicine i medicinsku etiku Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

Uz nastavnička napredovanja dosegnula je i znanstvena zvanja pri Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Tako je 1978. izabrana na zvanje višega znanstvenog suradnika, a 1984. u znanstvenog savjetnika. Član suradnik HAZU-a postaje 1977. godine. Od godine 1975. pa do svoje smrti bila je upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti HAZU.

Članom Hrvatske akademije medicinskih znanosti postaje 1994. godine. U tom udruženju obnašala je funkciju člana Suda časti. Ujedno je bila dugogodišnja predsjednica Hrvatskog društva za povi-

jest medicine Hrvatskog liječničkog zbora te dopredsjednica Međunarodnog društva za povijest medicine.

Kao dugogodišnja voditeljica različitih projekata za proučavanje hrvatske medicinske baštine prof. dr. sc. Biserka Belicza ostavila je bitan doprinos na području istraživanja povijesti medicine u nas. Uz povijest medicine njezin je interes sezao i u područje nekonvencionalne medicine te medicinske etike i prava pacijenata, na čemu je posebice bila aktivna zadnjih godina svoga znanstvenog djelovanja.

Belicza je uporno promicala onu viziju struke koju je još 1927. godine postavio dr. Lujo Thaller, prvi profesor povijesti medicine u nas i koju su razvijali svjetski priznati velikani hrvatske povijesti medicine Mirko Dražen Grmek i Lavoslav Glesinger, a koja je podrazumijevala da je povijest medicine znanost koja se izdiže iznad amaterskog i prigodničarskog sabiranja podataka o povijesti medicinskih ustanova ili biografija pojedinih značajnih liječnika.

Prof. dr. sc. Biserka Belicza zauzela je posebice istaknuto mjesto kao nastavnica na Medicinskim fakultetima u Zagrebu i Osijeku. Svi koji su bili njezini učenici, ali i svi koji su barem jedan put slušali njezina predavanja složiti će se kako su ona bila zaodjenuta posebnom snagom, u njih je ulagala cjelokupno svoje znanje, energiju, šarm i umješnost. Nitko tko je slušao njezina predavanja nije ostajao ravnodušan budući da je na poseban način znala zainteresirati auditorij te postići da joj slušatelji doista vjeruju. Svojom založenosti za nastavu i studente odgojila je čitave generacije mladih liječnika otvarajući i šireći njihovo poimanje povijesti medicine kao nerazdvojnog dijela u razumijevanju medicine same te liječnikova odnosa do bolesnika i problema bo-

lesti, razvoja znanstvenih ideja te potrage za novim rješenjima. U nastavu je uložila ogromno truda i energije i žalostno je da sada nakon njezine smrti, poradi različitih administrativnih nedorečenosti i nemara, nastava povijesti medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu biva degradirana i prepuštena onima koji smatraju da se povijest medicine uči samo iz puke opće kulture.

Neka nam kao sjećanje na pokojnu prof. dr. sc. Biserku Beliczu te kao poziv i opomena našem odnosu do povijesti medicine, struke kojoj je ona posvetila život, posluže riječi Halila Džubrana, pisca kojeg je ona tako rado čitala:

*Rekoh vam: Hajdemo na morsko žalo,
gdje more darove dijeli.
Odbiste govoreći: Huka ponora
nasmrt nas plaši.*

Željko Dugac

Prof. dr. sc. Antun Budak

1935. – 2005.

Tužnu vijest o tome da nije više među nama živima primili smo s nevjericom i iznenađenjem, jer je došla neočekivano, iznenada, iako smo znali za njegovu bolest i predosjećali ishod. Još prije nekoliko dana nadali smo se da ćemo se još vidjeti, razgovarati o obiteljskoj medicini, Katedri i Školi, kojoj je posvetio znatan dio svojega života, energije i volje da napreduje i da se dalje razvija.

Profesor Antun Budak rođen je u Bosanskom Novom 1. 3. 1935. godine, školovao se u Zagrebu, gdje je i Medicinski fakultet završio 1960. godine. U svom stručnom radu prošao je sve faze: bio je liječnik opće medicine u Garešnici, šef službe i ravnatelj Doma zdravlja (1968. godine). Godine 1967. završava specijalizaciju opće medicine u jednoj od prvih generacija specijalista te nove medicinske struke. Dvije godine nakon završene specijalizacije dolazi u Zagreb u eksperimentalnu zdravstvenu stanicu u Zapruđu, u kojoj uvodi novinu, slobodan izbor liječnika opće medicine. Iste, 1969. godine, postaje suradnik u praktičnoj nastavi na Medicinskom fakultetu kao voditelj vježbi za studente medicine.

Godine 1974. obranio je magistarski rad pod naslovom *Slobodan izbor liječnika u definiranoj urbanoj sredini*, a 1978. godine doktorsku disertaciju pod naslovom *Evaluacija rada liječnika opće medicine u programu planiranju obitelji putem praćenja znanja, mišljenja i ponašanja populacije*. Od 1980. godine u kumulativnom je odnosu na Medicinskom fakultetu u Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“. Jedan je od prve trojice nastavnika osnivača Katedre za opću medicinu. Od 1982. godine obavlja dužnost pročelnika te Katedre. Za redovitog profesora obiteljske medicine izabran je 1986. godine.

Školovao se i usavršavao u poznatim svjetskim centrima – Londonu, Cardifu, Dundeeju, Utrechtu, Copenhagenu, Helsinkiju i drugima. Sudjelovao je u radu mnogih međunarodnih ekspertnih skupina i škola.

Bio je redoviti član Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatske akademije medicinskih znanosti te međunarodnih udruga New Leeuwenhorst Group, EURACT, EUAGP i WONCA. Napisao je više od 130 stručnih, znanstvenih i nastavnih tekstova.

Posebnu brigu o Školi narodnog zdravlja profesor Budak je preuzeo 1991. godine u teškom i neizvjesnom ratnom vremenu i vremenu ekonomske krize i neimaštine, kad postaje njezinim direktorom. Trebalo je mnogo upornosti, umješnosti i energije da se u takvom vremenu održe sve funkcije Škole, nastavne, istraživačke i stručne, da se bitno ne smanji broj nastavnika i drugog osoblja zbog nedostatka novca, da se ne prekine terenska praksa, da se održe tradicionalne veze sa zdravstvenom službom, napose primarnom zdravstvenom zaštitom i liječnicima opće prakse. Osobito se zalagao za to da što prije dođe do međunarodnog priznavanja Hrvatske kao samostalne države. Kontinuirano, za cijelo vrijeme rata i poslije njega, uspijevaio je, zajedno sa svojim suradnicima, održavati intenzivne međunarodne veze, posebice u okviru ASPHER-a, Međunarodnog tečaja za zemlje u razvoju, UNICEF-a, Svjetske zdravstvene organizacije i drugih.

Godine 1993. u Bielefeldu ASPHER (Evropsko udruženje škola javnoga zdravlja) ustanovljuje medalju „Andrija Štampar“, koju je profesor Budak kao prvome nositelju uručio dr Leu Kapriu. Otada se medalja Andrija Štampar dodjeljuje redovito svake godine zaslužnoj osobi na području javnoga zdravlja.

U vrijeme njegova vođenja Škole tiskan je veći broj knjiga, priručnika, udžbenika. Urednik je i autor udžbenika i drugih tekstova za obiteljsku medicinu, a zajedno s profesorom Grmekom obnavlja poznati udžbenik „Uvod u medicinu“.

Godine 1992. obilježeno je 65, a 1997. godine 70 godina neprekinuta rada Škole. Tom je prigodom izdana i opsežna monografija. Školu je vodio sve do mirovine, 2001. godine.

Nema gotovo nijednog liječnika školovanog u Hrvatskoj, a posebno ne liječnika opće medicine koji ga ne poznaje kao vrsnoga stručnjaka obiteljske medicine, nastavnika i učitelja.

Svima koji su ga poznavali, a mlađima po onome što je napisao ili na drugi način ostavio, profesor Budak će ostati u trajnoj uspomeni i sjećanju. Hvala mu!

Umro je 16. rujna 2005. godine, sahranjen je na Mirogoju 21. rujna 2005. godine.

Luka Kovačić

Prim. dr. Tomislav Peršić

1925. – 2005.

Nakon duge i teške bolesti dne 5. VI. 2005. godine umro je primarijus dr. Tomislav Peršić. Toga kasnog proljetnog dana oprostili smo se od uglednog liječnika, kolege i prijatelja koji je proveo u KBC Rebro gotovo cijeli radni vijek obavljajući poslove liječnika internista i nastavnika Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Prim. dr. Tomislav Peršić rođen je 11. svibnja 1925. god. u Trebinju (BiH), gdje je pohađao osnovnu školu. Srednju je školu pohađao u Gospiću, gdje je i maturirao 1946. godine. Iste godine upisuje Medicinski fakultet u Zagrebu, na kojem je diplomirao 1953. god. U Zadarskoj općoj bolnici, a kasnije u Rijeci obavio je obvezni liječnički staž. Nakon završenog staža radio je kao liječnik opće prakse u Domu narodnog zdravlja u Labinu, tamo je vodio stacionar, povremeno i rodilište, te obavljao terensku službu.

Godine 1957. izabran je za asistenta Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Iste godine započinje specijalizaciju Interne medicine na Internoj poliklinici Medicinskog fakulteta u KBC Rebro u Zagrebu. Specijalistom Interne medicine postaje nakon položenog specijalističkog ispita 1962. godine.

Već u prvim godinama rada pokazuje veliko zanimanje za dijagnostiku i lije-

čenje kardiovaskularnih i respiracijskih bolesti. Kasnije će njegov interes biti usmjeren na zbrinjavanje i liječenje osoba treće životne dobi. U tu svrhu boravio je u više navrata u Sovjetskom savezu i Rumunjskoj, u to vrijeme vodećim zemljama u organizaciji zbrinjavanja i liječenja starijih ljudi. Po povratku otvara i postaje voditeljem prvoga gerijatrijskog odjela, pa se može reći da je prim. Peršić pionir gerijatrijske službe u Hrvatskoj.

Kao dugogodišnji nastavnik primarijus Peršić je sudjelovao u odgajanju brojnih naraštaja studenata, mladih liječnika, te specijalizanata Interne medicine i srodnih struka, koji su dolazili na edukaciju u današnju Kliniku za bolesti srca i krvnih žila na Rebru.

Uz stručni i nastavnički rad krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih godina prošloga stoljeća aktivno organizira adaptaciju i građevinske radove stambene zgrade na Rebru, koja će nedugo zatim postati jezgra današnje Kardiološke klinike. Ovi novi prostori umnogome su poboljšali standard bolesnika i omogućili otvaranje važnih kardioloških laboratorija.

Prim. Peršić bio je i aktivan društveni djelatnik, a uspješno je obavljao i brojne funkcije u HLZ u KBC Rebro.

Svatko tko je poznavao prim. Tomislava Peršića najprije će istaknuti da ga je krasila iznimna dobrota i humanost. Bio je dobronamjeran čovjek, uvijek spreman pružiti potporu i pomoć. I u teškim vremenima njegov su entuzijizam, upornost, i vjera u uspjeh, uz osmijeh na licu bili oružje kojima je prevladavao brojne prepreke, a nama mladima davao inspiraciju i snagu da ustrajemo u našim nadama i ciljevima.

Fedor Čustović

Škola u punome sjaju

Ljepotica iz Rockefellerove ulice primit će svoje nestrpljive stanare početkom 2006. godine. Strogo poštujući pravila spomeničke zaštite, zgrada je preuređena doslovce od temelja do krova po prvi puta nakon što je izgrađena. Ograničeni prostorom, u Uredništvu smo izdvojili i istaknuli snimke višenamjenske dvorane za nastavu i skupove te prekrasnog potkrovlja s restoranom i dormitorijem.

